

BKS

GRAD MOG
ŽIVOTA

GRAZ

Novi u Grazu

Upute za novopridošlice

IMPRESUM

VLASNIK MEDIJA I IZDAVAČ:

Grad Graz, Gradska uprava, Hauptplatz 1, 8011 Graz,
u suradnji s Gradskim uredom za obrazovanje i integraciju,

Odjel za integraciju, Keesgasse 6, prizemlje, 8011 Graz

☎ +43 316 872-7481

@ integrationsreferat@stadt.graz.at

graz.at/integration

graz.at/menschenrechte

KOORDINACIJA PROJEKTA:

Odjel za obrazovanje i integraciju

FOTOGRAFIJE:

Stadt Graz/Foto Fischer (1) | iStockphoto (16) | Graz Tourismus (7)

Joel Kernasenko (4) | Lupi Spuma (4) | Robert Frankl (1)

Jasmin Schuller (1)

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PROIZVODNJA:

achtzigzehn – Agentur für Marketing und Vertrieb GmbH

Andreas-Hofer-Platz 15, 8010 Graz | holding-graz.at

TISAK:

Universitätsdruckerei Klampfer GmbH

Barbara-Klampfer-Straße 347, A-8181 St. Ruprecht/Raab

klampfer-druck.at

PRIJEVODI:

prevoditeljice i prevoditelji projekta Dolmetschpool

7. izdanje, 2018., graz.at

SADRŽAJ

I	Pozdravi Novi u Grazu capito app	6 9 10
II	Stanovanje, energija i zaštita okoliša Kontrolni popis za selidbu	20 26
III	Posao	28
IV	Promet	36
V	Životne situacije i socijalna pitanja	40
VI	Djeca i mladi	48
VII	Obrazovanje	58
VIII	Zdravlje	66
IX	Integracija i migracija Dragovoljni rad	70 78
X	Jednako postupanje i suodlučivanje	80
XI	Umjetnost i kultura Sport i odmor	90 94
XII	Osobe starije životne dobi	96
XIII	Pomoć u hitnim slučajevima i u krizi	100
XIV	Što biste još trebali znati Popis adresa	106 110

Fotografija: Graz Tourismus © Harry Schiffer

DOBRO DOŠLI U GRAZ

Drago mi je što ste odabrali Graz kao središte svog života! Graz je otvoreni grad, grad obrazovanja i kulture u kojem žive ljudi iz više od 160 nacija. Više od 40.000 mladih pohađa škole u Grazu, na četiri sveučilišta i dvjema visokim školama više od 55.000 studenata završava svoje akademsko obrazovanje.

Umjetnost u svim svojim oblicima u Grazu ima istaknuto mjesto. Gotovo čitavo staro središte grada i dvorac Eggenberg UNESCO je proglasio zaštićenom svjetskom kulturnom

baštinom. Naša međunarodna arhitektonska scena također je odgovorna što se Graz od travnja 2011. nalazi na UNESCO-vom popisu „City of Design“ gradova. Inovativnost i kreativnost također su posebne karakteristike našeg grada! Pridajemo veliku pozornost tome da svi koji ovdje žive mogu unijeti svoja iskustva, svoje ideje i svoja gledišta, ali i da se na kraju angažiraju za dobrobit zajednice.

Kao gradonačelniku želja mi je da Graz ostane grad s najvišom kvalitetom života u

Austriji. Za to je u prvom redu potreban miran suživot građanki i građana. Graz je iz tog razloga i UN-ov grad ljudskih prava te posebno njeguje međureligijski dijalog kao na primjer kroz savjetodavno vijeće za međureligijski dijalog u kojem su zastupljene sve državno priznate religije i vjeroispovijesti. Molimo Vas da i Vi od samog početka budete otvoreni za dijalog s ljudima u Vašoj sredini, stambenom okruženju ili na radnome mjestu! Kao što jedna od naših izreka ležerno kaže:

Razgovor zbližava ljude! (na njemačkom: „Beim Reden kommen die Leut’ z’samm.“). Ovaj paket (Novi u Grazu) sadrži važne informacije o našem gradu, kako biste se od samog početka što bolje snašli. Želim Vam da u našem gradu nađete prijatelje i prijateljice, da ovdje možete „pustite korijene“ i napokon, da se u Grazu osjećate kao kod kuće!

Vaš Mag. Siegfried Nagl

Gradonačelnik

Fotografija: Graz Tourismus © Harry Schiffer

DRAGA NOVA STANOVNICE, DRAGI NOVI STANOVNIČE GRAZA!

Dobar domaćin svoje goste uvodi u za njih novu sredinu na koju nisu navikli, daje im orijentaciju i upoznaje ih s pravilima, ali isto tako i sa znamenitostima grada. Iako nemamo mogućnost svaku novopridošlu osobu osobno uvesti u njihovu novu stambenu sredinu, s kuponom za razgledavanje želimo Vam barem pomoći pri prvom upoznavanju s gradom Grazom. Isto tako neka Vam i drugi sadržaji paketa „Novi u Grazu“ budu od koristi pri upoznavanju glavnog štajerskog grada. Sami ćete se uvjeriti da grad Graz ima izvrsnu infrastrukturu i da ga se s pravom cijeni zbog njegove visoke kvalitete života.

I mi kao gradska uprava želimo također dati svoj doprinos i redovito poboljšavati naše usluge. Zato smo već više puta dobili Austrijsku nagradu za upravljanje i mnogobrojna druga priznanja. Nadam se da ćemo i nadalje pokazati da smo te nagrade i zaslužili te da ćete pozitivno doživjeti svoje kontakte s upravom grada Graza. No, prije svega Vam želim da se u Grazu dobro osjećate i da dobijete priliku za otkrivanje mnogih lijepih strana našeg grada. Možda metropola na Muri neće postati samo prebivalište nego i nova domovina.

Vaš Mag. Martin Haidvogel

Direktor gradske uprave

NOVI U GRAZU

DRAGA NOVA STANOVNICE, DRAGI NOVI STANOVNIČE GRAZA!

Upravo ste prijavili svoje stalno prebivalište u Grazu i primili ovaj paket „Novi u Grazu“. Sadržajima i informacijama želimo Vam malo olakšati vrijeme prilagođavanja u glavnom gradu Štajerske.

U TORBI „NOVI U GRAZU“ NAĆI ĆETE

- brošuru „Novi u Grazu“ s najvažnijim informacijama koje trebate znati o životu u Grazu,
- mapu na temu „odvajanje otpada“,
- kupon za obilazak grada u pratnji vodiča,
- plan grada,
- kemijsku olovku,
- USB-stick na kojem su pohranjena dva filma sa slikama o Grazu te brošura „Novi u Grazu“.
- Brošuru, dakle, možete preuzeti i na svoje računalo.

Korisne informacije u brošuri „Novi u Grazu“ podijelili smo na 14 poglavlja, od poglavlja „Posao“ do poglavlja „Stanovanje“. U poglavljima ćete u posebnim informacijskim poljima naći podatke o kontaktima

spomenutih tijela uprave, ureda, udruga itd. Podaci se djelomično pojavljuju i u tekstu – bolje dvaput nego da se uopće ne navedu. Neke informacije bi se mogle naći u dva ili više poglavlja, ali se opširno obrađuju samo u jednom poglavlju – u tom slučaju Vam pažnju na to skrećemo „napomenom“. Pod naslovom „Informacija“ naći ćete daljnje korisne internetske adrese. U pravitku smo za Vas pregledno saželi sve adrese i podatke za kontakt, uključujući i plan grada.

Nadamo se da će Vam paket „Novi u Grazu“ biti koristan i želimo Vam sretan život u našem predivnom gradu! Ne preuzimamo odgovornost za potpunost – za želje, žalbe, prijedloge za poboljšanje i prije svega pohvale obratite se Odjelu za integraciju grada Graza.

Potrudili smo se da naše informacije budu aktualne. Budući da se zakoni, naknade, kontakti, radna vremena itd. često mijenjaju, predlažemo da iste dodatno prethodno provjerite na Internetu tj. da nazovete nadležni ured.

☎ + 43 316 872-7481

@ integrationsreferat@stadt.graz.at

Vaš tim Odjela za integraciju

Foto: iStockphoto © PeopleImages

CAPITO APP

LAKO RAZUMLJIVE INFORMACIJE ZA NOVE GRAĐANKE I GRAĐANE GRAZA

Naša je želja da se ljudi koji su se nedavno doselili u Graz, što je moguće brže osjećaju dobro u gradu i da se mogu brzo orijentirati. Pri tome pomažu kratke i pregledne informacije o novom gradu u kojem žive.

Upravo su za ljude koji još dovoljno dobro ne govore njemački jezik, konkretne informacije na lako razumljivom njemačkom jeziku idealne. Općenito je gradskoj upravi grada Graza posebno stalo do toga da sve građanke i svi građani Graza imaju pristup informacijama bez ikakvih zapreka. Nama je naime vrlo važno da su građanke i građani Graza zadovoljni.

INFORMACIJE NA PAMETNOM TELEFONU

Ova je brošura stoga u suradnji sa capito Graz sada po prvi puta prevedena na lako razumljivi jezik. S pomoću aplikacije capito app informacije su na raspolaganju neposredno na pametnom telefonu na različitim stupnjevima poznavanja jezika. Stupnjevi poznavanja jezika odgovaraju vrlo lako razumljivom jeziku (A1) i lako razumljivom jeziku (A2).

U sadržaju te u pojedinim poglavljima otisnuti su odgovarajući capito QR kodovi. Skeniranjem tih QR kodova s pomoću capito app dolazi se do lako razumljivih verzija. Aplikacija osim toga sadrži i engleski prijevod te funkciju glasnog čitanja.

KAKO ĆU UČITATI CAPITO APP NA SVOJ MOBILTEL?

Aplikacija capito app na raspolaganju je besplatno u app Store te u Google Play Store.

1. Otvorite AppStore ili google Play Store.
2. U polje za pretraživanje upišite capito.
3. Odaberite "capito – Leicht Lesen" (capito – lako čitanje).
4. Dodirnite prstom "Instaliraj"
5. Ako ste učitali aplikaciju, na Vašem mobitelu će se pojaviti simbol za capito app.
6. Za otvaranje dodirnite prstom simbol. Aplikacija capito app će Vam pokazati kako ide dalje.

INFORMACIJE NA RAČUNALU

Lako razumljive informacije nisu na raspolaganju samo na pametnom telefonu, nego i na računalu.

i Informacija

capito Graz

Heinrichstraße 145
8010 Graz

@ office@capito.eu
capito.eu

Lako razumljive informacije naći ćete pod:

@ graz.at/neuingraz

Fotografija: Joel Kernassenko

NOVI U GRAZU

Graz je glavni grad pokrajine Štajerske i drugi grad po veličini i broju stanovnika u Austriji. Njegovih 328.276 stanovnika (stanje na dan 1.1.2019.) dolazi iz sveukupno 160 zemalja. Prvi ljudi naselili su se između rijeke Mure i Schlossberga, strme stijene u srcu grada, prije nekih 5.000 godina.

Graz se prvi put spominje 1128. godine. Boje grada su bijela i zelena. Grb je zeleni i prikazuje srebrenu, uspravno hodajuću panteru. Gradom Grazom upravljaju gradonačelnik/gradonačelnica, gradsko vijeće i gradski senat. Opći lokalni izbori održavaju se svakih 5 godina. Gradski vijećnici i vijećnice biraju članice i članove gradskog poglavarstva, gradonačelnicu/gradonačelnika

i njezinu/njegovu zastupnicu/ zastupnika. Vijećnica na glavnom trgu je sjedište Gradske vlade. Grad vodi Gradska uprava grada Graza s oko 3.000 zaposlenika. Društvo "Holding Graz" s oko 4.000 zaposlenika odgovorno je za opskrbu stanovništva strujom i vodom, za javni prijevoz, odvoz smeća, kanalizaciju, itd. Graz je centar kulture, znanosti i tehnike, grad s blagim mobilitetom i „kratkim putovima“. Stari grad i dvorac Eggenberg nalaze se na UNESCO-voj listi svjetske kulturne baštine. Graz je bio proglašen "europskim glavnim gradom kulture" za godinu 2003., a 2011. postao je „City of Design“. Isto tako grad od 2001. godine prvi „grad ljudskih prava“ u Europi, takozvana „Fair-Trade-općina“, „ekograd“ i

prvi „glavni grad kulinarskog užitka“ u Austriji. U Grazu postoje četiri sveučilišta, dvije visoke stručne škole sa statusom sveučilišta (Fachhochschule) i dvije više pedagoške škole, sa ukupno 55.000 studenata.

DALJNI PODACI

Ukupno stanovništvo:

328.276, od toga
246.121 s austrijskim državljanstvom,
45.074 iz drugih EU zemalja,
37.081 iz zemalja koje ne pripadaju
Europskoj uniji (stanje 1. 1. 2019.)

Površina Graza:

127,58 km²
(od toga je 40 % zelena površina)

Nadmorska visina:

353 metara iznad razine mora

Geografski položaj:

47,05 stupnjeva sjeverne zemljopisne
širine

15,22 stupnja istočne zemljopisne dužine

Gradske četvrti: 17

Dužina Mure u gradskom području:

15,87 kilometara

Dužina cestovne mreže:

oko 1.200 kilometara

Dužina biciklističke mreže:

oko 120 kilometara

Dužina tramvajske mreže:

60,15 kilometara (stanje 2016.)

Poduzeća: oko 10.000 firmi

Zaposlenici: oko 172.000 ljudi
(stanje 2013.)

Fotografija: Graz Tourismus © Harry Schiffer

NOVI U GRAZU

Ovdje možete naći pregled najvažnijih stvari koje morate riješiti odmah po dolasku u Graz. Saznat ćete kojoj se ustanovi morate obratiti kako biste npr. dali zahtjev za izdavanje putovnice, osobne iskaznice, potvrde o državljanstvu itd.

Kao prve osobe za kontakt za mnoga pitanja tu su djelatnice i djelatnici sedam Ureda za usluge građanima (Servicestellen).

PRIJAVA VAŠEG PREBIVALIŠTA

Selite li se u Graz morate se prijaviti u roku

od tri dana. Graz ćete prijaviti kao prebivalište, ako će Graz ubuduće biti središte Vašeg života. Dužnost prijave prebivališta vrijedi i za ostale članove obitelji koji dolaze živjeti u Graz. Dužni ste se odjaviti u svom dosadašnjem prebivalištu (u roku tri dana prije ili poslije odseljenja). Zajedno s prijavom možete izvršiti i odjavu starog prebivališta. Ako je Graz dosada bio Vaše boravište, a želite ga promijeniti u prebivalište, morate se u roku mjesec dana odjaviti tj. prijaviti. Za prijavu se ne plaća naknada. Ako se ne pridržavate

zakonske obveze prijave prebivališta, činite upravni prekršaj. Možete se prijaviti i odjaviti u Uredima za usluge građanima grada Graza (BürgerInnen-Servicestellen).

URED I ZA USLUGE GRAĐANIMA NADLEŽNI SU IZMEĐU OSTALOG ZA:

- prijave, odjave prebivališta odn. boravišta
- prijave pronađene i izgubljene imovine (Fund- und Verlustmeldungen),
- podnošenje zahtjeva za skrb o djeci,
- izdavanje izvanredne parkirne dozvole za „plavu zonu“ i „zelenu zonu“,
- registraciju pasa,
- „Lebensbestätigung“ (zadavanje raznih potvrda),
- aktivaciju potpisa putem mobilnog uređaja.

POTVRDA O PRIJAVI

Građanke i građani iz Europskog gospodarskog prostora (sve zemlje Europske unije, Island, Lihtenštajn i Norveška) te Švicarke i Švicarci u Austriji smiju ostati tri mjeseca bez vize. Ako se boravak produžuje, mora se u roku od četiri mjeseca od ulaska u Austriju podnijeti zahtjev za izdavanje „Potvrde o prijavi“ (Antrag auf „Anmeldebescheinigung“).

Osobe koje u Austriji žive duže od pet godina, mogu podnijeti zahtjev za izdavanje „Potvrde stalnog boravka“ (Antrag auf „Bescheinigung des Daueraufenthalts“). Za to je zadužen Odjel 3 Štajerske pokrajinske vlade.

NAPOMENA

Daljnje informacije na graz.at/servicestellen

i Informacija

Štajerska pokrajinska vlada

Odjel 3 – Ustav i unutarnji poslovi

Paulustorggasse 4, 8010 Graz

☎ +43 316 877-2084

@ abteilung3@stmk.gv.at

verwaltung.steiermark.at

Servicestellen der Stadt Graz

Servicestelle Andritzer Reichsstraße 38

Mo–Fr 7–13 Uhr und Mi 13–18 Uhr

Servicestelle Bahnhofgürtel 85, 1. OG

Mo–Fr 7–13 Uhr und Di 13–18 Uhr

Servicestelle Conrad-von-Hötzendorf-Straße 104 (Ostbahnhof)

Mo–Fr 7–13 Uhr und Do 13–18 Uhr

Servicestelle Kärntner Straße 411

Mo–Fr 7–13 Uhr und Do 13–18 Uhr

Servicestelle Schmiedgasse 26

Haupteingang: Portier im Amtshaus, Parterre

Mo–Fr 7–13 Uhr und Mo 13–18 Uhr

Servicestelle St. Peter-Hauptstraße 85

Mo–Fr 7–13 Uhr und Di 13–18 Uhr

Servicestelle Stiftingtalstraße 3, 1. OG

Mo–Fr 7–13 Uhr und Mi 13–18 Uhr

Expositor Mariatroster Straße 37

Mi 7–13 Uhr

KONTAKT

☎ +43 316 872-6666

☎ +43 316 872-6689

@ servicestelle@stadt.graz.at
graz.at/servicestellen

NOVI U GRAZU

IZDAVANJE PUTOVNICE

Putovnicu ćete dobiti u Centru za usluge građanima grada Graza u Uredu gradske uprave, Schmiedgasse 26, 8011 Graz, tel. +43 316 872-5252. Troškovi iznose 75,90 eura, a putovnica vrijedi 10 godina. Uštedjet ćete vrijeme, ako na stranici graz.at/reisepass rezervirate termin po svom izboru.

Zahtjev za izdavanje putovnice možete podnijeti i u bilo kojoj drugoj austrijskoj ustanovi koja ima ovlaštenje za izdavanje putnih isprava. Takozvana „biometrijska putovnica“ tiska se u Austrijskoj državnoj tiskari u Beču te se dostavlja u roku pet radnih dana. Putovnica će vam doći preporučenom pošiljkom (RSB-Brief) (bijela povratnica – „Rückscheinbrief weiß“). Ta se pošiljka može dostaviti i drugim osobama koje Vi odredite – npr. na radnom mjestu. U slučaju da nitko ne može preuzeti pošiljku, dobit ćete obavijest da ju možete podignuti na pošti.

Koji su Vam dokumenti potrebni za zahtjev za izdavanje putovnice saznat ćete u Centru za usluge građanima na broj telefona: +43 316 872-5252. Ako Vam je za zahtjev za izdavanje putovnice potrebna i domovnica, i nju možete zatražiti u Odjelu za bračno stanje i državljanstvo (Referat für Personenstands- und Staatsbürgerschaftswesen). Ako hitno trebate putovnicu, postoje dvije mogućnosti:

• **Žurni postupak izdavanja**

(Expresspass): dostava u roku tri radna dana, troškovi 100 eura
Izdavanje u roku jednog dana

• **(Ein-Tages-Pass):** dostava do slijedećeg radnog dana, troškovi 220 eura.

• **Obje putovnice vrijede** 10 godina.

• **Putovnica za hitne slučajeve** (Notpass): izdaje se u zračnoj luci u Grazu, ali vrijedi samo šest mjeseci. Oprez: u neke zemlje ne možete ući s putovnicom za hitne slučajeve!

U Austriji djeca trebaju vlastitu putovnicu, ako su austrijski državljani.

Troškovi putovnica za djecu koja su austrijski državljani/državljanke:

- prvi zahtjev za djecu do 2 godine starosti besplatan
- do 12 godina starosti: 30 eura (putovnica po žurnom postupku 45 eura, putovnica u roku jednog dana 165 eura)
- od 12 godina dalje: 100 eura (putovnica po žurnom postupku 100 eura, putovnica u roku jednog dana 220 eura).

IZDAVANJE

OSOBNJE ISKAZNICE

Osobna iskaznica u praktičnom obliku kartice omogućava lakše identificiranje pa nije potrebno sa sobom uvijek nositi putovnicu. Osim toga osobna iskaznica vrijedi u 32 europske zemlje kao putna isprava. Osobnu iskaznicu također možete zatražiti u Centru za usluge građanima grada Graza.

Troškovi iznose 61,50 eura, a izdavanje traje do dva tjedna. Na stranici graz.at/reisepass možete rezervirati termin po svom izboru i time izbjeгти čekanja.

IZDAVANJE DOMOVNICE

Ured za građane (BürgerInnenamt), Odjel za usluge izdavanja putovnica i potvrda (Pass- und Urkundenservice) izdaje domovnice austrijskim državljanima i državljanima. Ako želite izdavanje domovnice u Grazu, morate imati i stalno prebivalište u Grazu. Ovisno o tome podnosite li zahtjev za izdavanje domovnice za sebe ili za svoje dijete te o tome jeste li državljanin prirođenjem ili dodjelom državljanstva, morate priložiti različite dokumente. Zato najprije nazovite i raspitajte se – tel.: +43 316 872-5185, 5187, 5188. Na ovim telefonskim brojevima možete dogovoriti termin.

Troškovi: 48,50 eura. Dodatno još mogu nastati troškovi za druge eventualno potrebne dokumente ili prijevode. Domovnica za dijete je besplatna ako je zahtjev podnesen unutar prve dvije godine života i ako je dijete austrijski državljanin/austrijska državljanica (iznimku predstavlja domovnica za koju se pridonosi zahtjev nakon dodiele državljanstva, a za koju se naplaćuje pristojba).

Ako uz novu domovnicu želite zatražiti i putovnicu, oboje možete riješiti u Uredu za građane (BürgerInnenamt)/Odjel za usluge izdavanja putovnica i potvrda (Pass- und Urkundenservice).

IZDAVANJE RODNOG LISTA

Za svako dijete, koje je rođeno u Grazu, mogu se izdati dodatni rodni listovi uz naknadu od 9,30 eura za svaki dokument. (Stanje naknada 01.01.2017.)

OPĆA ŠKOLSKA OBAVEZA

Za svu djecu koja u Austriji žive najmanje

jedan semestar, vrijedi opća školska obaveza. Školska obaveza počinje one godine u kojoj dijete prije 1. rujna navrší šestu godinu života te traje devet godina. Školska obaveza se ispunjava pohađanjem sljedećih škola:

Prve četiri školske godine:

- niža osnovna škola (Volksschule/Grundschule)
- od 5. do 8. razreda: nova srednja škola (neue Mittelschule), općeobrazovna viša škola, niži stupanj (allgemeinbildende höhere Schule)
- 9. razred: politehnička škola, odnosno pohađanje/nastavak pohađanja srednje odnosno više (strukovne) škole.

Skoro svaka škola nudi dnevni boravak (koji se naplaćuje).

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Čim radite i mjesečno zarađujete više od 425,70 (stanje 01.01.2017.) eura, Vaša/Vaša poslodavka/ poslodavac mora Vas prijaviti Zavodu za socijalno osiguranje. Pritom do-

i Informacija

Ured za građane (BürgerInnenamt)

Odjel za izdavanje putovnica i potvrda (Pass- und Urkundenservice)

Ured gradske uprave,
Schmiedgasse 26, Parterre 8011 Graz

+43 316 872-5252
@ pass-urkundenservice@stadt.graz.at

NOVI U GRAZU

bivate zdravstveno i mirovinsko osiguranje te osiguranje za slučaj ozljede na radu i možete koristiti sve medicinske usluge. Vaš/-a supruga/ suprug te djeca su osigurani s Vama. Više o tome u poglavlju „Zdravlje“.

NAPOMENA

Više o tim temama nude poglavlja „Obrazovanje“ i „Djeca i mladi“.

STANOVANJE/POSAD/ZDRAVLJE/ ŽIVOTNE SITUACIJE I SOCIJALNA PITANJA

NAPOMENA

Detalje o tim temama pročitajte u istoimenim poglavljima.

TEČAJEVI NJEMAČKOG JEZIKA

NAPOMENA

Detalje o tome pročitajte u poglavlju „Integracija i migracija“.

VOZILO/VOZAČKA DOZVOLA

Za motorna vozila (automobile, kamione, motocikle, skutere) u Austriji vrijedi obaveza osiguranja. Dakle, kod neke osiguravajuće kuće morate sklopiti obavezno osiguranje od odgovornosti (Haftpflichtversicherung). Tek nakon toga Vaše se vozilo može registrirati za sudjelovanje u prometu (registracija vozila kod nadležnih tijela – behördliche Registrierung).

Nakon uplate propisane pristojbe dobivate wregistarske pločice vozila (Nummerntafel) i naljepnicu tehničkog pregleda (takozvani „Pickerl“). Vaš/a savjetnik/ca za osiguranje rado će se pobrinuti za prijavu ili promjenu prijave Vašeg vozila te Vam zatim izručiti registarske pločice. Naravno da svoje vozilo/

i Informacija

Služba za građane (BürgerInnenamt)

Ured gradske uprave,
Schmidgasse 26, Parterre 8011 Graz

☎ +43 316 872-5201
@ graz.at/buergerInnenamt

Odjel za obrazovanje i integraciju

Keesgasse 6, 8011 Graz

☎ +43 316 872-7474
@ abiservice@stadt.graz.at

motocikl možete i sami prijaviti kod osiguranja ili nekog drugog mjesta za registraciju vozila (Zulassungsstelle). Informacije o potrebnim dokumentima dobiti ćete na licu mjesta. Na austrijskim autocestama smijete voziti samo ako imate vinjetu (zaliježpljenu na vjetrobransko staklo svog vozila s unutarnje strane, tako da se dobro vidi; možete ju kupiti u autoklubovima, poštanskim uredima, na benzinskim postajama, kioscima). Valjanost: 10 dana, 2 mjeseca ili 1 godinu. U Austriji je vezanje pojasom obavezno – svi putnici u vozilu moraju biti vezani! Djeca ispod 14 godina koja su niža od 1,50 m, moraju sjediti u prikladnom sustavu za zaštitu djece (dječja autosjedalica).

NAPOMENA

Informacije na temu vozačka dozvola naći ćete u poglavlju „Promet“. Daljnje informacije na gore navedene teme: help.gv.at

STANOVANJE

OBVEZA PRIJAVE PREBIVALIŠTA

Ako se selite u Austriju ili unutar Austrije, dužni ste nadležnim tijelima prijaviti svoje prebivalište u roku od tri dana. Više o obvezi prijave prebivališta pročitajte u poglavlju „Novi u Grazu“.

PRONALAZENJE STANA

Stan možete dobiti preko

- stambenih društva (Wohnungsgenossenschaften)
- agenata za nekretnine
- privatnih iznajmljivača/prodavača

Najjednostavnije je pročitati oglase u dnevnim i tjednim novinama. Postoje i posebni časopisi u kojima su navedeni isključivo oglasi za stanove. Mnogobrojne ponude za stanove možete naravno naći i na Internetu.

Oprez:

Agenti za nekretnine naplaćuju proviziju za uslugu posredovanja stana (provizija većinom iznosi dvije mjesečne najamnine ili određeni postotak od kupoprodajne cijene). Ugovore o najmu i kupnji obavezno dajte provjeriti pravno kvalificiranim osobama (odvjetnik, odvjetnica, udruga najmoprimaca (Mietervereinigung), radnička komora (Arbeiterkammer), ured za informacije o stanovima grada Graza (Wohnungsinformationsstelle der Stadt Graz). Pitajte koji su troškovi već uključeni u stanarinu – takozvane režije (Betriebskosten) poput grijanja, odvoza smeća, čišćenja zgrade mogu značajno povisiti ukupne izdatke za stan.

Ugovor o najmu mora trajati najmanje tri godine. Najmoprimac ipak može otkazati ugovor o najmu nakon godinu dana (Oppez: otkazni rok je tri mjeseca). Najam se može sporazumno prekinuti u svakom trenutku.

OPĆINSKI STANOVİ

Ako ispunjavate određene preduvjete, možete podnijeti zahtjev za dodjelu jednog od 11.000 općinskih stanova u Stambenom uredu grada Graza (Wohnungsamt). Konkretno preduvjete ćete naći na stranici graz.at

Zahtjev za općinski stan moguće je predati pismeno putem odgovarajućeg obrasca ili preko Interneta. Zahtjevu je potrebno priložiti niz dokumenata. Zbog malenog broja slobodnih općinskih stanova nije moguće odmah dobiti ponudu za stan, iznimka su „općinski stanovi bez čekanja“ („Gemeindewohnungen ohne Wartezeit“) navedeni na stranici graz.at/wohnen. Najkraće vrijeme čekanja trenutno iznosi 9 do 12 mjeseci za kućanstva s 1, 2 ili 3 osobe, dok kućanstva s 4 ili više osoba moraju računati da će čekati od 18 do 24 mjeseci.

PLAĆANJE STANARINE ZA OPĆINSKE STANOVE

Najmoprimci u općinskim stanovima tj. zajedničkim stanovima, za koje stanare određuje grad Graz, mogu dobiti novčanu potporu za troškove stanarine, ukoliko oni prekoračuju trećinu neto obiteljskih primanja. Informacije: graz.at/wohnen

URED ZA INFORMACIJE O STANOVIMA GRADA GRAZA (WOIST)

WOIST je neovisno savjetodavno tijelo za pitanja stanovanja.

Besplatno savjetovanje nudi se u slučajevima koji se odnose na stanovanje kao npr. na najamno pravo (Mietrecht), vlasništvo stana (Wohnungseigentum), novčane potpore, pomoć, traženje stana ili energiju. Molimo Vas da sve važne dokumente donesete sa sobom.

i Informacija

WOIST – Ured za informacije o stanovima grada Graza

Schillerplatz 4, prizemlje, 8011 Graz

☎ +43 316 872-5450
 📠 +43 316 872-5459
 @ wohnungsinformationsstelle@stadt.graz.at

INFO TOČKA

Schillerplatz 4, Parterre, 8011 Graz

Središnja služba za prijam zahtjeva i dokumenata: od ponedjeljka do petka, od 7 do 15 sati

Izdavanje ključeva: od ponedjeljka do petka, od 7 do 15 sati/prizemlje INFO točke

Izdavanje kartica za razgovor u službi za upravljanje stanovima: utorak i petak, od 7 do 9 sati, nisko prizemlje (najviše 60 kartica na dan)

☎ +43 316 872-5402 ili -5403
 📠 +43 316 872-5409
 @ wohnungswesen@stadt.graz.at

NAPOMENA

Detalje o tome možete pročitati u poglavlju „Integracija i migracija“.

i Informacija

Općinski stanovi/Upravljanje stanovima

Schillerplatz 4, 3. kat, 8011 Graz

☎ +43 316 872-5413 općinski stanovi
 +43 316 872-5444 Općinski stanovi bez prepreka
 📠 +43 316 872-5409
 @ wohnungsmangement@stadt.graz.at

Upravljanje zgradama/upravitelj zgrade

Schillerplatz 4, 1. kat, 8011 Graz

☎ +43 316 872-5432
 📠 +43 316 872-5489
 @ gebäudemanagement@stadt.graz.at

Služba za mirenje (Schlichtungsstelle)

Središnja služba za prijam: od ponedjeljka do petka, od 7 do 15 sati/ prizemlje INFO točke, Služba za mirenje/4. kat: utorak i petak, od 8 do 12 sati

☎ +43 316 872-5424
 📠 +43 316 872-5409
 @ schlichtungsstelle@stadt.graz.at

Odjel za plaćanje stanarine (Mietzinszahlungreferat)

Središnja služba za prijam: od ponedjeljka do petka, od 7 do 15 sati /prizemlje INFO točke, plaćanje stanarine/4. kat: utorak i petak, od 8 do 12 sati

☎ +43 316 872-5423
 📠 +43 316 872-5409
 @ mietzinszahlung@stadt.graz.at

STANOVANJE

PRIJAVA STRUJE, GRIJANJA, VODE

Prijaviti ili odjaviti struju, plin i toplanu možete kod Energie Graz, i to u Službi

za korisnike (Kundenservice-Center) na trgu Andreas-Hofer-Platz 15. Prijava i/ili odjava priključka vode: kod Holding Graz Wasserwirtschaft (holding za gospodarenje vodom).

i Informacija

Udruženje najmprimaca Štajerske (Mietervereinigung)

Feuerbachgasse 1, 8020 Graz

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do četvrtka od 9 do 12 sati te od 13 do 16 sati, i petkom od 9 do 12 sati

☎ +43 50 195 43 00
@ steiermark@mietervereinigung.at
mietervereinigung.at
Samo za članove!

Savjetovanje samo uz prethodnu najavu.

Radnička komora Štajerske (Arbeiterkammer)

Hans-Resel-Gasse 8-14, 8020 Graz

Savjetovanje putem telefona: od ponedjeljka do petka od 8 do 13 sati

☎ +43 5 77 99 0
akstmk.at

Udruga za zaštitu najmprimaca Austrije (Mieterschutzverband)

Sparbersbachgasse 61/P, 8010 Graz

RADNO VRIJEME: ponedjeljak od 14.30 do 17.00 sati, srijeda od 14.30 do 19.00 sati, petak od 9.00 do 11.30 sati. Potrebno je dogovoriti termin.

☎ +43 316 38 48 30
@ office@mieterschutz-steiermark.at
mieterschutz-steiermark.at

PRIJAVA RADIJA I TELEVIZORA

U Austriji se obavezno plaćaju radio i televi-

i Informacija

Služba za korisnike Energie Graz (Kundenservice-Center)

Andreas-Hofer-Platz 15, 8010 Graz

RADNO VRIJEME: ponedjeljak, utorak, srijeda i petak od 7.30 do 15.00 sati, četvrtak od 7.30 do 18.00 sati

☎ +43 316 8057-1857
@ energie-graz.at

Holding Graz Wasserwirtschaft (gospodarenje vodom)

Wasserwerkergasse 11, 8045 Graz

☎ +43 316 887-7272
@ wasser@holding-graz.at
holding-graz.at/wasserwirtschaft

GIS – Gebühren Info Service des ORF

☎ +43 810 00 10 80 (služba za korisnike) od ponedjeljka do petka, od 8 do 21 sati, subota od 9 do 17 sati

@ kundenservice@gis.at
gis.at

Obrasce za prijavu naći ćete i u Uredima za usluge građanima grada Graza.

Fotografija: iStockphoto © ah_fotobox

zija. Svoje uređaje prijavite GIS-u – Servisu i informacijama o pristojbama Austrijske radio-televizije (ORF). Obrazac za prijavu nalazi se na Internetu na stranici gis.at. Pod određenim uvjetima možete biti oslobođeni plaćanja pristojbe za radio i TV. Montiranje satelitske antene na stambenu zgradu dopušteno je samo ako to dozvoli kućni savjet.

SKLADAN SUŽIVOT

Biti nov/-a u gradu sa sobom naravno donosi mnoge promjene u načinu života. Nova najmprimka/novi najmprimac ili nova vlasnica/novi vlasnik stana isto se tako moraju prilagoditi običajima dotične stambene zgrade. Obratite pažnju da skoro svaka stambena zgrada ima kućni red (Hausordnung) (izvješten na stubištu). Molimo Vas da se pridržavate kućnog reda. Kad se uselite u novi stan predstavite se susjedima, čak i ako ne govorite dobro njemački – stanovnice/stanovnici zgrade cijelit će Vašu gestu.

Radovi u stanu, vrtu ili dvorištu koji proizvode buku (udaranje čekićem, piljenje, košenje trave, glasna glazba) zabranjeni su od ponedjeljka do petka od 19 do 7 sati, subotom isto od 12 do 15 sati, a nedjeljama i praznicima cijeli dan. Noćni mir (Nachtruhe) općenito vrijedi od 22 do 7 sati. Budite ljubazni i informirajte svoje susjede, ako u stanu ili u dvorištu pripremate slavlje. Izbjegavajte roštiljanje na balkonu (nastanak jakog dima). Molimo Vas da ne zakrčite stubište biciklima, kolicima itd. Koristite kante za smeće i razvrstajte svoje smeće (vidi informaciju dolje).

i Informacija

Služba za rješavanje susjedskih sukoba Graz („Nachbarschaftsservice“)

Ured za mirenje (Friedensbüro)
Keesgasse 6, EG, 8010 Graz

☎ +43 316 872-2180

RJEŠAVANJE KONFLIKATA U STAMBENIM NASELJIMA

Kako biste brzo i mirno riješili konflikte u stambenim naseljima, možete se obratiti takozvanom „Uredu za mirenje“ (Friedensbüro) koji se nalazi pri Službi za rješavanje susjedskih sukoba. Ponuda obuhvaća razjašnjenje stvarnog stanja u konfliktu između susjeda, pravne informacije, medijaciju između stranaka u objektu te posredovanje drugim mjerodavnim službama. Četiri medijatorice stoje Vam na raspolaganju ako trebate savjetovanje i podršku.

„Hotline za konflikte“ možete dobiti na broj telefona: +43 316 872-2180 od ponedjeljka do četvrtka od 8 do 15 sati te petkom od 8 do 12 sati.

KONTROLNA LISTA ZA MIJENJANJE STANA

Na sljedećim stranicama naći ćete opširnu listu sa svim administrativnim putevima i sitnicama koje trebate obaviti pri selidbi.

ŠTEDNJA ENERGIJE

Štednja struje i grijanja dobri su za Vaš budžet! Grad Graz sufinancira uvođenje grijanja iz toplane (djelomice ovisno o Vašim primanjima) i postavljanje solarnih sustava. Informacije na tu temu možete naći na Internetu pod oekostadt.graz.at. Informacije na temu „toplana“, posebice o mogućnostima priključka: Energie Graz na stranici energie-graz.at ili broj telefona: +43 316 80 57-9090.

OTPAD: IZBJEGAVANJE, ODVAJANJE, ISPRAVNO ZBRINJAVANJE!

Gospodarenje otpadom u Austriji je zakonski propisano. Izbjegavanje nastanka otpada ima prioritet. Pravilno postupanje s otpadom znatno doprinosi zaštiti okoliša i očuvanju resursa. U gradu Grazu postavljene su kante za smeće za:

- **ostali otpad (Restmüll)** crna kanta; za posuđe, prozorsko staklo, prašinu, pijesak za mačke, kosti, prljav papir, pelene, igračke, vrećice za usisivač itd.)
- **biološki otpad (Bioabfall)** (smeđa kanta; za otpad od povrća i voća, suhe namirnice, tvrde ostatke jela, cvijeće, biljke, pokošenu travu, kavu, čaj s papirnim filtrom, ljuske jaja itd.)
- **papir** (crvena kanta; za papir, karton, novine, kataloge, knjige, mape ...)
- **staklenu ambalažu** (zeleno staklo; odvojeno za bijelo i šareno staklo)

Informacija

Štednja energije:

Gradski ured za očuvanje okoliša (Städtisches Umweltamt)
„Savjetovanje o energiji“

☎ +43 316 872-4302
@ umweltamt@stadt-graz.at
umwelt.graz.at

Fotografija: iStockphoto © ah_fotobox

- **laku ambalažu** (žuta kanta; za sve plastične ambalaže, kompozitne materijale, tekstilni materijal, keramiku, stiropor, drvo, posuđe za jednokratnu uporabu te
- **metalnu ambalažu** (plava kanta; za limenke, konzerve, ambalaže od hrane za životinje, kantice sa bojom i lakom, poklopce itd.)

Krupni otpad kao npr. madraci, namještaj, bicikli, grane i krupni vrtni otpad, građevinski materijal, stari električni aparati i problematični otpad (npr. boje, staro ulje, baterije) mora se odložiti razdvojeno u Reciklažnom dvorištu holding društva Graza (Recyclingcenter). Pristojba po ulazu 4 eura, krupni otpad do 200 kilograma besplatno.

Problematicni otpad se isto tako može predati takozvanom Ekspresu za otrovni otpad (Giftmüllexpress) tvrtke Holding Graz Abfallwirtschaft (gospodarenje otpadom) (mobilna mogućnost sakupljanja problematičnog otpada, termine i stajališta možete doznati na broju telefona +43 316 872-4388) ili ga možete predati Vatrogasnoj službi (Centralna vatrogasna postaja Lendplatz, Vatrogasna postaja Dietrichsteinplatz, od ponedjeljka do petka

od 8 do 17 sati, subotom od 8 do 14 sati). Sve informacije o izbjegavanju nastanka otpada, razdvajanju i prikladnom zbrinjavanju dobit ćete u Savjetovalištu za otpad i okoliš grada Graza (Abfall- und Umweltberatung) pod umwelt.graz.at. Tamo ćete isto naći „Upute o razvrstavanju otpada“ (Abfalltrennblätter) na 19 jezika.

Informacija

Holding Graz – Gospodarenje otpadom Reciklažno dvorište

Zatražiti/naručiti/zamijeniti kante za biološki i ostali otpad; Naknade za odvoz smeća Sturgasse 16, 8020 Graz

☎ +43 316 887-7272
☎ +43 316 887-7117
@ holding-graz.at

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do petka, od 7 do 17 sati, subotom, nedjeljom i praznikom od 8 do 18 sati

Savjetovalište za otpad i okoliš grada Graza

Schmiedgasse 26, 8011 Graz

☎ +43 316 872-4388
@ umwelt.graz.at

KONTROLNI POPIS

NA ŠTO MORATE MISLITI KAD MIJENJATE STAN

PRIJE SELIDBE

- U roku raskinuti ugovor o najmu starog stana
- U danom slučaju razjasniti kauciju sa sljedećim najmoprimcem te pismeno potvrdite primopredaju opreme i namještaja
- Očitati brojlara za plin, struju, vodu i grijanje (u starom i novom smještaju!)
- Odjaviti grijanje iz toplane/plin i struju u starom stanu i prijaviti u novom stanu
- Odjaviti radio i televizor/kabelski priključak u starom stanu i prijaviti u novom
- Odjaviti telefon/internet u starom stanu i prijaviti u novom
- Na vrijeme prijaviti dijete u novoj ustanovi za brigu o djeci/školi/produženom školskom boravku (Hort)
- Dati pošti nalog da određeno vrijeme šalju poštu na novu adresu (Nachsendeauftrag)
- Obavijestiti poslodavca o izvanrednom godišnjem odmoru (Sonderurlaub)
- Dogovoriti termin za primopredaju (zapisnik o primopredaji)
- Eventualno vratiti dozvolu za parkiranje
- Po potrebi: planirati i uskladiti posao oko renoviranja u starom i/ili novom stanu
- Po potrebi: angažirati tvrtku za selidbu
- Po potrebi: organizirati dodatnu ispomoć, kutije za selidbu i prijevozno vozilo te odrediti termin za selidbu

- Na vrijeme obavijestiti osiguranje stana o predstojećoj selidbi (u pravilu osigurateljna zaštita vrijedi i za selidbu)
- Po potrebi: organizirati kratkotrajnu zonu zabrane zaustavljanja za istovar i za utovar u prijevozno vozilo
- Skupljati sve dokumente o selidbi (račune itd.) za odbijanje od poreza
- Dokumentirati stanje stana prije useljenja (na primjer zapisnikom o primopredaji i slikama)
- Eventualno pribaviti informacije o mogućnostima zbrinjavanja velikog otpada u Vašoj općini
- Zatražiti konačni obračun najma za stari stan
- Raskinuti trajne naloge za stanarinu, režije i troškove za struju, vodu, plin i sl. za stari stan

POSLIJE SELIDBE

- Vratiti ključeve starog stana
- Odjaviti staro i prijaviti novo prebivalište
- Staviti natpisne pločice sa svojim imenom
- Odjaviti/prijaviti svog psa
- Eventualno zatražiti dozvolu za parkiranje
- Zatražiti/naručiti/zamijeniti kante za biološki i ostali otpad
- Odjaviti motorno vozilo i prijaviti ga na adresi novog prebivališta

O PROMJENI ADRESE

OBAVIJESTITI

- Poslodavca ili Zavod za zapošljavanje
- Zdravstveno osiguranje/Zavod za mirovinsko osiguranje
- Prometna dozvola motornog vozila
- Osiguranje motornog vozila
- Banke/osiguravajuće kuće o promjeni adrese – dostavite na vrijeme podatke o novom stanu svojoj osiguravajućoj kući (najkasnije kod prijave)!
- Ustanove za brigu o djeci/škola/produženi školski boravak (Hort)/sveučilište
- Poreznu upravu
- Zemljišnu knjigu
- Službu za civilni vojni rok
- Uvjerenje za oružje (npr. dozvola za nošenje vatrenog oružja)
- Vjersku zajednicu (npr. Službu za prikupljanje naknade za crkvu)
- Vojnu upravu (samo ako se selite u inozemstvo)
- Lovačka/ribolovna dozvola
- Punomoći
- Tekuće pretplate (npr. novine, časopisi, kazalište)
- Liječnici
- Knjižnice
- GIS – pristojba za austrijsku radioteleviziju (ORF)
- Udruge, klubove (npr. korisničke kartice,

auto klub, sportski klub, književni klub

- Socijalnu službu (Sozialamt)
- Ured za dodjelu novčane pomoći studentima (Studienbeihilfebehörde)

NAPOMENA

Ovaj kontrolni popis Vam daje upute za Vašu selidbu i ne preuzima jamstvo za potpunost. Preuzeto od help.gv.at.

Stanje: 01. 01. 2017.

Austrijsko tržište rada se temelji na mnogim zakonima.

NAJVAŽNIJE UREDBE ZA TRŽIŠTE RADA

NEOGRANIČENI PRISTUP TRŽIŠTU RADA IMAJU

- sve osobe s austrijskim državljanstvom, njihovi braćni partneri, njihova djeca, ako imaju pravo nastanjanja po Zakonu o nastanjanju i boravku (NAG: Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz)
- sve državljanke i državljani sljedećih država: Belgija, Danska, Njemačka, Finska, Francuska, Grčka, Velika Britanija i Sjeverna Irska, Irska, Island, Italija, Lihtenštajn, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Norveška, Portugal, Švedska, Španjolska, Cipar, Švicarska.

IZ ZAKONA O ZAPOSŁJAVANJU STRANACA IZUZETE SU

Između ostalog osobe kojima je priznat status izbjeglice prema Konvenciji o statusu izbjeglica (anerkannter Konventionsflüchtling), osobe u diplomatskoj ili konzularnoj službi te njihovi strani službenici kao i nastavnici i znanstvenici na sveučilištima i u znanstvenim institucijama.

CRVENO-BIJELO-CRVENA KARTICA (ROT-WEISS-ROT-KARTE – RWR)

Postoje dvije varijante crveno-bijelo-crvene

kartice:

- CBC kartica: daje Vam pravo nastana i zapošljavanja kod određenog/određene poslodavca/poslodavke.
- CBC kartica plus: daje pravo nastana i neograničenog pristupa tržištu rada.

Crveno-bijelo-crvena kartica izdaje se

- posebno visoko kvalificiranoj radnoj snazi
- stručnjacima u deficitarnim zanimanjima
- ostaloj ključnoj radnoj snazi kao i
- apsoluticima i apsoluticima.

Kvalificirana radna snaga iz trećih zemalja kao i njihovi članovi obitelji mogu se s pomoću crveno-bijelo-crvene kartice trajno nastaniti u Austriji i ovdje raditi. Odobrenje se ostvaruje putem bodova.

Najvažniji kriteriji za dobivanje crveno-bijelo-crvene kartice su: kvalifikacija, radno iskustvo, starost, ponuda adekvatnog radnog mjesta i odgovarajuća plaća.

„CRVENO-BIJELO-CRVENA KARTICA PLUS“

Crveno-bijelo-crvena kartica plus daje pravo nastana i neograničenog pristupa tržištu rada.

Tko je unutar 12 mjeseci već bio zaposlen 10 mjeseci na temelju CBC kartice, može podnijeti zahtjev za izdavanje crveno-bijelo-crvene kartice plus. Stručna i ključna radna snaga

Foto: iStockphoto © Iovro77

sa CBC-karticom može naknadno dovesti sa sobom i članove svoje obitelji. Isti će odmah dobiti crveno-bijelo-crvenu karticu plus i neograničeni pristup tržištu rada u Austriji.

„STALNO PREBIVALIŠTE EU“

Osobe koje već pet godina stalno žive u Austriji mogu zatražiti boravišnu dozvolu koja se zove „Stalno prebivalište EU“. Ta dozvola daje pravo neograničenog prebivališta s neograničenim pristupom tržištu rada. Za tu je boravišnu dozvolu potrebno napredno znanje njemačkog jezika (razina B1).

CINT – MEĐUNARODNI KLUB (CLUB INTERNATIONAL)

Kao dvojezična kompetentna i uslužna mjesto za međunarodnu stručnu i ključnu radnu snagu i njihove obitelji, CLUB INTERNATIONAL podržava svoja članska poduzeća te doprinosi internacionalizaciji Štajerske kao gospodarskog mjesta

NAPOMENA

Daljnje informacije dobit ćete na telefonskom broju +43 316 601-759, stranici cint.at te Internetskoj stranici Ministarstva za socijalna pitanja (Sozialministerium) sozialministerium.at i Ministarstva unutarnjih poslova (Innenministerium) bmi.gv.at.

POSAD

USLUGE ZA OSOBE KOJE TRAZE POSAD, AMS

Zavod za zapošljavanje („Arbeitsmarktservice“, AMS) javna je upravna ustanova u Austriji koja je nadležna za pružanje savjetodavnih usluga u svezi s poslom, za posredovanje pri zapošljavanju i za plaćanja iz osiguranja nezaposlenih (Arbeitslosenversicherung).

Centar za profesionalnu orijentaciju (Berufsinformationszentrum) pri AMS-u nudi informacije o mogućnostima različitih zanimanja i obrazovanja, o šansama pri zapošljavanju te savjete i trikove pri izboru zanimanja.

Ako tražite posao ili znate da ubrzo više nećete imati posao, javite se što je prije moguće nadležnom regionalnom Zavodu za zapošljavanje. Detaljnije i važne informacije naći ćete na mrežnoj stranici ams.at

SAMONICIJATIVNE MOLBE

U većini novina, posebno u vikend izdanju dnevnih novina, naći ćete mnoge oglase za posao. Međutim imate i mogućnost poslati svoju molbu s bitnim dokumentima poduzećima u kojima biste htjeli raditi.

Na Internetu također možete naći mnoge platforme koje nude razna radna mjesta.

TRAZENJE POSLA DILJEM EUROPE

EURES pomaže osobama koje traže posao u području EGP-a (Europskog gospodarskog prostora). eures.europa.eu

ZASTUPANJE INTERESA ZAPOSLENIKA/-ICA

Radnička komora (Arbeiterkammer): Radnička komora u suradnji s Austrijskim savezom sindikata zastupa interese zaposlenika/-ica te potrošača u Austriji.

Sindikata: Austrijski savez sindikata (ÖGB – Österreichischer Gewerkschaftsbund) krovna je organizacija mnogobrojnih strukovnih sindikata (npr. javna služba, građevinarstvo-drvena industrija, privatni zaposlenici). Savez zastupa interese svih zaposlenika, ali i osoba koje su još na školovanju, nezaposlenih osoba te umirovljenika. ÖGB sudjeluje u pregovaranju i zaključivanju kolektivnih ugovora i zakona. Članarina mjesečno iznosi jedan posto bruto prihoda. Za naučnike, učenike, studente, nezaposlene itd. vrijede posebni sporazumi. Detaljnije informacije naći ćete na oebg.at.

Radničko vijeće (Betriebsrat): U poduzećima koja imaju najmanje 5 zaposlenika s pravom glasa (neovisno o njihovom državljanstvu) može se osnovati Radničko vijeće. Radničko vijeće štiti i promiče interese zaposlenih prema upravi poduzeća. Za pokriće troškova od plaće se izravno odbija „doprinos za radničko vijeće“ (Betriebsratumlage), koji smije iznositi najviše pola posto bruto dohotka.

Zastupanje službenika (Personalvertretung): Radničko vijeće u javnoj upravi naziva se Službeničko vijeće.

stečenih u inozemstvu.

Daljnji korisni linkovi:

berufsanerkennung.at

aais.at, asbb.at

anlaufstelle-erkennung.at

bmwf.gv.at/startseite/studierende/academic_mobility/enic_naric_austria

SAMOSTALNA DJELATNOST/ PRIJAVA SAMOSTALNE GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Ako u Austriji želite raditi na samostalnoj bazi, možete se unaprijed informirati kod Gospodarske komore (Wirtschaftskammer), interesne udruge samostalno zaposlenih. U Austriji se obrt može obavljati samo ako osoba ima dozvolu za obavljanje samostalne gospodarske djelatnosti (Gewerbeberechtigung). Kao potvrda da imate gornju dozvolu služi izvadak iz registra samostalnih gospodarskih djelatnika. Potrebno je razjasniti trebate li dozvolu za obavljanje samostalne gospodarske djelatnosti ili odobrenje za vođenje

i Informacija

Stručni centar za strane državljane Zavoda za zapošljavanje (AMS AusländerInnenfachzentrum)
Niesenberggasse 67-69, 8020 Graz

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do četvrtka od 7.30 do 15.30 sati, petkom od 7.30 do 13.00 sati

+43 316 70 80-0
+43 316 70 80-590
@ afz.steiermark@ams.at
ams.at

AMS Graz zapad i okolica (AMS Graz West und Umgebung)
Niesenberggasse 67-69, 8020 Graz

+43 316 70 80-0
+43 316 70 80-190

AMS Graz istok (AMS Graz Ost)
Neutorgasse 46, 8010 Graz

+43 316 70 80-0
+43 316 70 80-190

PRIZNAVANJE OBRAZOVNIH KVALIFIKACIJA

Priznavanje stručnih kvalifikacija može igrati važnu ulogu za radnu snagu iz inozemstva pri njihovom ulasku na austrijsko tržište rada. Otvorene su mnoge organizacije koje pomažu u procesu priznavanja i vrednovanja stranih kvalifikacija. Te organizacije osobama koje žive u Austriji nude besplatno savjetovanje o priznavanju kvalifikacija na više jezika.

U Grazu Vas Udruga Zebra sa službom AST informira o priznavanju kvalifikacija i zanimanja

i Informacija

Radnička komora Štajerske (Arbeiterkammer Steiermark)
Hans-Resel-Gasse 8-14, 8020 Graz

+43 5 77 99-0
@ akstmk.at

Austrijski savez sindikata za regiju Graz (ÖGB Region Graz)
Karl-Morre-Straße 32, 8020 Graz

+43 316 70 71
@ steiermark@oegb.at
oegb.at

POS AO

pogona (Betriebsanlagenehmigung), koji ćete pravni oblik odabrati za svoje poduzeće, kako ćete financirati firmu itd.

Koje uvjete morate ispuniti i koji Vam dokumenti trebaju, saznat ćete u Odjelu za postupak pokretanja gospodarske djelatnosti (Referat Gewerbeverfahren) Ureda za građane (BürgerInnenamt) grada Graza te u Savjetovalištu za osnivače poduzeća Gospodarske komore Štajerske (gruenderservice.at).

MLADI I POSAO

Djeca i mladi su u Austriji posebno zaštićeni pa djeca u Austriji ne smiju raditi. S druge strane mladi mogu izučiti zanat nakon što su završili devetogodišnje obvezno školovanje.

Mladi s potvrđenim statusom azila koji žele izučiti zanimanje, također ne trebaju posebnu dozvolu. U Austriji i muškarci i žene imaju isto pravo izučiti i obavljati neko zanimanje.

Mnoge učenice i učenici te studentice i studenti žele zarađivati vlastiti novac već za vrijeme svog obrazovanja. Detalje o tome nudi Služba za zapošljavanje AMS (kontakti su navedeni na str. 28).

PONOVNO UKLJUČIVANJE OSOBA KOJE DUGO IZBIVAJU S TRŽIŠTA RADA

Udruge za zapošljavanje Štajerske (bbs – Beschäftigungsbetriebe Steiermark) umrežavaju dobrotvorne organizacije iz cijele Štajerske

koje brinu o ponovnom uključenju na tržište rada osoba koje dugo nisu radile.

UGOVOR O RADU/ POTVRDA O ZAPOSLENJU

Kao pismenu potvrdu Vašeg radnog odnosa Vaša/Vaš poslodavka/poslodavac mora Vam uručiti ili ugovor o radu (Arbeitsvertrag) ili Potvrdu o zaposlenju (Dienstzettel). U potvrdi o zaposlenju moraju biti navedeni na primjer ime i adresa poslodavke/poslodavca i zaposlenice/zaposlenika, početak radnog odnosa, trajanje otkaznog roka, plaća, rok za isplaćivanje plaće, opseg radnog vremena, trajanje godišnjeg odmora. Takozvani slobodni zaposlenici (freie DienstnehmerInnen) isto tako imaju pravo na Potvrdu o zaposlenju. Ugovori o naukovanju uvijek se sklapaju pismeno. Ugovori o radu mogu se sklopiti ili na određeno ili neodređeno vrijeme.

OSIGURANJE

Još prije početka Vašeg radnog odnosa Vaša poslodavka/Vaš poslodavac Vas mora prijaviti Socijalnom osiguranju i platiti potrebne doprinose. Vaša poslodavka/ Vaš poslodavac Vam mora dati kopiju prijave. S time stječete pravo na zdravstveno i mirovinsko osiguranje te osiguranje za slučaj ozljede na radu ili nezaposlenosti i dobivate „E-Card“ na temelju koje možete koristiti sve medicinske usluge.

Samozaposlene osobe moraju se same osigurati kod Socijalnog osiguranja za gospodar-

Fotografija: Stadt Graz/Foto Fischer

i Informacija

Informacije o priznavanju obrazovnih kvalifikacija: ZEBRA, Služba AST

Savjetovanje samo uz prethodno dogovoreni termin!
Granatengasse 4, 3. kat, 8020 Grazast.

☎ +43 316 83 56 30
@ steiermark@zebra.or.at
zebra.or.at

Ured za građane, Referada za obrtničke postupke (BürgerInnenamt, Gewerbeverfahren)

Schmiedgasse 26, 8011 Graz,
Ured gradske uprave (Amtshaus), 3. kat

☎ +43 316 872-5230
@ buergerinnenamt@stadt.graz.at

RADNO VRIJEME: ponedjeljkom, srijedom, petkom od 7.30 do 13.00 sati, utorkom i četvrtkom nema rada sa strankama. Gospodarska komora Štajerske (Wirtschaftskammer Steiermark)

Služba za osnivače poduzeća (Gründerservice)

Körblergasse 111-113, 8010 Graz

☎ +43 316 601-600
@ gs@wksmk.at
gruenderservice.at

ske djelatnosti (Sozialversicherungsanstalt für Gewerbliche Wirtschaft). Obavezno osiguranje samozaposlenih osoba također obuhvaća mirovinsko, zdravstveno te osiguranje u slučaju nesretnog slučaja. Više o tome pročitajte u poglavlju „Zdravlje“.

RADNO VRIJEME, GODIŠNJI ODMOR

Normalno puno radno vrijeme u Austriji iznosi 8 sati dnevno, 40 sati tjedno. Moguće je i drugačije radno vrijeme, primjerice za minimalno zaposlenje, zaposlenje na pola radnog vremena, sezonski rad itd. Pravo na godišnji odmor iznosi najmanje pet tjedana u radnoj godini, što vrijedi i za minimalno zaposlenje te zaposlenje na pola radnog vremena.

Pravno gledano ne postoji obaveza isplaćivanja 13. i 14. mjesečne plaće, zaposlenici na njih imaju pravo samo ako je to odgovarajuće dogovoreno ugovorom.

POREZI

Osoba koja u Austriji ima stalno prebivalište dužna je plaćati porez na sve dohotke. Kako bi se izbjeglo dvostruko oporezivanje (Do-

POSAD

ppelbesteuerung) dohodaka iz inozemstva, postoji Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja (Doppelbesteuerungsabkommen) sa susjednim državama odnosno zemljama članicama EU ili EGP. Zaposlenici i umirovljenici plaćaju porez na plaću (Lohnsteuer) koji poslodavac izravno isplaćuje Poreznoj upravi (Finanzamt). Putem poreznog izravnjanja (Arbeitnehmerveranlagung) može se dobiti natrag možebitno preplaćeni porez. Samozaposlene osobe plaćaju porez na dohodak (Einkommenssteuer) i dužne su podnijeti prijavu poreza na dohodak (Einkommenssteuererklärung).

OTKAZ

Poslodavka/poslodavac otkazom može prekinuti radni odnos na neodređeno vrijeme. Radni odnos na određeno vrijeme može se u tom roku prekinuti samo, ako je to izričito dogovoreno između poslodavaca i zaposlenika. Otkazne rokove i otkazne termine naći ćete u svom ugovoru o radu ili u za Vas važećem kolektivnom ugovoru.

i Informacija

Porezna uprava Graz – grad (Finanzamt Graz-Stadt)

Conrad-von-Hötzendorf-Straße 14-18,
8010 Graz

☎ +43 316 881-538
@ finanzone.bmf.gv.at

Udruge za zapošljavanje Štajerske (bbs – Beschäftigungs- betriebe Steiermark)

Keesgasse 3, 2. kat, 8010 Graz

@ office@bbsnet.at
bmf.gv.at

Fotografija: Joel Kernasenko

PROMET: VOŽNJA AUTOMOBILOM, PARKIRANJE, VOŽNJA BICIKLOM

Graz je „grad kratkih puteva“. Mnogi poslovi, prije svega oni u centru grada, mogu se lako obaviti pješice. Ta činjenica štedi novac, čuva okoliš i drži Vas vitalnima! Ako ne možete ili ne želite pješićiti, imate sljedeće mogućnosti na raspolaganju:

JAVNI PRIJEVOZ – AUTOBUS I TRAMVAJ

Graz ima gustu mrežu javnog prijevoza – plan

i Informacija

Mobilna centrala (Mobil Zentral)

Jakominastraße 1, 8010 Graz

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do petka od 8 do 18 sati, subotom od 9 do 13 sati

☎ +43 316 887-4224
@ holding-graz.at/linien
mobilzentral.at

mreže i cjenik priložen je brošuri „Novi u Grazu“. Poduzeće „Graz Linien“ odvest će Vas u vremenu između 5 i 24 sata autobusom i tramvajem u svaki kutak grada. Petkom i subotom će Vas „noćne autobusne linije“ (Nightline) odvesti kući i nakon ponoći. Kod vozačice/vozača autobusa možete kupiti voznu kartu za 1 sat i 24 sata (plaćanje u gotovini). Na automatima u tramvajima možete kupiti (kovanicama ili karticom za bankomat odnosno kreditnom karticom) voznu kartu za 1 sat, 24 sata, 1 tjedan, 1 mjesec. U kiosku u pretprodaji možete kupiti vozne karte za 1 sat, 24 sata, 1 tjedan, te karte za više vožnji. Polugodišnje i godišnje karte možete kupiti samo u „Centru za mobilnost i prodaju“ (Mobilitäts- und Vertriebscenter) (vidi dolje). Cijene voznih karata uvijek su iste, neovisno o tome kupujete li kartu u autobusu/tramvaju ili na kiosku.

Karte s popustom mogu dobiti starije osobe (od 60. godine nadalje; ovisi o primanjima; detalje možete naći u poglavlju „Osobe starije životne dobi“), kao i učenici i naučnici.

Studentima sa stalnim prebivalištem u Grazu grad pruža takozvani „ček za mobilnost“ u iznosu od 30 do 40 eura po semestru. Koje uvjete studenti moraju ispuniti, kako se „ček za mobilnost“ može koristiti i gdje se može podnijeti zahtjev možete saznati pod graz.at/mobilitaetsscheck.

VOŽNJA BICIKLOM

Graz ima jako dobro razvijenu mrežu biciklističkih staza (oko 120 kilometara). „Biciklističku kartu Graza“ (Radkarte Graz) možete dobiti besplatno u „Mobilnoj centrali“

(Mobil Zentral), Jakominastraße 1, u Uredu za turizam Graz (Graz Tourismus), Herrengasse 16, u biciklističkoj postaji na Glavnom kolodvoru (Hauptbahnhof) te u Odjelu za planiranje prometa (Abteilung für Verkehrsplanung), Europaplatz 20, telefon: +43 316 872-2882, e-mail: verkehrsplanung@stadt.graz.at. U biciklističkoj postaji na Glavnom kolodvoru (na južnoj strani glavnog ulaza u kolodvor) Vaš bicikl možete ostaviti na sigurnome ili iznajmiti bicikl (Leihrad) (tel.: +43 664 61 73 874). graz.at/radstation

VOŽNJA AUTOMOBILOM

Vozačka dozvola: potrebna Vam je važeća vozačka dozvola. Ograničenja ili istekli rokovi iz Vaših zemalja podrijetla vrijede i u Austriji. Ako je Vaša vozačka dozvola izdana u člani-

i Informacija

Odjel za planiranje prometa (Abteilung für Verkehrsplanung)

Europaplatz 20, 7. kat, 8020 Graz

☎ +43 316 872-2881
@ verkehrsplanung@stadt.graz.at
graz.at/verkehrsplanung

Policajska uprava za pokrajinu Štajersku (Landespolizeidirektion Steiermark)

Služba za izdavanje vozačkih dozvola (Führerscheinstelle), Parking 4, 8010 Graz

RAD SA STRANKAMA: od ponedjeljka do petka od 8 do 13 sati

☎ +43 316 059 133 60-6211
@ lpd-st-verkehrsamtpolizei.gv.at

cama EU-a ili u zemljama EGP-a, važeća je i u Austriji (ako želite, možete na temelju iste zatražiti da Vam izdaju austrijsku dozvolu)

Ako dolazite iz neke treće zemlje i ako prijavite stalno prebivalište u Austriji, prvih šest mjeseci možete voziti i sa stranom vozačkom dozvolom (prijevod je dovoljan). Ako Vam je vozačka dozvola potrebna duže od pola godine, najkasnije tada morate zatražiti izdavanje austrijske vozačke dozvole te položiti praktični dio vozačkog ispita. Za ostala pitanja kontaktirajte pokrajinsku Policijsku upravu u Grazu (Landespolizeidirektion Graz).

OBVEZA VEZANJA POJASOM

U Austriji se tijekom vožnje morate vezati na prednjim i stražnjim sjedalima. Djeca mlađa od 14 godina koja su niža od 1,50 m, moraju sjediti u prikladnom sustavu za zaštitu djece (autosjedalici).

PARKIRANJE

Graz ima oko 26.500 javnih parkirališnih mjesta s naplatom na cestama i trgovima koja su podijeljena u „plave zone“ i „zelene zone“. Za parkiranje u plavoj zoni od ponedjeljka do petka od 9 do 20 sati i subotom od 9 do 13 sati treba Vam parkirna karta koju morate staviti iza vjetrobrana da se dobro vidi. Parkiranje na Europaplatz-u/na trgu pred Glavnim kolodvorom naplaćuje se svaki dan od 8 do 22 sata. Plave zone su svugdje označene prometnim znakovima na početku i na kraju zone te na odsječcima ceste.

Maksimalno vrijeme parkiranja iznosi 3 sata. Iznimka: Europaplatz/trg pred kolodvorom – 1 sat; Kaiser-Josef-Platz, Schlögelgasse i Lendplatz 90 minuta. Zelene zone također su označene prometnim znakovima i vrijede radnim danom, od ponedjeljka do petka, od 9 do 20 sati. Na tim mjestima uz određenu naknadu smijete parkirati bez vremenskog ograničenja. Subotom je parkiranje u zelenoj zoni besplatno.

Parkirne karte mogu se kupiti na parkirnim automatima ili platiti mobitelom (handyparken. graz.at). Električna motorna vozila sa službenom potvrdom parkiraju besplatno.

Uz određene uvjete stanovnice i stanovnici, poduzetnice i poduzetnici, zaposlenice i zaposlenici dobivaju izvanredne dozvole (Ausnahmegenehmigungen). Za zelene zone (samo ovdje) postoje i mjesečne te godišnje parkirne karte.

Opširne informacije na temu „Parkiranje u Grazu“ možete naći na graz.at/parken.

KARTE ZA JAVNI PRIJEVOZ: ONLINE & APLIKACIJA

A kako bi bilo da svoju kartu za autobus i tramvaj jednostavno, brzo i udobno kupite u online trgovini tvrtke *Graz Linien*?

Bilo od kuće, iz ureda, na putu. Samo nekoliko klikova i već imate svoju voznu kartu! Možete kupiti 3-dnevnu kartu, tjednu, mjesečnu ili

Fotografija: Joel Kernsenko

studentsku kartu, prenosivu polugodišnju ili godišnju kartu te „godišnju kartu Graz“ ako imate stalno prebivalište u Grazu. I ne samo to, u online trgovini naći ćete i svoju kartu za sve zone Štajerske prometne udruge (Steirischer Verkehrsverbund). Karta na mobilni telefon? Naravno, ni to nije nikakav problem. Aplikacijom „Öffi-Ticket“ tvrtke *Graz Linien* te aplikacijom „BusBahnBim“ Štajerske prometne udruge Vaša je vozna karta uvijek i svugdje s Vama na pametnom telefonu. Obje aplikacije dostupne su kako u Google Play Store (za uređaje koji koriste Android sustav), tako i u App Store (za uređaje s IOS sustavom). Poveznice za direktno besplatno skidanje naći ćete u online trgovini tvrtke *Graz Linien*. Jednim klikom: ticket.holding-graz.at

i Informacija

Uprava za ceste – Odjel za parkirališne naknade (Straßenamt – Parkgebührenreferat)

Keesgasse 6, 8010 Graz

☎ +43 316 872-6565

@ parkgebuehrenreferat@stadt.graz.at
graz.at/parken

Služba za upravljanje parkiralištima Graza (GPS – Grazer Parkraum-service)

Jakominigürtel 20, 8010 Graz

☎ +43 316 872-7565

☎ +43 316 872-7561

@ parkraumservice@stadt.graz.at
parken.graz.at

Grad Graz svoje građanke i građane prati u svim životnim situacijama.

SKLAPANJE BRAKA

Prvi korak prema bračnom životu je „javna objava“ (Aufgebot), službena prijava za vjenčanje u matičnom uredu Molimo Vas da rezervirate termin u Matičnom uredu Ureda za građana grada Graza (Standesamt des BürgerInnenamtes der Stadt Graz) na telefon +43 316 872-5140, 5143 do 5145 – tamo ćete saznati i koje dokumente morate ponijeti te koje naknade morate platiti. Prilikom prijave dogovaraju se mjesto, datum i tijek samog vjenčanja te Vaše buduće prezime. Za Vas kao stranca vrijede propisi Vaše dotične zemlje.

UPISANO PARTNERSTVO

S Vašom partnericom/Vašim partnerom istog spola možete zasnovati „upisano partnerstvo“ (Eingetragene Partnerschaft). Za potreban postupak trebate zakazati termin u Uredu za građane, na tel. +43 316 872-5171.

TRUDNOĆA

Čim saznate da očekujete dijete, Vašu trudnoću i predviđeni termin rođenja morate prijaviti svojoj poslodavki/svom poslodavcu. Za trudnu zaposlenicu osam tjedana prije i osam tjedana nakon porođaja vrijedi apsolutna zabrana rada, takozvana zaštita majke (Mutterschutz).

U svrhu prevencije bolesti za majku i bebu postoji tzv. „trudnička knjižica“ (Mutter-Kind-Pa-

ss) koja propisuje cijeli niz liječničkih pregleda tijekom trudnoće pa sve do 5. godine djeteta. Mutter-Kind-Pass će Vam uručiti osoblje one institucije koja je ustanovila trudnoću. Mutter-Kind-Pass dobiva svaka žena, neovisno o državljanstvu. Pregledi su besplatni samo onda, kada idete k liječnici/liječniku koji ima ugovor s Vašim zdravstvenim osiguranjem.

Ako niste zdravstveno osigurani, možete prije korištenja prava na liječnički pregled zatražiti izdavanje potvrde (Anspruchsbeleg) kod svog Zavoda za zdravstveno osiguranje (Gebietskrankenkasse). Samo ako se točno pridržavate svih pregleda, dobit ćete doplatku za dječju skrb (Kinderbetreu-ungsgeld)!

U slučaju neželjene trudnoće podršku ćete dobiti u raznim savjetovalištim kao na primjer u Centru za zdravlje žena (Frauengesundheitszentrum). O tome više u poglavlju „Hitni slučajevi i krize“.

POSILIJE PORODA

Poslije poroda čekaju Vas razni administrativni poslovi. Matični ured grada Graza – Matična knjiga rođenih (Standesamt der Stadt Graz – Geburtenbuch) nudi Vam prvoklasnu uslugu: U Pokrajinskoj bolnici Graz (Landeskrankenhaus Graz) i u sanatorijima Ragnitz i Leonhard rodni list, potvrdu rođenja za Zavod za zdravstveno osiguranje i prijavu prebivališta dobivate – pod određenim uvjetima – ravno u dječji krevetić! Ako u Grazu imate stalno prebivalište i ako ste rodili u Pokrajinskoj bolnici Graz (LKH)

možete čak dobiti i domovnicu. Pri tome ne nastaju nikakvi dodatni troškovi.

Ako se Vaše dijete rodilo u nekoj drugoj bolnici postupak je slijedeći:

- **Rodni list:** rodni list ćete dobiti u nadležnom lokalnom matičnom uredu. Ako je Vaše dijete rođeno u Grazu nadležan je Matični ured grada Graza/Matična knjiga rođenih. Od njih ćete isto tako saznati koji su Vam dokumenti potrebni. Tel.: +43 316 872-5161, e-pošta: standesamt@stadt.graz.at, graz.at.
- **Prijava prebivališta:** u Uredu za građane u zgradi gradske uprave (Servicestelle im Amtshaus), Schmiedgasse 26, ili u Uredu za građane (BürgerInnen-Service-stelle) (vidi poglavlje „Novi u Grazu“). Sa sobom morate ponijeti: rodni list djeteta, ispunjeni formular za prijavu prebivališta (Meldezettel), identifikacijsku ispravu osobe koja podnosi prijavu.
- **Domovnica:** u Odjelu za pitanja državljanstva (Referat für Staatsbürgerschaftsangelegenheiten), tel.: +43 316 872-5185, 5187, 5188. Bračno dijete odmah pri porodu postaje austrijska državljanka/austrijski državljani, ako je jedan roditelj u tom trenutku austrijska državljanka/austrijski državljani Izvanbračna djeca automatski stječu austrijsko državljanstvo, ako je majka u trenutku rođenja austrijska državljanka. Ovisno o tome je li dijete bračno ili izvanbračno, morate priložiti različite dokumente pa Vas stoga molimo da prije nazovete i raspitate se!
- **Prijava socijalnom osiguranju:** prijavu automatski obavlja Matični ured. Ako su

oba roditelja zdravstveno osigurana – Vaše dijete može biti osigurano s majkom i ocem. Dijete će dobiti svoju e-karticu.

- **Putovnica:** za put u inozemstvo dijete treba svoju vlastitu putovnicu! Zahtjev za izdavanje putovnice možete podnijeti Uredu za građane grada Graza u zgradi gradske uprave, Schmiedgasse 26. Molimo Vas informirajte se prethodno koji su Vam dokumenti potrebni – tel. +43 316 872-5252. Vidi također poglavlje „Novi u Grazu“.

ANONIMAN POROD/ SANDUČIĆ ZA BEBE

Majke kojima nije moguć život s djetetom, imaju dvije mogućnosti:

- Anonimni porod u bolnici.
- Ostaviti dijete anonimno na sigurnome mjestu: „sandučić za bebe“ nalazi se na vanjskom zidu Odjela za porodništvo Pokrajinske bolnice Graz, Auenbruggerplatz 18. Ostavljena beba odmah dobiva medicinsku skrb i daje se što je moguće prije udometeljskoj obitelji. Informacije: +43 800 83 83 83.

PORODILJNA NAKNADA, DOPLATAK ZA DJEČJU SKRB (WOCHENGELD, KINDERBETREUUNGSGELD)

Tijekom četveromjesečnog porodiljnog dopusta majke pod određenim uvjetima dobivaju porodiljnu naknadu (Wochengeld) koja nadomješta izostala primanja. Najranije na dan rođenja djeteta možete podnijeti zahtjev za odobrenje doplatka za dječju skrb (Kinderbetreungsgeld). Kako bi dobili ovu novčanu potporu koja se isplaćuje maksimalno

36 mjeseci, roditelji mogu birati između pet različitih varijanta dječje skrbi. Za isplatu doplatka za dječju skrb moraju se izvršiti pregledi propisani u Mutter-Kind-Pass-u. Zahtjev za doplatku za dječju skrb morate podnijeti kod onog Zavoda za zdravstveno osiguranje koji Vam je plaćao porodiljnu naknadu odnosno kod kojega ste osigurani.

DJEČJI DOPLATAK, POREZNA OLAKŠICA ZA DIJETE (FAMILIENBEIHILFE, KINDER- ABSETZBETRAG)

Roditelji za svoju djecu, neovisno o poslu ili primanjima, imaju pravo na dječji doplatku (Familienbeihilfe).

Iznos doplatka ovisi o starosti djeteta te o broju djece. Za djecu s posebnim potrebama isplaćuje se viši dječji doplatku. Od navršene 18. godine života dječji doplatku se isplaćuje samo uz određene preduvjete. Zahtjev za dječji doplatku predaje se u za Vas nadležnoj poreznoj upravi (Finanzamt).

Zajedno s dječjem doplatkom isplaćuje se takozvana porezna olakšica za dijete (negativni porez). Za povrat poreza ne mora se posebno podnijeti zahtjev.

ČEK ZA PELENE (WINDELSCHECK)

Ured za zaštitu okoliša grada Graza (Umweltamt) s takozvanim „Čekom za pelene“ u iznosu od 80 eura po bebi podupire upotrebu perivih platnenih pelena. Detalji na tel. +43 316 872-4304.

DJEČJA SKRB

Opširne informacije o skrbi za malu djecu naći ćete u poglavlju „Djeca i mladež“. Informacije o školskom obrazovanju, zanatu itd. naći ćete u poglavlju „Obrazovanje“.

NAPOMENA: U Štajerskoj vrijedi obavezna godina dječje skrbi. Djeca zadnju godinu prije polaska u školu MORAJU pohađati ustanovu predškolskog odgoja. Ova obavezna godina u opsegu od 30 sati tjedno (6 sati dnevno) je besplatna. Informacije na tel. +43 316 877-2103.

OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA

Grad Graz i mnogobrojne ustanove brinu o zahtjevima osoba s posebnim potrebama (o tome i u poglavlju „Jednako postupanje i suodlučivanje“). Centar za socijalnu skrb u gradskoj upravi prva je adresa kojoj se treba obratiti kada su u pitanju osobe s posebnim potrebama..

DALJNJE INFORMACIJE

Ministarstvo gospodarstva, obitelji i mladeži
(Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend)
bmwfj.gv.at, help.gv.at, zweiundmehr.steiermark.at

ODJEL ZA POMOĆ OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA (REFERAT FÜR BEHINDERTENHILFE)

Odjel za pomoć osobama s posebnim potrebama zadužen je za provedbu Štajerskog zakona o osobama s poseb-

Foto: iStockphoto © IvanJekic

nim potrebama (StBHG). To podrazumijeva cijeli postupak od podnošenja zahtjeva do izdavanja rješenja, kao i plaćanje troškova osoba koje pružaju usluge osobama s posebnim potrebama ili isplatu pomoći njima samima.

Spektar pomoći prema Štajerskom zakonu o osobama s posebnim potrebama obuhvaća

- doplatku za terapije i razna pomagala
- preuzimanje troškova smještaja ili usluga u području odgoja/školovanja
- preuzimanje troškova ustanova za dnevni boravak ili domova
- preuzimanje troškova mobilnih usluga
- novčanu pomoć

Uloga Odjela za pomoć osobama s posebnim potrebama također obuhvaća utvrđivanje imaju li osobe koje su predale zahtjev za određene usluge (ili više njih) pravo na iste te u kojoj visini. Postupak završava izdavanjem rješenja. Ovisno o vrsti usluge rješenje ovlašćuje za korištenje usluge kod pružatelja usluge koji zatim račun za iste predaje samom odjelu. Isto tako postoji

i mogućnost da se usluge plaćaju direktno Vama u obliku doplate ili novčane pomoći. Brošura „Usluge za osobe s posebnim potrebama“, koju možete naći na graz.at, bavi se pitanjima koja stalno dobivamo zadnjih godina. Djelomično se informacije odnose i na djelatnosti i usluge koje obavljaju tj. nude drugi uredi ili ustanove.

i Informacija

Odjel za pomoć osobama s posebnim potrebama (Referat für Behindertenhilfe)
Schmiedgasse 26, 8010 Graz

☎ +43 316 872-6432
@ behindertenhilfe@stadt.graz.at

Povjerenik grada Graza za osobe s posebnim potrebama

Mag. Wolfgang Palle
Herrengasse 3, 8010 Graz

☎ +43 650 66 92 650
@ behindertenbeauftragter.graz@gmx.at

POSAO/NEZAPOSLENOST

Detaljnije informacije naći ćete u poglavlju „Posao“. Na samom početku spomenujemo udrugu ERfA (Iskustvo za SVE (Erfahrung für ALLE), vidi str. 47) koja posreduje posao, naročito onim osobama koje na slobodnom tržištu rada imaju male šanse. Ciljanom podrškom, zapošljavanjem na bazi nekoliko sati i tranzitnim radnim mjestima povećaju se mogućnosti (ponovnom) pristupu radnom procesu. ERfA-ina služba za socijalnu intervenciju (Sozialinterventionsstelle) pruža podršku osobama koje su društveno i ekonomski isključene.

POMOĆ U TEŠKIM ŽIVOTNIM SITUACIJAMA

Osobe koje svojim vlastitim snagama više nisu u stanju brinuti se o vlastitim životnim troškovima, mogu Centru za socijalnu skrb podnijeti zahtjev za pomoć u posebnim životnim situacijama (Antrag auf Hilfe in besonderen Lebenslagen), kako bi tako mogli zadržati stambeni prostor i pokriti potrebe svakodnevnog života. Za određena plaćanja – životnih i stambenih potreba i zdravstvenog osiguranja – od 1. ožujka 2011. vrijedi Štajerski zakon o temeljnom financijskom osiguranju (Steiermärkische Mindestsicherungsgesetz (StMSG)), koji vrijedi paralelno sa Zakonom o socijalnoj pomoći (Sozialhilfegesetz).

Temeljno financijsko osiguranje u skladu s potrebama isplaćuje se dvanaest puta godišnje. Na adresi graz.at naći ćete kalku-

lator za izračun temeljnog financijskog osiguranja s kojim možete odrediti imate li pravo na temeljno financijsko osiguranje.

Osobe koje nemaju pravo na temeljno financijsko osiguranje mogle bi imati pravo na pomoć prema Zakonu o socijalnoj pomoći. Dobrovoljna plaćanja prema Zakonu o socijalnoj pomoći mogu dobiti žene i muškarci koji dobivaju i temeljno financijsko osiguranje (npr. plaćanje dugova računa za struju i stanarinu, kako bi se spriječilo deložiranje; zdravstvena pomoć osobama koje nisu osigurane preko temeljnog financijskog osiguranja).

Za izvršenje oba zakona zadužen je Odjel za temeljno financijsko osiguranje i socijalnu pomoć Centra za socijalnu skrb grada Graza. Od ponedjeljka do petka od 8 do 12.30 sati suradnici će Vam rado dati telefonske informacije: +43 316 872-6313, i 6368.

SAVJETOVALIŠTE ZA DUŽNIKE

Državno priznato Savjetovalište za dužnike Graz (Schuldnerberatung) pruža pomoć za samopomoć u reguliranju dugova. Savjetovanje je pouzdano i besplatno. Molimo Vas da prethodno telefonski zakažete termin (vidi str. 45)!

PROBACIJA ZA BIVŠE ZATVORENIKE (BEWÄHRUNGSHILFE)

Kako bi se žene i muškarce zaštitilo od moguće nove kazne zatvora ili im se omogućilo lakše društveno prilagođavanje nakon odsluženja

kazne postoji probacija (Bewährungshilfe). U Austriji je za reintegraciju u društvo zadužena udruga „NOVI POČETAK“ (NEUSTART) (vidi str. 45). Probacijski službenici pomažu pri traženju stana i posla, u kontaktu s raznim uredima i službama, ali prije svega pri osobnom ponovnom uključanju u život.

POMOĆ OSOBAMA BEZ ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Osoba koja nema zdravstveno osiguranje i koja se razboljela ipak ima pravo na pomoć: Socijalna pomoć preuzima troškove liječnika u okviru zdravstvene pomoći Regionalna služba zdravstvenog osiguranja (GKK) osigurava osobe koje primaju temeljno financijsko osiguranje. U Grazu Caritasova ambulanta Marienambulanz pruža bez puno birokracije i besplatno zdravstvenu skrb osobama bez zdravstvenog osiguranja te osiguranim osobama koje ne žele koristiti javni zdravstveni sustav (npr. zbog ovisnosti o alkoholu ili drogama).

POMOĆ OSOBAMA BEZ STANA

Informacije o tome naći ćete u poglavlju „Hitni slučajevi i krizne situacije“.

NOVČANI DODATAK I DOPLATAK ZA NJEGU

Primateljice i primatelji niskih mirovina pod određenim uvjetima imaju pravo na takozvani novčani dodatak (Ausgleichszahlung),

kako bi se tako osigurao minimalni dohodak. Osoba kojoj treba njega više od 60 sati mjesečno, eventualno ima pravo na doplatu za njegu (Pflegegeld). Više o tome u poglavlju „Osobe starije životne dobi“.

SMRTNI SLUČAJ

Kada se dogodi smrtni slučaj u stanu, odmah treba zvati liječnicu/liječnika koja/koji će obaviti pregled preminule osobe i izdati dokumente „Potvrdu o smrtnom slučaju“ (Todesbescheinigung) i „Potvrdu o pregledu preminule osobe“ (Totenbeschauschein). Sve do dolaska liječnice/liječnika na umrlj osobi se ništa ne smije promijeniti (ni promjena odjeće). Smrtni slučaj mora se prijaviti Uredu za građane (BürgerInnenamt), Matičnom uredu slijedećeg radnog dana. To često obavlja pogrebna agencija; tamo ćete isto tako saznati koje administrativne poslove morate obaviti u drugim ustanovama. Bolnica ili dom za njegu prijavljuju činjenicu smrti, ako je osoba preminula u bolnici ili domu. Ured za građane izdaje smrtovnicu (Sterbeurkunde) koju trebate za sve ostale administrativne poslove. Koji Vam dokumenti trebaju, saznat ćete od djelatnika Matičnog ureda.

Graz ima nekoliko katoličkih groblja, dva evangelička groblja i jedno groblje izraelske kulturne zajednice. Na interkonfesionalnom groblju društva Holding Graz nalazi se i dio groblja za muslimanske grobove.

i Informacija

Pomoć u slučaju nezaposlenosti: Udruga ERFA

Exerzierplatzstraße 33, 8051 Graz

☎ +43 660 710 0710

@ office@erfa-graz.at, erfa-graz.at

Odjel za temeljno financijsko osiguranje i socijalnu pomoć Centra za socijalnu skrb (novi zahtjevi)

Schmiedgasse 26, 2. kat, sobe 238 do 241, 8010 Graz

☎ +43 316 872-6313, 6368

@ sozialamt@stadt.graz.at

Služba za socijalne usluge Pokrajine Štajerske (Sozialservicestelle des Landes Steiermark)

Hofgasse12, 8010 Graz

☎ +43 800 20 10 10

Služba ministarstva za socijalna pitanja, Pokrajinski ured za Štajersku (Sozialmini- steriumservice Landesstelle Steiermark)

Babenbergerstraße 35, 8020 Graz

☎ +43 316 70 90

@ bundessozialamt.gv.at

Socijalni telefon Ministarstva za rad, socijalnu politiku i zaštitu potrošača (So- zialtelefon des Bundesministeriums für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz)

☎ +43 800 20 16 11

Savjetovalište za dužnike Graz (Schuldnerberatung)

Annenstraße 47, 8020 Graz

☎ +43 316 37 25 07

@ office@schuldnerInnenberatung.at
schuldenberatung.at

NOVI POČETAK Steiermark (NEUSTART)

Arche Noah 8-10, 8020 Graz

☎ +43 316 82 02 34

@ office.steiermark@neustart.at, neustart.at

Pomoć osobama bez zdravstvenog osiguranja: Caritas Marienambulanz

Mariengasse 24/Ulaz na Kleiststraße 73, 8020 Graz

☎ +43 316 80 15 351

@ marienambulanz.caritas-steiermark.at

Prijava smrtnog slučaja: Ured za građane, Matični ured (BürgerInnenamt, Referat Standesamt)

Joanneumring 6, 3. kat, 8010 Graz

☎ +43 316 872-5152 i 5153

@ standesamt@stadt.graz.at

Holding Graz sahrane

Grazbachgasse 44-48, 8010 Graz

☎ +43 316 887-2800 (0 do 24 Uhr)

@ holding-graz.at/bestattung

PAX

Alte Poststraße 371, 8055 Graz

☎ +43 316 29 65 66 (0 do 24 Uhr)

@ pax.at

Alpha

Conrad-von-Hötzendorf-Straße 151, 8010 Graz

☎ +43 316 81 94 00 (0 do 24 Uhr)

@ alpha-bestattungen.at

Bestattung Wolf

Triester Straße 164, 8055 Graz

☎ +43 316 26 66 66

@ bestattung-wolf.com

Bestattung Pius

Petersgasse 49, 8010 Graz

☎ +43 316 83 50 00

@ bestattung-pius.at

PRAVA I DUŽNOSTI RODITELJA, SKRBNIŠTVO NAD MALOLJETNIM DJETETOM

Skrbništvono znači pravo i dužnost skrbnice/skrbnika skrbiti o maloljetnom djetetu, odgovajati ga, brinuti o njegovoj imovini te ga zakonski zastupati. Zakonski vjenčani roditelji imaju zajedničko skrbništvo nad maloljetnim djetetom. Ako roditelji u trenutku rođenja djeteta nisu vjenčani, skrbništvo ima samo majka. Nevjenčani roditelji nakon rođenja djeteta ipak imaju mogućnost, bez obzira žive li zajedno ili ne, kod matičnog ureda odrediti zajedničko skrbništvo. Poslije rastave ili razvoda skrbništvo imaju oba roditelja, ako se roditelji suglasno dogovore koji će roditelj pretežno brinuti o djetetu. Promjena skrbništva može se zatražiti kod suda u bilo kom trenutku.

Ako roditelji ne mogu skrbiti o djetetu na njegovu dobrobiti sud može prenijeti skrbništvo djedu i baki, udomiteljskoj obitelji, drugoj prikladnoj osobi ili Centru za skrb o mladima (Jugendamt).

Ako otac i majka žive u zajedničkom kućanstvu s djetetom, alimentacija u principu proizlazi iz konkretne skrbi oba roditelja o djetetu. Ali u slučaju da jedan od roditelja živi odvojeno od djeteta, obavezan je plaćati alimentaciju. Visina alimentacije koju taj roditelj mora plaćati ovisi o starosti djeteta. Roditelj koji ne živi s djetetom, međutim, ima pravo na redoviti

kontakt s djetetom te pravo na informacije o važnim pitanjima koja se tiču djeteta.

Daljnje informacije na tu temu dobit ćete od Ureda za mladež i obitelj (Amt für Jugend und Familie) koji u određenim prilikama, npr. kod potraživanja alimentacije, preuzima i pravno zastupanje maloljetnog djeteta. Na broj telefona: +43 316 872-3199 dobit ćete središnju informacijsku službu Ureda za mladež i obitelj grada Graza. Na tom telefonu netko je dostupan od ponedjeljka do petka od 7:30 do 15 sati.

Zaštita djece: Roditelji koji bi mogli nauditi svom djetetu te oni roditelji koji imaju saznanja o ugroženoj djeci ili imaju pitanja o zaštiti djece, savjete i informacije mogu dobiti u Uredu za mladež i obitelj.

Dežurstvo je od ponedjeljka do petka od 7:30 do 18 sati na broj telefona +43 316 872-3043. Izvan tog vremena dežurnu službu ćete dobiti na broj telefona grada Graza: +43 316 872-0 ili se u hitnim slučajevima možete javiti najbližoj policijskoj stanici (tel.: +43 316 888-0). Socijalna radnica/socijalni radnik Centra za skrb o mladima nazvat će Vas što je ranije moguće.

SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA

Grad Graz ima mnogo ponuda kojima može pružiti podršku i pomoć obiteljima u zajednič-

kom obiteljskom životu te u slučaju problema i konflikata. Svrha toga je djeci i mladima te njihovom cijelom obiteljskom sustavu dati podršku i savjete i pri tome u tu pomoć uključiti njihove jake strane, resurse i mogućnosti.

U središtu rada stoje volja i ciljevi svih uključenih stranaka. Prema Zakonu o pomoći djeci i mladima (Kinder- und Jugendhilfegesetz) Centar za skrb o mladima ima zadatak pružiti podršku obiteljima u izvršenju njihovih dužnosti i, ako su djeca ili mladi ugroženi, poduzeti prikladne mjere u smislu zaštite djece.

Kod prekida veze ili razvoda oba roditelja imaju pravo na (pravno) savjetovanje i/ili medijaciju. Djeca i mladi koji zbog obiteljske situacije više ne mogu živjeti s roditeljima, novi dom će naći u socijalno-pedagoškim stambenim zajednicama (Wohngemeinschaften) ili kod staratelja.

Savjetovišta za roditelje nude sveobuhvatnu pomoć roditeljima beba i male djece u svim pitanjima odgoja, prehrane, njege i zdravlja njihove djece.

Socijalni rad u školi: U nekoliko škola u Grazu školski socijalni radnici udruge ISOP nude svima pomoć i savjetovanje. Djeca i mladi mogu s njima razgovarati o vrlo ozbiljnim temama ili mogu dobiti informacije o sportskim aktivnostima ili o mogućnostima provođenja slobodnog vremena.

PRAVA I DUŽNOSTI DJECE I MLADIH (ZAŠTITA MLADIH)

Kako bi se mlade osobe zaštitile od opasnosti, postoji Štajerski zakon o zaštiti mladih

(Steiermärkische Jugendschutzgesetz – StJG). Zakon na primjer regulira izlaske:

- osobe mlađe od 14 godina smiju izlaziti od 5 do 21 sati bez pratnje starije osobe koja ih nadzire
- od 14 do 16 godina smiju izaći sami od 5 do 23 sata, a od 16 godina nadalje više nema zakonskog ograničenja izlazaka.

NAPOMENA

Na mrežnoj stranici Odjela za obitelj Pokrajine Štajerske naći ćete mnoge informacije na temu djece i mladih: zweiundmehr.steiermark.at. Osobno savjetovište nalazi se u pokrajinskom informacijskom centru za obitelji i djecu (Familien- und Kinderinfo des Landes) na adresi Karmeliterhof, Karmeliterplatz 2, Tel.: +43 316 877-2222.

Ipak, u svim slučajevima skrbnici određuju u kojoj se mjeri smije primijeniti zakonski određeni vremenski okvir naveden u Štajerskom zakonu o zaštiti mladih (StJG). Zakonom su nadalje regulirane dobne granice tj. zabrane ili ograničenja zadržavanja na određenim mjestima, kao i pušenje, konzumiranje alkohola, korištenje automata za igranje, igre na sreću

i Informacija

Ured za mladež i obitelj (Amt für Jugend und Familie)
Kaiserfeldgasse 25, 8011 Graz

☎ +43 316 872-3199
@ familie.graz.at; kinder.graz.at

Udruga ISOP – Školski socijalni rad (Schulsozialarbeit)
Dreihackengasse 2, 8020 Graz

☎ +43 316 76 46 46
@ isop@isop.at
isop.at

itd. Međutim, osim prava i obveza mladih, zakon regulira i odgovornost staratelja, ostalih osoba koje nadziru mlade, poduzeća te organizatora manifestacija.

Kazne za mlade nakon kršenja odredbi mogu biti savjetodavni razgovori, grupni radovi, školovanja, socijalni rad te novčane kazne (do 300 eura). Odlukom o provedbi zakona pokrajina Štajerska određuje koje su posljedice za određeni prekršaj. Za prekršaje odraslih predviđene su novčane kazne.

PRAVA I DUŽNOSTI DJECE I MLADIH (GRAĐANSKO PRAVO) POSLOVNA SPOSOBNOST:

Djeca do 7 godina smiju upotrijebiti svoj džeparac za sitne nabave, npr. mogu kupiti čokoladu. Djeca između 7 i 14 godina djelomično su poslovno sposobna. Smiju sklopiti sitne poslove svakodnevnog života, npr. kupiti ulaznicu za kino ili prihvatiti poklon. Što se tiče drugih poslova, to mora preuzeti skrbnik/skrbnik ili barem dati svoje odobrenje.

Mladi od 14 do 18 godina smiju bez odobrenja roditelja sklopiti određene pravne poslove. Smiju raspolagati stvarima koje su dobili na slobodno raspolaganje, na primjer prodati poklon koji su dobili. Stvari koje su dobili na upotrebu ne pripadaju njima, npr. svjetiljka za pisani stol u dječjoj sobi. Mogu raspolagati svojim džeparcom odnosno svojim dohotkom, ako time nisu ugrožene životne potrebe. Mlade osobe, osim toga, smiju same sklapati ugovore

o radu, kao npr. za rad preko ljeta. Za ugovore o zanatu vrijede druga pravila. Više informacija o takvim ili sličnim pravnim pitanjima, na primjer „Od kada se mlade osobe bez suglasnosti skrbnika mogu tetovirati ili staviti piercing?“ naći ćete pod: kinderanwalt.at.

USTANOVE ZA DJEČJE OBRAZOVANJE I SKRB

Takozvana ABL služba daje besplatne informacije o gradskim i privatnim mogućnostima za skrb o djeci u Grazu te o mogućim poticajima.

Savjetovanje se nudi na njemačkom i engleskom jeziku.

ČUVANJE DJECE NA KRATKO VRIJEME (FLEKSIBILNO ČUVANJE DJECE):

U više gradskih četvrti grada Graza postoje ponude za čuvanje djece na nekoliko sati kao babysittingpool, baka-djed-servis (Oma-Opa-Services) itd., daljnje informacije nalaze se u brošuri „Događa se obrazovanje“, na stranici graz.at

IGRANJE U GRUPI:

Grupe za igranje (Spielgruppen) postoje u nekoliko gradskih četvrti.

DJEČJE JASLICE (ZA DJECU OD 0 DO 3 GODINE)

Javne (kinderbetreuung.graz.at) i privatne dječje jaslice nude čuvanje djece i prehranu te potiču socijalni, emocionalni, motorički i kognitivni razvoj djece. Nude se informativni dani za roditelje i djecu.

Fotografija: Lupi Spuma

PAZITELJICA/PAZITELJ PREKO DANA:

Za djecu od 0 do 15 godina preko dana je moguća skrb u malim grupama kod školovanih paziteljica/pazitelja (Tagesmütter/Tagesväter). Za djecu s posebnim potrebama na raspolaganju stoje specijalno obrazovani MIKADO-pazitelji.

Troškovi ovise o vremenskom opsegu skrbi. Ovisno o dohotku moguće je zatražiti novčanu potporu. Ako imate pitanja, javite se ABL servisu na broj telefona: +43 316 872-7474

DJEČJE KUĆE (ZA DJECU OD 1,5 DO 12 GODINA)

U Grazu postoje tri takozvane dječje kuće

(Kinderhäuser) u kojima se u jednoj kući brine o maloj djeci, djeci koja pohađaju vrtić ili školu. Svaka dobna skupina ima na raspolaganju svoju prostoriju, a uz to postoji i mogućnost igranja u mješovitim grupama.

DJEČJI VRTIĆI (ZA DJECU OD 3 DO 6 GODINA)

Pohađanje dječjeg vrtića unaprijeđuje Vaše dijete u mnogim područjima; djeca koja iduće godine kreću u školu obavezno moraju ići u vrtić. Ta obvezna godina vrtića je za petogodišnjake besplatna u opsegu od 30 sati tjedno (6 sati dnevno). Informacije su dostupne na broj telefona +43 316 872-7474. U Grazu

postoje gradski dječji vrtići te 100 privatnih vrtića, ali većina njih se pridržavaju gradskog tarifnog sustava. Troškovi dječje skrbi ovise o prihodima roditelja, informacije o tome ćete dobiti prilikom prijave.

DJECA S POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU:

Za djecu s teškoćama u razvoju, npr. u motoričkom govornom, kognitivnom razvoju, upadljivog ponašanja i s invaliditetom, postoji takozvana inkluzivna dodatna skrb (integrative Zusatzbetreuung). Roditelji dobivaju savjetovanje (o odgoju), djeca individualnu podršku i individualne terapije. Dodatna skrb je besplatna, zahtjev se mora podnijeti u Odjelu za osobe s posebnim potrebama grada Graza (Behindertenreferat). Školska psihološka služba (Schulpsychologische Dienst) i Centar za posebnu pedagogiju (Sonderpädagogische Zentrum) informiraju o mogućnostima obrazovanja. Osim toga na raspolaganju stoji nekoliko vrtića s integrativnim grupama te 4 vrtića posebne pedagogije Rosenhain (Heilpädagogischer Kindergarten)

CJELODNEVNE ŠKOLE, PONUDE ZA POPODNEVNU SKRB (ZA DJECU OD 6 WDO 18 GODINA):

U Grazu oko 50 osnovnih škola koje su u austrijskom sustavu podijeljene u niže osnovne škole (Volksschulen), nove srednje škole (Neue Mittelschulen), posebne škole (Sonderschulen), gimnazije (Gymnasien) i privatne škole (Popis: [graz.at/Bildung/Abteilung für Bildung und Integration](http://graz.at/Bildung/Abteilung_für_Bildung_und_Integration) - Odjel za obrazovanje i

integraciju) nude cjelodnevnu skrb sa zajedničkim ručkom, pomoć oko domaćih zadaća, ponavljanje građiva i kreativno oblikovanje slobodnog vremena

KAFIĆI U KOJIMA SE UČI – TZV. LERNCAFÉS (ZA DJECU OD 6 DO 15 GODINA)

Caritas u četvrtima Lend, Gries i Eggenberg učenicama i učenicima nudi besplatnu popodnevnu skrb.

POPODNEVNA NASTAVA (SCHÜLERINNENHORT) (ZA DJECU OD 6 DO 15 GODINA)

U Grazu postoji 28 gradskih i privatnih ustanova koje nude popodnevnu nastavu. Djeca i mladi imaju podršku pri samostalnom rješavanju školskih obveza. Osim toga te ustanove preuzimaju na sebe i integraciju (interkulturalnost tj. posebne odgojne potrebe). Naknada koja se plaća za te ustanove ovisi o primanjima

DJEČJE SVEUČILIŠTE

U suradnji sa sveučilištima u Grazu osnovne niže škole mogu posjetiti radionice u kojima se djeca mogu upoznati sa znanstvenim radom.

Tijekom praznika nude se izvanredan program! kinderunigraz.at.

Fotografija: Lupi Spuma

i Informacija

Ured za mladež i obitelj (Amt für Jugend und Familie) Kaiserfeldgasse 25, 8010 Graz

☎ +43 316 872-3199
@ familie.graz.at
kinder.graz.at

Caritas-Lerncafés

Gradska četvrt Gries: Andräfoyer
(Dreihackengasse pokraj crkve Andrä)

Gradska četvrt Lend: Župa Marienpfarre
(Mariengasse 24)

Gradska četvrt Eggenberg: Župa Schutzengel
(Hauseggerstraße 72)

☎ +43 676 880 15 791

Lerncafé

Südbahnstraße 100, 8020 Graz

Služba za socijalnu skrb, Odjel za pomoć osobama s posebnim potrebama (Sozialamt, Referat für Behindertenhilfe)

Schmiedgasse 26, 2. kat, 8010 Graz
☎ +43 316 872-6432
@ graz.at
(Život u Grazu - Zdravlje i socijalna pitanja)

IBOBB-Café

Informacije, savjetovanje, orijentacija za obrazovanje i odabir zanimanja

☎ +43 664 60 872-7445, 7446, 7447
@ ibobb@stadt.graz.at

ABI servis Služba za pitanja obrazovanja, Odjel za obrazovanje i integraciju (Bildungsservicestelle, Abteilung für Bildung und Integration) Keesgasse 6, 8010 Graz

☎ +43 316 872-7474
@ abiservice@stadt.graz.at
graz.at/bildung-integration

POTICANJE ZDRAVLJA

Liječnice/liječnici te terapeutkinje/terapeuti Ureda za mladež i obitelj (= liječnička služba) u sklopu poticanja zdravlja nude roditeljima pripremu za porod, a za bebe i malu djecu zdravstveno savjetovanje i zdravstvenu skrb te rano poticanje jezičnih sposobnosti u 15 gradskih savjetovališta za roditelje. Ponuda za djecu u školskoj dobi: Pregled prije upisa u školu koje se u prisutnosti roditelja odvija u liječničkoj službi (Ärztlicher Dienst) obuhvaća opširan zdravstveni pregled s ispitivanjem vida i sluha. Ispituju se zdravstveni preduvjeti za spremnost za školu ukoliko se dijete upisuje u školu prije roka. U gradskim školama provode se redoviti liječnički pregledi.

Dodatno se nudi medicinsko savjetovanje o pravilnoj prehrani te tjelesni programi s ciljem poticanja zdravlja djece. Cijepljenja se obavljaju u Zdravstvenoj službi (Gesundheitsamt). Školske zubne ambulante: Djelatnice/djelatnici potiču zdravlje zuba u školskoj dobi, posreduju znanje o zdravim zubima, vježbaju pravilno pranje zuba te obavljaju preglede i savjetovanja. Djeci koja se jako boje, nude se sesije za ohrabrenje. Sve ponude su besplatne.

Seksualnost: Na temu seksualnosti dvije organizacije nude informacije i savjetovanje, npr. djevojkama je na raspolaganju Centar za žensko zdravlje (Frauengesundheitszentrum), a mladićima Savjetovalište za muškarce (Männerberatungsstelle).

i Informacija**Liječnička služba Ureda za mladež i obitelj (Ärztlicher Dienst des Amtes für Jugend und Familie)**

Keesgasse 6, 2. kat, 8010 Graz

☎ +43 316 872-4622
@ aertzl.jugend@stadt.graz.at

Ured za zdravstvo

Ured gradske uprave, Schmiedgasse 26, 8010 Graz

☎ +43 316 872-3202
@ gesundheitsamt@stadt.graz.at
graz.at/gesundheitsamt

Školska zubna ambulanta Odjela za obrazovanje i integraciju (Schulzahnambulatorien der Abteilung für Bildung und Integration)

Nibelungengasse 18, Brucknerstraße 51, oder Wielandgasse 9, 8010 Graz

☎ +43 316 872-7025, 7035, 7455
@ graz.at/bildung-integration

Centar za zdravlje žena (Frauengesundheitszentrum)

Joanneumring 3, 8010 Graz

☎ +43 316 83 79 98
@ frauen.gesundheit@fgz.co.at, fgz.co.at

Savjetovalište za muškarce Udruga za muške i spolne teme (Männerberatung Graz Verein für Männer- und Geschlechterthemen)

Dietrichsteinplatz 15, 8. kat, 8010 Graz

☎ +43 316 83 14 14
@ beratung@maennerberatung.at
maennerberatung.at

OSMIŠLJAVANJE SLOBODNOG VREMENA I PRAZNIKA, KULTURA

„Zaigrani grad“: Graz se trudi stvoriti grad kao područje u kojem djeca i mladi mogu svašta doživjeti. Stoga se između proljeća i jeseni u parkovima Graza, u stambenim naseljima i na javnim igralištima nude aktivnosti kao crtanje grafita, igranje uličnog nogometa, kazališne radionice te kreativno igranje s pokretnim igraonicama (Grazer Spielmobile). Datume održavanja možete naći na graz.at/spielmobile.

Popis dječjih igrališta u Grazu naći ćete pod: holding-graz.at/spielplaetze. Tijekom svih praznika (polugodište, Uskrs, ljeto, zima) Dječji studio Ureda za mladež i obitelj te Športski ured brinu o opširnoj ponudi aktivnosti u slobodno vrijeme za djecu: graz.at/ferienhits. U Uredu za mladež i obitelj, Odjelu *Otvoreni rad s djecom i mladima* (Referat Offene Kinder- und Jugendarbeit) može se podnijeti zahtjev za potporu za posjećivanje ljetnih kampova. U generacijskom projektu pod imenom „points4action“ starije osobe provode (slobodno) vrijeme s mladima od 14 do 18 godina. Mladi koji sudjeluju u tom projektu, sakupljaju bodove koje primjerice mogu zamijeniti za ulaznice za kino itd. Informacije o tome naći ćete na points4action.at

Dječji muzej nudi izložbe, mjesta za igranje i istraživanje, radionice i kazalište za djecu od 3 do 12 godina. „Next Liberty“ je kazalište samo za djecu i mlade, a u takozvanoj Landesludothek mogu se posuditi igre svih mogućih vrsta. Gradska knjižnica (Stadtbibliothek) ima sveobuhvatnu ponudu samo za djecu i mlade. Sve ponude i informacije naći ćete na: stadtbibliothek.graz.at

i Informacija

Ured za mladež i obitelj, Odjel Otvoreni rad s djecom i mladima (Amt für Jugend und Familie, Referat Offene Kinder- und Jugendarbeit)
Kaiserfeldgasse 25, 8010 Graz

☎ +43 316 872-3191
@ jugendamt@stadt.graz.at
jugend.graz.at

Dječji muzej „FRida & freD“

Friedrichgasse 34, 8010 Graz

☎ +43 316 872-7700
@ kontakt@fridaundfred.at
fridaundfred.at

Next Liberty – Kazalište za mladu publiku (Theater für junges Publikum)

Kaiser-Josef-Platz 10 (pokraj opere, ispod statue „svjetlosni mač“ („Lichtschwert“), 8010 Graz

☎ +43 316 8000
@ ticket@ticketzentrum.at
nextliberty.com

Landesludothek

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz

☎ +43 316 90 370 251
@ office@ludovico.at
ludovico.at

Ured za sport (Sportamt), Stadion Graz-Liebenau

Stadionplatz 1 (prizemlje), 8010 Graz

☎ +43 316 872-7878
@ sportamt@stadt.graz.at
graz.at/sportamt

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do četvrtka od 8.00 do 14.00 sati, petkom od 8.00 do 12.00 sati

MEĐUKULTURALNI, MOBILNI I AUTONOMNI RAD S MLADIMA

Centri za mlade od 11 do 19 godina: U Grazu postoji 13 centara za mlade. Popis svih lokacija i ponuda naći ćete na jugend.graz.at – Jugendzentren.

RAD S MLADIMA NA ULICI (JUGEND-STREETWORK) OD 13 DO 21 GODINA

Ulični radnici kreću se po centru grada i brinu o svim mladima koji se nalaze na ulici, koji su preopterećeni i kojima treba podrška ili netko s kim će porazgovarati.

Mjesto na koje ih se može uputiti je slobodan prostor bez obaveze konzumacije, a nalazi se na adresi Jakominiplatz 1. Tamo mlade osobe mogu nešto pojesti, otuširati se, oprati rublje, itd., a osim toga mogu dobiti informacije i savjetovanje, posredovanje i pratnju (npr. u savjetovalištu, do policije). Kontakt: Tel.: +43 316 80 15-470

MEĐUKULTURALNI RAD S MLADIMA

Zainteresirane osobe, mlade osobe s migracijskom pozadinom, ali i roditelji ili učitelji koji imaju pitanja kako zajedno živjeti u obiteljskoj svakodnevnici, o vrstima i mogućnostima obrazovanja ili pitanja o socijalnoj i kulturnoj integraciji, mogu se javiti udruzi ISOP.

MOBILNOST I PROMET PJEŠACI

Počnite rano učiti svoje dijete najvažnijim prometnim pravilima. Ocijenite od kad Vaše dijete

može samo ići u školu. Zato bi bilo najbolje da zajedno s njime prođete put do škole i da razgovarate o opasnim mjestima.

MICRO-SCOOTER, SCOOTER, SKATEBOARD ITD.

Smiju se koristiti samo tamo gdje se kreću i pješaci, to jest na pješačkim stazama, u pješačkim zonama, po ulicama stambenih kompleksa i ulicama za igranje itd.

Role: osim u područjima namijenjenim pješacima mogu se koristiti i na biciklističkim stazama, trakama za bicikliste itd.

Vožnja biciklom od 10 godina nadalje: već za djecu iz vrtića grad nudi podršku kod učenja vožnje bicikla. Za djecu ispod 10 godina vožnja biciklom po javnim prometnicama dozvoljena je samo uz pratnju osobe starije od 16 godina. S biciklističkom vozačkom dozvolom djeca već s 10 godina smiju voziti sama po javnim prometnicama, u protivnom tek s 12 godina. Biciklističku vozačku dozvolu izdaje Ured za ceste grada Graza (Straßenamt).

Teoretski ispit polaže se u 4. razredu osnovne škole kod učiteljice razredne nastave. Praktični dio ispita polaže se u tzv. prometnom parku u Gradskom parku (Stadtpark). Više informacija na njemačkom i engleskom jeziku možete naći na: radfahrtraining.at.

ROMOBIL (SIDEWALKER, ROLLER)

Vrijede ista pravila kao i za vožnju biciklom. Smije se voziti na prostorima namijenjenima biciklistima te na cestama, ali ne na pješačkim

Fotografija: Lupi Spuma

stazama.

Vožnja mopedom od 15 godina: S vozačkom dozvolom klase AM (do 2012: isprava za moped) od 15. godine života smije se voziti moped do maksimalno 45 km/h. Prije toga potrebno je obaviti teoretski i praktični tečaj s kojim se može početi već šest mjeseci prije 15. rođendana.

VOŽNJA U AUTU

Djeca mlađa od 14 godina i niža od 150 cm moraju sjediti u sjedalici koja pristaje visini djeteta.

VOŽNJA AUTOM OD 17 GODINA

Već s 15,5 godina može se u auto-školi započeti s osnovnim obrazovanjem. Praktične vožnje za dobivanje vozačke dozvole mogu se obaviti sa 17 godina privatno u pratnji ovlaštene osobe koja između ostalog ima vozačku dozvolu najmanje sedam godina. Ispit se može položiti tek nakon 17. rođendana.

JAVNI PRIJEVOZ

Obrasci zahtjeva za slobodnu vožnju učenika javnim prijevozom (SchülerInnenfreifahrt) dobivaju se u školama. Uz to postoje snižene tarife

npr. za naučnike ili učenike koji žive u internatima (vidi: verbundlinie.at/schuelerlehrlinge/tickets/schuelerinnen-ticket). Djeca mlađa od 15 godina mogu se za vrijeme ljetnih praznika voziti gradskim linijama (Graz Linien) besplatno, dok za sve ostale linije učenici i naučnici mogu kupiti vrlo jeftinu kartu (Ferien-Ticket) (vidi: verbundlinie.at/slf/ferienticket.php).

i Informacija**Uprava za ceste (Straßenamt)**

Zgrada Ureda za građevinarstvo, Europaplatz 20, 4. i 5. kat, 8020 Graz (Život u Grazu – Promet i parkiranje)

☎ +43 316 872-3601

@ strassenamt@stadt.graz.at
graz.at

Logo – JUGEND.INFO!

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz

☎ +43 316 90 370 90

@ info@logo.at, logo.at

OBAVEZNO OBRAZOVANJE (6–15 GODINA ODNOSNO 1.–9. RAZRED)

Djeca u Austriji idu u školu od 6. godine života, a obavezno pohađanje nastave traje devet godina. Obaveza vrijedi za svu djecu do 18 godina! Školska godina uvijek počinje u rujnu. Na roditeljima leži odgovornost da djeca idu u školu, a mogu biti kažnjeni ako djeca ne dolaze u školu.

NIŽA OSNOVNA ŠKOLA (VOLKSSCHULE) (6–10 GODINA ODNOSNO 1.–4. RAZRED)

Devet mjeseci prije početka škole djeca se moraju upisati u školu koja se nalazi blizu mjesta stanovanja. Ako želite da Vaše dijete pohađa nastavu u nekoj drugoj školi, treba Vam odobrenje Odjela za obrazovanje i integraciju (Abteilung für Bildung und Integration). Roditelji ili skrbnici dobit će sve informacije u pismenoj obavijesti Odjela za obrazovanje i integraciju. Graz ima više od 50 gradskih i privatnih odnosno alternativnih nižih osnovnih škola (popis: lsr-stmk.gv.at – Schulführer). Djeca koja su školski obveznici, a nisu dovoljno zrela za školu, moraju jednu godinu pohađati nastavu u predškolskom razredu (Vorschulstufe), kako bi se tako navikli na život i obaveze u školi. Nastava u predškolskom razredu uračunava se u opću školsku obavezu. Svaka škola nudi i predškolski razred. Ako imate daljnjih pitanja, obratite se Odjelu za obrazovanje i integraciju.

Nakon završene niže osnovne škole, znači nakon 4. razreda, postoje različite vrste daljnje obrazovanja.

NOVA SREDNJA ŠKOLA (NEUE MITTELSCHULE – NMS) (10–14 GODINA ODNOSNO 5.–8. RAZRED)

Graz nudi više od 20 gradskih i privatnih novih srednjih škola. NMS pruža opće obrazovanje te pripremu za kasnije zanimanje (s nastavkom školovanja u politehničkoj školi) odnosno za prijelaz u druge odgojne i obrazovne ustanove. Za umjetnički ili sportski nadarene učenike/učenice postoje škole NMS Musik Graz-Ferdinandeam i NMS Sport Graz-Brucknerstraße. Učenici/učenice novih srednjih škola stječu njima prilagođeno individualno obrazovanje, pri čemu vrijedi nastavni plan i program opće gimnazije. Ovisno o uspjehu, učenik/ učenica završetkom 8. razreda stječe ili svjedodžbu obavezne škole ili svjedodžbu općeobrazovne više škole (Allgemeinbildende höhere Schule).

POLITEHNIČKA ŠKOLA (15 GODINA ODNOSNO 9. RAZRED)

U politehničkoj školi, Herrgottwiesgasse 160c te u dva razreda u NMS Webling, učenici/učenice se nakon 8. razreda kvalificiraju za prijelaz u zanat i strukovnu školu. Politehnička škola traje godinu dana i predviđena je za učenike koji su u nekoj novoj srednjoj školi uspješno završili 8. razred.

OPĆEOBRAZOVNE VIŠE ŠKOLE srednje i više strukovne škole Vidi stranicu 59!

NASTAVA NA MATERINJEM JEZIKU

Učenici/učenice kojima njemački nije prvi jezik imaju mogućnost steći znanje prvog jezika u sklopu ocjenjenih, neobaveznih vježbi. Pohađanje nastave iz prvog jezika je dobrovoljno i besplatno, no preporučuje se korištenje ponude, jer dobro znanje prvog jezika daje osnovu za učenje drugih jezika te se može pozitivno odraziti na uspjeh u drugim predmetima. Nastava na materinjem jeziku može se u principu provesti u svakoj školi. Niže osnovne škole, Nove srednje škole te Politehnička škola grada Graza trenutačno nude nastavu na jednom ili više od slijedećih jezika: albanski, arapski, bosanski/hrvatski/srpski, kineski, francuski, perzijski, poljski, portugalski, rumunjski, ruski, čečenski i turski. Više o tome u Odjelu za obrazovanje i integraciju odnosno u upravi dotične škole koju dijete pohađa.

Na stranici bmukk.gv.at/schulen/unterricht/muttersprachlicher-unterricht naći ćete sve informacije na njemačkom i mnogim drugim jezicima.

DJECA S TEŠKOĆAMA

Za djecu s teškoćama i potrebom za posebnom pedagoškom potporom postoje – ako to roditelji žele – individualizirani programi odgoja i obrazovanja. Uz pohađanje posebne ustanove za obrazovanje, Vaše dijete može isto tako pratiti nastavu u takozvanim inkluzivnim razredima niže osnovne škole, nove srednje škole ili politehničke škole. Po potrebi je na raspolaganju Služba za njegu i

pomoć (Pflege- und Hilfsdienst). Neke škole su prilagođene za osobe s teškoćama. Isto tako postoji nekoliko škola za djecu oštećenog vida odnosno slijepu djecu i djecu oštećenog sluha odnosno gluhu djecu. Više o tome u Odjelu za obrazovanje i integraciju tj. u Centrima za posebnu pedagogiju.

VJERONAUKE

Vjeronauk u Austriji predaju priznate crkve i vjerske zajednice za djecu pripadnike istih. Vjeronauk se odvija u okviru nastave. No, roditelji svoje dijete mogu ispislati s nastave vjeronauka (odnosno učenici/učenice od 14 godina mogu to učiniti sami).

NAKON OBAVEZNE ŠKOLE

Graz ima mnoga savjetovaništa koja informiraju o mogućnostima stručnog obrazovanja ili o prijelazu u druge obrazovne ustanove nakon završetka obavezne škole: takozvani IBOBB-Café ili Berufsinformationszentrum (BIZ) – služba koja odgovara na sva pita-

i Informacija

ABI servis (ABI-Service)

Keesgasse 6, 8011 Graz

☎ +43 316 872-7474
@ abiservice@stadt.graz.at
graz.at/bildung-integration

ZIS centar za govorno jezičnu terapiju (Sprachheilschule)

Brockmanngasse 119, 8010 Graz

☎ +43 316 872-6725 oder
+43 664 60 872-6725
@ spz.at

nja o budućem zanimanju. Odjel za školsku psihologiju – savjetovalište o obrazovanju Pokrajinskog školskog vijeća savjetuje učenice/ učenike kojima njemački nije prvi jezik te njihove roditelje, učitelje/ učiteljice kao i sve ustanove koje su uključene u razne školske probleme te savjetuje o mogućim programima obrazovanja i usavršavanja.

Pomoć se nudi i osobama koje su nove u nekom zanimanju te u traženju tečajeva njemačkog jezika.

OBRAZOVANJE DO 18.

Obrazovanje do 18. inicijativa je austrijske savezne vlade s ciljem da svi mladi osim završetka

obaveznog obrazovanja ostvare i dodatne kvalifikacije te da se suzbije prijevremeni prekid obrazovanja.

Od završetka školske godine 2016./2017. obaveza obrazovanja obuhvaća sve mlade osobe do završetka 18. godine života koje su završile obavezno obrazovanje te se trajno nalaze u Austriji (2017. počinje se s prvim naraštajem učenika).

Trening za mlade, tzv. Jugendcoaching služi prvenstveno tome da se mlade, roditelje tj. skrbnike upozna s obavezom obrazovanja te da se mladima pruži pomoć na tom putu.

i Informacija

Centar za informiranje o zanimanjima (Berufsinformationszentrum – BIZ)

Neutorgasse 46, 8010 Graz

+43 316 70 82 803

@ ams.at

Pokrajinsko školsko vijeće za Štajersku (Landesschulrat für Steiermark)

Körblergasse 23, Poštanski sandučić 663, 8011 Graz

+43 50 24 83 45

@ lsr@lsr-stmk.gv.at, lsr-stmk.gv.at

IBOBB-Café – Informacije, savjetovanje, obrazovna i profesionalna orijentacija

Keesgasse 6, 8010 Graz

+43 664 60 872 -7445, -7446, -7447

@ ibobb@stadt.graz.at, lsr-stmk.gv.at

Koordinacijska služba Štajerske Obrazovanje do 18 (uključujući prijelaz iz škole na struku)

Radionice Team Styria Werkstätten GmbH, Radetzkystraße 31, vrata 1, prizemlje, 8010 Graz

+43 664 80 295-600

@ 1kost.steiermark@remove-this.teamstyria

Gradska knjižnica (Stadtbibliothek)

Kernstockgasse 2, 8020 Graz

+43 316 872-4970

+43 316 872-4969

+43 316 872-800 Stadtbibliothekshotline

@ stadtbibliothek.zanklhof@stadt.graz.at

stadtbibliothek.graz.at

STJECANJE MATURE

OPĆEOBRAZOVNE VIŠE

ŠKOLE (ALLGEMEINBILDENDE HÖHERE SCHULEN – AHS) (10–18/19 GODINA T.J. 5.–12./13. RAZRED)

Ove škole pružaju opširno opće znanje, a završavaju takozvanim ispitom zrelosti (matura) (Reifeprüfung/Matura). Svjedodžbom o položenoj maturi učenici stječu pravo na studij na sveučilištima ili visokim stručnim školama te kolegijima i akademijama.

Uvjet za upis u općeobrazovnu višu školu je uspješni završetak 4. razreda niže osnovne škole s ocjenama „odličan“ ili „vrlo dobar“ iz predmeta njemački jezik, čitanje i matematika (inače je potreban prijamni ispit).

Općeobrazovne više škole dijele se na opće gimnazije (težište: strani jezici), realne gimnazije (Realgymnasium) (s težištem na prirodoslovnim i tehničkim predmetima) i realne gimnazije s težištem na ekonomiji (Wirtschaftskundliches Realgymnasium) (popis: ahs-stmk.at/cms/). Ako imate dodatnih pitanja, obratite se Pokrajinskom školskom vijeću (Landesschulrat).

OPĆEOBRAZOVNA VIŠA GIMNAZIJA

(OBERSTUFENREALGYMNASIUM)

(14–18/19 GODINA ODNOSNO

9.–12./13. RAZRED)

Ova škola može se pohađati nakon završetka Nove srednje škole (s odgovarajućim uspjehom) ili završetka nižih razreda općeobrazovne srednje škole (AHS-Unterstufe), a težište nastavnog plana i programa je na glazbenim vještinama, umjetničkom oblikovanju, biologiji i ekološkoj znanosti, informacijskoj i komuni-

kacijskoj tehnologiji i sportu.

Za posebno talentirane učenice/učenike postoje posebne mogućnosti obrazovanja. Informacije ćete dobiti kod Pokrajinskog školskog vijeća za Štajersku.

STRUKOVNO OBRAZOVANJE

STRUKOVNE SREDNJE I VIŠE ŠKOLE

(OD 14. GODINE, 3 DO 4 GODINE ODNOSNO 5 GODINA OBRAZOVANJA)

Srednje škole (strukovne škole) pružaju osnovno stručno znanje za obavljanje određenog zanimanja i završavaju nakon tri tj. četiri godine polaganjem završnog ispita. U petogodišnjim strukovnim višim školama učenici stječu stručno obrazovanje za svoje odabrano zanimanje, a završava se diplomskim ispitom koji im omogućuje nastavak obrazovanja na sveučilištu. Ovisno o vrsti stručnih područja postoje: tehničke, obrtničke, obrtničko-umjetničke škole; škole za druga obrtnička zanimanja, škole za trgovačka/ekonomska zanimanja i škole za uslužna i socijalna zanimanja, obrazovne ustanove za odgajatelje/odgajateljice u dječjim vrtićima, učitelje/ učiteljice i odgajatelje/odgajateljice te poljoprivredne i šumarske škole. Isto tako postoje strukovne škole koje traju jednu do dvije godine. Detaljnije informacije naći ćete na stranici Pokrajinskog školskog vijeća pod lsr-stmk.gv.at.

ZANAT

S učenjem zanata može se početi odmah nakon završetka obavezne škole (traje tri do četiri godine). Na stranici berufskompass.at naći ćete popis s prijedlozima svih mogućih zanata. Više informacija o pravima i dužnostima naučnika dobit ćete na stranici:

menschen.steiermark.at. Dio obrazovanja za zanat sastoji se i od pohađanja nastave u zanatskoj školi koja se završava polaganjem završnog zanatskog ispita (Lehrabschlussprüfung - LAP). Nakon završetka zanatskog obrazovanja postoje razne mogućnosti usavršavanja: recimo u takozvanim majstorskim školama, stručnim akademijama, polaganjem majstorskog ispita ili čak zanatske mature.

„NAKNADNO OBRAZOVANJE/ DOŠKOLOVANJE“

Postoje mnogobrojne mogućnosti kako nadoknaditi propušteno osnovno obrazovanje odnosno završiti započeto obrazovanje poput mature.

OSNOVNO OBRAZOVANJE I ZAVRŠETAK OBAVEZNOG OBRAZOVANJA

Postoji velika ponuda obrazovnih mjera u području osnovnog i obaveznog obrazovanja. Ako niste završili obaveznu školu ili zanat, možete nadoknaditi istu te se školovati za neko (drugo) zanimanje. Neke obrazovne ustanove primjerice nude mogućnost naknadnog stjecanja svjedodžbe o završenoj obaveznoj školi.

Informacije o ponudama dobit ćete od Obrazovne mreže Štajerske, bildungsnetzwerk-stmk.at

ZAVRŠETAK OBRAZOVANJA ZA ZANAT

Osobe koje nisu završile započeti zanat mogu pod određenim uvjetima polagati završni zanatski ispit. Ispit mogu polagati i osobe starije od 18 godina, ako mogu pokazati potrebno

znanje (u pravilu su to dvije godine iskustva u dotičnom zanimanju).

ISPIT ZA EKSTERNISTE

Ispitom za eksterniste mogu se nadoknaditi svjedodžbe ili određeni predmeti nekog nekog razreda, a da se mora pohađati sama nastava. Zahtjevi za takve ispite moraju se uputiti upravi dotičnih škola.

MATURA STRUKOVNE ŠKOLE

U nekim obrazovnim ustanovama (večernjim školama, školama s maturom, ...) moguće je polaganje stručne mature nakon što je učenik/učenica pohađao/pohađala nastavu odnosno tečajeve (najranije od 17. godine života). Ista odgovara maturi i

Informacija

TEČAJEVI ZA USAVRŠAVANJE I DALJNJE OBRAZOVANJE

ISOP Inovativni socijalni projekti GmbH

Dreihackengasse 2, 8020 Graz

☎ +43 316 76 46 46
@ isop@isop.at
isop.at

Institut za poticanje strukovnog obrazovanja (BFI – Berufsförderungsinstitut)

Mariengasse 24, Paula-Wallisch-Straße 8, Eggenberger Allee 15

☎ +43 057 2270-0
@ bfi-stmk.at

Fotografija: Lupi Spuma

Informacija

bit – best in training

Kärntner Straße 311, 8054 Graz

☎ +43 316 28 55 50 0
@ office@bit.at
bitonline.com

Pučko otvoreno učilište Štajerske (Volkshochschule Steiermark – VHS)

Hans-Resel-Gasse 6, 8020 Graz

☎ +43 5 77 99 50 00
@ vhsan1@akstmk.at
vhsstmk.at

Urania Steiermark

Burggasse 4/1, 8010 Graz

☎ +43 316 82 56 88 0
@ urania@urania.at
urania.at

Obrazovna mreža Štajerske (Bildungs Netzwerk Steiermark)

Niesenberggasse 59, 8010

☎ +43 316 82 13 73
@ bildungsnetzwerk@eb-stmk.at
bildungsnetzwerk-stmk.at

predstavlja uvjet za nastavak školovanja na sveučilištima, visokim školama, stručnim visokim školama, akademijama i kolegijima.

PRIJEMNI ISPIT ZA SVEUČILIŠTA

Polaganje prijemnog ispita (Studienberechtigungsprüfung) omogućava pohađanje akademije, stručne visoke škole i sveučilišta (ograničeno na pojedinačne studije) i bez mature.

ŠKOLE ZA ZAPOSLENE

Zaposlene osobe odnosno osobe s već završenim stručnim obrazovanjem mogu u ovim školama steći obrazovanje i s time povezana prava određenih vrsta obrazovnih ustanova. Preduvjeti: najmanje 17 godina, uspješno završeni 8. razred, zaposlenost ili završeno strukovno obrazovanje. Mnoge strukovne srednje i više škole te kolegiji vode se kao večernje škole.

VISOKO OBRAZOVANJE

VISOKE STRUČNE ŠKOLE

(FACHHOCHSCHULEN – FH)

Visoke stručne škole pružaju praktično stručno

obrazovanje u području gospodarstva i tehnologije. Obje visoke stručne škole u Grazu, dakle FH Joanneum (fh-joanneum.at) i Campus02 (campus02.at) nude više od 50 vrsta pred-diplomskih (Bachelor) i diplomskih (Master) studija te visokoškolskih tečajeva..

Detaljnije informacije o prijemnim postupcima i uvjetima za studij dobit ćete na telefonu za savjetovanje studenata (Studienberatungshotlines) visokih stručnih škola.

SVEUČILIŠTA

Postoje različite mogućnosti završetka studija: prvostupnik, magistar i doktor. Graz ima četiri sveučilišta:

- Sveučilište Karl-Franzens sa šest fakulteta (uni-graz.at)
- Tehničko sveučilište sa sedam fakulteta (tugraz.at)
- Medicinsko sveučilište (meduni-graz.at)
- Sveučilište za glazbu i scenske umjetnosti (kug.ac.at).

Za studij na sveučilištu potreban je položen ispit zrelosti (matura) koji se u nekim slučajevima mora nadopuniti dodatnim ispitima. Na nekim studijima postoje ograničenja glede studiranja i prijemni ispiti. Za međunarodne studente/studentice vrijede posebni propisi (više informacija nudi oehunigraz.at, savjetovanište studenata udruge AAI Graz i Ured za međunarodne odnose Sveučilišta KF-UNI Graz) tj. mora se ispuniti propisano znanje njemačkog jezika.

O uvjetima za studij raspitajte se na dotičnom sveučilištu odnosno pri Austrijskom studentskom zboru (Österreichische HochschülerInnen-schaften ÖH). Svima koji su došli studirati u Graz, grad Graz pruža korisne informacije na stranici graz.at

VISOKE PEDAGOŠKE ŠKOLE

Na visokim pedagoškim školama školuju se učitelji/učiteljice za obavezne i strukovne škole te usavršava nastavno osoblje svih vrsta škola. Graz ima Visoku pedagošku školu Štajerska (Pädagogische Hochschule Steiermark) (phst.at) i crkvenu Visoku pedagošku školu biskupije Graz-Seckau (kphgraz.at).

PRIZNAVANJE INOZEMNIH OBRAZOVNIH KVALIFIKACIJA (NOSTRIKACIJE)

Školske svjedodžbe, diplome o završenom studiju ili obrazovanju koje su izdane u inozemstvu, moraju u Austriji prvo biti priznate uz predočenje mnogobrojnih (prevedenih) dokumenata. Može se dogoditi da je potrebno nadoknaditi dio obrazovanja. Više o tome u poglavlju "Posao".

OBRAZOVANJE ODRASLIH

Postoje mnoge ustanove za daljnje obrazovanje i obrazovanje odraslih čija ponuda uključuje od mogućnosti stjecanja općeg znanja, preko jezičnih tečajeva i tečajeva kuhanja do zahtjevnih dodatnih stručnih kvalifikacija. Popis svih ustanova za obrazovanje odraslih te pregled aktualnih ponuda, seminara, tečajeva, kolegija

Fotografija: Robert Frankl

itd. naći ćete pod weiterbildung.steiermark.at. ZEBRA, interkulturalni centar za savjetovanje i terapiju pruža obrazovanje migrantima i migranticama kao "peljarima i peljaricama" za pitanja obrazovanja. Informacijski centar AST nudi savjetovanja na više jezika o priznavanju kvalifikacija stečenih u inozemstvu. (zebra.or.at)

TEČAJEVI JEZIKA – NJEMAČKI

Poznavanje njemačkog jezika neophodno je potrebno za privatno i poslovno komuniciranje te za kontaktiranje administrativnih uprava (neovisno o tome što se razgovorni jezik dosta razlikuje od književnog njemačkog).

Sve osobe koje nisu EU građani, a imaju stalno prebivalište u Grazu, moraju u okviru integrativnog sporazuma (Integrationsvereinbarung) dokazati poznavanje njemačkog jezika, kako bi se smjeli boraviti u Austriji (više o tome možete pročitati u poglavlju „Integracija i migracija“).

KNJIŽNICE

Obrazovanju doprinose mnogobrojne javne i znanstvene knjižnice u Grazu. Gradska knjižnica (Stadtbibliothek; stadtbibliothek.graz.at) koja je dio Ureda za kulturu grada Graza (Kulturamt), s glavnom knjižnicom Zankelhof i medijatekom, šest poslovnica gradske knjižnice i bibliobusom (autobus s knjigama) nudi mnoštvo knjiga, novina, audio knjiga, filmova i glazbenih CD-a. Tamo se nalaze i mnoge knjige na stranim jezicima za djecu kao i za odrasle te jezični programi za učenje njemačkog ili nekih drugih jezika. Dodatno još postoje Štajerska pokrajinska knjižnica, Knjižnica radničke komore te Knjižnice sveučilišta u Grazu koje su također važna adresa za usavršavanje i daljnje obrazovanje.

MUZEJI

Obrazovanju doprinose i mnogi muzeji i izložbe (o tome pročitajte poglavlje „Umjetnost i kultura“).

U Grazu ćete naći gustu mrežu liječnica i liječnika svih struka, ljekarna, bolnica i terapeuta. Zdravstvena skrb građana Graza osigurana je 24 sata dnevno i pridržava se najviših kriterija kvalitete.

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

U Austriji je propisana obaveza osiguranja: prije početka Vašeg radnog odnosa Vaša poslodavka/Vaš poslodavac mora Vas prijaviti Zavodu za socijalno osiguranje (od nje/njega ćete dobiti kopiju prijave). Prijavom stječete zdravstveno i mirovinsko osiguranje, osiguranje za slučaj ozljede na radu (Unfallversicherung) te imate pravo na sve medicinske usluge.

Ako svojim radnim odnosom zarađujete manje od 425,70 eura mjesečno (granica za 2017.), to znači da ste zaposleni samo privremeno (geringfügig). U tom ste slučaju osigurani samo u slučaju ozljede na radu (Unfallversicherung). No, imate mogućnost da se plaćanjem povoljnog doprinosa u Zavodu za zdravstveno osiguranje sami dobrovoljno osigurate. Prilikom prijave Zavodu za socijalno osiguranje dobit ćete broj osiguranja (Versicherungsnummer) koji ćete često trebati (to znači da ga je najbolje odmah naučiti napamet). Doprinos za socijalno osiguranje automatski Vam se odbija od plaće. Članovi Vaše obitelji (supružnici, djeca) mogu se s Vama osigurati (najčešće besplatno ili po povoljnijoj tarifi). Ako ste ili postanete nezaposleni, osigurani ste preko Zavoda za

zapošljavanje (Arbeitsmarktservice - AMS). Kod kojeg ste zdravstvenog osiguranja osigurani ovisi o Vašem zanimanju. Nesamostalno zaposleni (Unselbstständig Erwerbstätige) u Grazu, to su radnice/radnici i službenici, po običaju su osigurani kod Zavoda za zdravstveno osiguranje pokrajine Štajerske (Steiermärkische Gebietskrankenkasse). U Austriji oko 99,5 posto stanovništva ima zdravstveno osiguranje. Ako nemate zdravstveno osiguranje ili mogućnost da se osigurate preko nekog člana svoje obitelji (supružnika, roditelja), možete se sami osigurati.

Jednostavno predajte zahtjev Zavodu za zdravstveno osiguranje pokrajine Štajerske (GKK). Kod te vrste osiguranja možete čekati i do šest mjeseci. Ako Vam je potreban savjet u Vašoj specifičnoj situaciji, obratite se izravno Zavodu za zdravstveno osiguranje pokrajine Štajerske. Daljnje informacije pod sozialversicherung.at.

E-KARTICA (E-CARD)

Vaše osiguranje dat će Vam takozvanu E-karticu („zdravstvena knjižica“ u obliku bankovne kartice) koju morate predložiti pri svakom odlasku liječnici/liječniku ili u Zavod za zdravstveno osiguranje ili u bolnici. Ako E-karticu niste ponijeli k liječniku, možda ćete trebati platiti novčanu participaciju. Na Vašoj E-kartici pohranjeno je samo Vaše ime te Vaš broj osiguranja. Osobe koje su zatražile azil dobit će E-karticu čim im se odobri državna skrb.

Foto: iStockphoto © sturti

PARTICIPACIJA ZA LIJEKOVE (REZEPTGEBÜHR)

Za osobe koje imaju zdravstveno osiguranje najveći dio medicinskih usluga u Austriji je besplatan. Ako Vam Vaš liječnik prepíše lijek (ako dobijete recept) u ljekarni morate platiti naknadu. Naknada za recepte trenutno iznosi 6,10 eura (od 1.1.2019). Osobe i obitelji s jako niskim primanjima koje redovito trebaju lijekove mogu zatražiti oslobođenje od plaćanja participacije za lijekove. Automatski ste oslobođeni plaćanja participacije za lijekove, ako su Vaši izdaci za participacije u godini dana veći od 2 posto Vašeg godišnjeg neto dohotka. Informacije na tu temu možete dobiti od Zavoda za zdravstveno osiguranje pokrajine Štajerske na broj telefona +43 316 8035-0.

DEŽURSTVO LIJEČNIKA/ DEŽURNA LIJEČNIČKA SLUŽBA

Za potrebne liječničke intervencije izvan uobičajenog radnog vremena liječničkih ordinacija postoji (kućno) dežurstvo liječnika/dežurna

liječnička služba: od ponedjeljka do petka od 19 sati do 7 sati, subotama, nedjeljama i praznicima 24-satna služba. Marburger Kai 51, 8010 Graz; žurni broj 141.

DEŽURNI LIJEČNIK PRVE POMOĆI/ HITNA POMOĆ

U svim akutnim slučajevima koji su opasni po život građanima Graza na raspolaganju stoji tim liječnika sustava za prvu pomoć/Hitna pomoć. U takvim slučajevima odmah nazovite broj 144 (Hitna pomoć odnosno Austrijski crveni križ)! Informacije o dežurstvu liječnika te popis liječnica i liječnika možete dobiti kod Štajerske liječničke komore (Ärzttekammer für Steiermark).

LJEKARNE

Ljekarne su otvorene od ponedjeljka do petka od 8 do 18 sati, subotom do 12 ili 13 sati. Tijekom noći, vikendima i praznikom postoje i dežurne ljekarne (u to doba morate platiti malu nadoplatu). Koje su lje-

karne otvorene, saznat ćete iz objava u samim ljekarnama, u dnevnim novinama ili na Internetu, na primjer pod apothekenindex.at, apotheke.or.at. Žurni broj za ljekarne glasi: tel. 1455.

URED ZA ZDRAVSTVO GRADA GRAZA (GESUNDHEITSAMT)

Ured za zdravstvo provodi besplatna cijepljenja djece, sudjeluje u pokrajinskim akcijama (cijepjenje protiv krpelnog meningitisa/gripe) isto tako odraslima (uz naknadu) nudi tečajeve pripreme za porod (Geburtsvorbereitungskurse), savjetovanja o prehrani i još mnogo toga.

MARIENAMBULANZ: OSOBE BEZ ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Osoba koja nema zdravstveno osiguranje, a koja se razboljela, ipak ima pravo na pomoć. Socijalna pomoć preuzima liječničke troškove u okviru pomoći bolesnim osobama. Osobe koje primaju temeljno financijsko osiguranje osigurane su preko Zavoda za zdravstveno osiguranje. U Grazu Caritasova ambulanta Marienambulanz pruža bez puno birokracije i besplatno zdravstvenu skrb osobama bez zdravstvenog osiguranja te osiguranim osobama koje ne žele koristiti javni zdravstveni sustav (npr. kod ovisnosti o alkoholu i drogama).

NAPOMENA

Ako ste bolesni: molimo Vas da uvijek prvo odete k liječnici/liječniku opće prakse, a ne odmah u bolničke ambulante!

i Informacija

Hitna služba/Crveni križ

☎ Žurni broj 144

Dežurni liječnik prve pomoći

☎ 141

Dežurna liječnička služba

Marburger Kai 51, 8010 Graz
Od ponedjeljka do petka od 19.00 do 7.00 sati, subotom, nedjeljom, praznikom od 0.00 do 24.00 sati

☎ 141

Žurni broj u slučaju trovanja

☎ +43 1 40 64 343

Mobilna hitna liječnička služba za djecu

☎ +43 316 69 15 12

Baby-Hotline Pokrajinske bolnice Graz (LKH Graz)

☎ +43 316 385-7450

Hitna stomatološka služba Pokrajinske bolnice Graz (LKH Graz)

☎ +43 316 385-2248

Marienambulanz

Mariengasse 24 /ulaz – Kleiststr. 73, 8020 Graz

☎ +43 316 80 15 351

@ marienambulanz@caritas-steiermark.at
marienambulanz.caritas-steiermark.at

Pokrajinska bolnica-Sveučilišna klinika (LKH)

Auenbrugger Platz 1, 8036 Graz

☎ +43 316 385-0

Foto: iStockphoto © sturfi

i Informacija

Pokrajinska bolnica Graz-Zapad (Graz-West)

Göstinger Straße 22, 8020 Graz

☎ +43 316 5466-0

Traumatološka bolnica Graz (Unfallkrankenhaus Graz)

Göstinger Straße 24, 8020 Graz

☎ +43 316 505-0

Zavod za zdravstveno osiguranje pokrajine Štajerske (Steiermärkische Gebietskrankenkasse)

Josef-Pongratz-Platz 1, 8010 Graz

☎ +43 316 8035-0

@ service@stgkk.at
stgkk.at

Ured za zdravstvo grada Graza (Gesundheitsamt der Stadt Graz)

zgrada gradske uprave, Schmiedgasse 26, 2. kat, 8010 Graz

@ gesundheitsamt@stadt.graz.at
graz.at

Opće informacije

☎ +43 316 872-3202

Informacije o cijepljenju/Služba za cijepljenje

☎ +43 316 872-3222

RADNO VRIJEME:

od ponedjeljka do petka od 8 do 13 sati

Liječnička komora Štajerske (Ärztelkammer für Steiermark)

Kaiserfeldgasse 29, 8010 Graz

☎ +43 316 8044-0

@ aek@aekstmk.or.at
aekstmk.or.at

INTEGRACIJA I MIGRACIJA

Za osobe koje nemaju austrijsko državljanstvo, a žele duže ostati u Austriji, postoje mnogobrojni propisi koji reguliraju taj boravak.

GRAĐANKE I GRAĐANI EGP ZEMALJA I ŠVICARSKJE

(EGP – Europski gospodarski prostor: države Europske unije plus Island, Lihtenštajn i Norveška)

Građanke i građani EGP država te Švicarske imaju pravo boravka i duže od tri mjeseca ako su

- u Austriji posloprnici ili samostalni djelatnici ili
- ako za sebe i svoju obitelj imaju dovoljno novaca i dostatno zdravstveno osiguranje.

Građanke i građani EGP država i Švicarske koji u Austriji borave duže od tri mjeseca, moraju to u roku od četiri mjeseca od ulaska u zemlju prijaviti Upravi za nastanjivanje, u ovom slučaju odjelu 3 Štajerske pokrajinske vlade (Abteilung 3 der Steiermärkischen Landesregierung) (vidi u polju s informacijama na stranici 69) (zahtjev za "potvrdu o prijavi" – Anmeldebescheinigung). Nakon pet godina neprekidnog i legalnog boravka u Austriji građanke i građani EGP država i Švicarske dobivaju pravo na stalan boravak u Austriji (zahtjev za „potvrdu stalnog boravka“ kod odjela 3 Štajerske pokrajinske vlade – Antrag auf „Bescheinigung des Daueraufenthalts“). Građanke i građani EGP država i Švicarske koji

su članovi obitelji građanki/ građana iz EGP država i Švicarske s pravom boravka u Austriji, mogu, ako ispunjavaju određene preduvjete, isto tako ostati duže od tri mjeseca u Austriji (npr. brak ili upisano partnerstvo, direktno srodstvo). Detaljnije informacije dobit ćete u odjelu 3 Štajerske pokrajinske vlade.

GRAĐANKE I GRAĐANI TREĆIH DRŽAVA

Osoba koja je državljanka ili državljanin neke treće zemlje (države koje ne pripadaju ni Europskoj uniji, a ni Europskom gospodarskom prostoru) i koja u Austriji želi ostati duže od šest mjeseci, treba osnovu za boravak (Aufenthaltstitel). U slučaju boravka koji traje do šest mjeseci vrijedi Zakon o strancima (Fremden-polizeigesetz), poslije toga Zakon o naseljavanju i boravku (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz – NAG).

OSNOVE ZA BORAVAK

Postoje raznovrsne osnove za boravak koje dozvoljavaju ograničeno ili neograničeno naseljavanje u državi.

OSNOVE ZA VREMENSKI OGRANIČENI BORAVAK

- Dozvola boravka (Aufenthaltsbewilligung): privremeni, ograničeni boravak
- Crveno-bijelo-crvena karta (Rot-Weiß-Rot-Karte): vremenski ograničeni boravak, ograničen pristup tržištu rada na

12 mjeseci

- Crveno-bijelo-crvena karta plus (Rot-Weiß-Rot-Karte plus): vremenski ograničeni boravak, neograničen pristup tržištu rada
- Plava karta EU (Blaue Karte EU): vremenski ograničeni boravak, ograničen pristup tržištu rada na 12 mjeseci
- Dozvola za naseljenje (Niederlassungsbewilligung): vremenski ograničeni boravak, ograničen pristup tržištu rada
- Dozvola za naseljenje – bez zapošljavanja (Niederlassungsbewilligung – ausgenommen Erwerbstätigkeit): vremenski ograničeni boravak, bez pristupa tržištu rada
- Dozvola za naseljenje – član obitelji (Niederlassungsbewilligung – Angehöriger): vremenski ograničeni boravak, bez pristupa tržištu rada
- Član obitelji: vremenski ograničeni boravak, neograničeni pristup tržištu rada

OSNOVA ZA STALNI BORAVAK

- Stalni boravak – EU (Daueraufenthalt – EU): vremenski neograničeni boravak s neograničenim pristupom tržištu rada

PRVI ZAHTJEV

Prvi zahtjev za neku osnovu za boravak mora se podnijeti već u inozemstvu, u austrijskom konzulatu ili austrijskom veleposlanstvu. Kako bi dobili osnovu za boravak, morate zadovoljiti određene uvjete (npr. sigurna primanja, osiguranje, stan). Podnositeljice/podnositelji kojima treba viza, dobivaju ulaznu vizu (Einreisevisum) s kojom mogu ući u Austriju i podignuti osnovu za boravak. Vremenski ograničena osnova za

boravak većinom se izdaje na dvanaest mjeseci s početkom od datuma izdavanja. Neke grupe osoba prvi zahtjev za osnovu za boravak mogu podnijeti u Austriji, kao na primjer članovi obitelji Austrijanki/Austrijanaca ili osobe bez vize za vrijeme boravka u kojem im ne treba viza.

PRODUŽENJE OSNOVE ZA BORAVAK

Ako želite produžiti svoju osnovu za boravak, morate na vrijeme, dakle prije isteka roka valjanosti, podnijeti zahtjev pri nadležnoj upravi. Ako imate prebivalište u Grazu, zadužen je Ured Štajerske pokrajinske vlade, odjel 3. Napomena! Ako zakasnite s predavanjem zahtjeva za produženje (Verlängerungsantrag), isti će se obraditi kao da je prvi zahtjev! Dozvole boravka najprije se produžavaju za jednu godinu.

PROMJENA SVRHE BORAVKA

Osnova za boravak se uvijek izdaje u određene svrhe (npr. posao). Ako želite promijeniti svoju svrhu boravka, morate o tome obavijestiti nadležnu upravu (odjel 3 Ureda Štajerske pokrajinske vlade).

i Informacija

Ured Štajerske pokrajinske vlade, odjel 3 – Ustav i unutarnji poslovi (Steiermärkische Landesregierung, Abteilung 3 – Verfassung und Inneres)
Paulustorgasse 4, 8010 Graz

☎ +43 316 877-2084
@ abteilung3@stmk.gv.at
verwaltung.steiermark.at

DOZVOLA ZA NASELJENJE ZA NOVOROĐENU DJECU

Novorođena djeca koja nemaju austrijsko državljanstvo oslobođena su obveze dobivanja vize (Sichtvermerkpflcht) u prvih šest mjeseci života. To dakle znači da ne trebaju ni ulaznu vizu, a ni osnovu za boravak (Einreise- oder Aufenthaltstitel), no samo ako majka ili neka druga osoba koja je zadužena za njegu i odgoj djeteta, ima zakonito pravo na boravak u Austriji. U slučaju da majka nema osnovu za boravak u Austriji, za majku i dijete se već u inozemstvu mora podnijeti prvi zahtjev za obiteljsku zajednicu.

PRAVO NA NASELJENJE ČLANOVA OBITELJI S DOZVOLOM ZA NASELJENJE (NIEDERLASSUNGSBEWILLIGUNG)

Članovi obitelji s dozvolom za naseljenje (Niederlassungsbewilligung) imaju pet godina pravo na naseljenje koje je vezano za osobu koja spaja obitelj. Gubitkom dozvole za naseljenje osobe koja spaja obitelj u prvih pet godina članovi obitelji isto tako gube pravo na naseljenje. To doduše ne vrijedi ako je član obitelji u stanju samostalno ispuniti uvjete za dodjelu prava na naseljenje (Erteilungsvoraussetzungen).

PRAVO NA NASELJENJE VRIJEDI I DALJE, AKO ...

Članovi obitelji neće izgubiti uvjete za svrhu boravka njihove dozvole za naseljenje:

- u slučaju smrti supružnika ili roditelja
- u slučaju rastavu zbog pretežne krivnje drugog supružnika
- iz drugih razloga koji se moraju uzeti u obzir (npr. žrtva nasilja u obitelji).

Za očuvanje tog prava član obitelji mora nadležnu upravu odmah obavijestiti o tim okolnostima. Detaljnije informacije o propisima za ulazak u zemlju i naseljenje u Austriji dobit ćete od Ministarstva unutarnjih poslova na telefon službe za korisnike +43 1 531 26 35 57, ili bmi.gv.at i help.gv.at.

ZNANJE NJEMAČKOG JEZIKA PRIJE DOSELJAVANJA

Pripadnici takozvanih trećih država već pri zahtjevu za izdavanje osnove za boravak moraju dokazati znanje njemačkog jezika, stupanj A1 (Europskog referentnog okvira za jezike). To je osnovno znanje njemačkog jezika na najjednostavnijoj razini. Dokaz se može donijeti kao jezična diploma ili svjedodžba jezičnog tečaja priznatih institucija (vidi isto tako „Sporazum o integraciji“. Oprez: diploma ili svjedodžba ne smiju biti stariji od godinu dana!

SPORAZUM O INTEGRACIJI (INTEGRATIONSVEREINBARUNG (IV)

Sporazum o integraciji služi integraciji osoba iz trećih zemalja (osoba koje nisu ni građani/-ke EU-a, ni drugih zemalja EGP-a ili Švicarske) koje su zakonito nastanjene u Austriji te mu je cilj produbljivanje znanja njemačkog jezika.

Foto: iStockphoto © Rawpixel

Osnovno poznavanje njemačkog jezika mora se dokazati već pri izdavanju prve osnove za boravak, no to nije dio sporazuma. Sporazum o integraciji sastoji se od dva modula koji se nadopunjuju. Stjecanjem određenih osnova za boravak modul 1 mora se ispuniti unutar dvije godine. Ispunjenje modula 2 preduvjet je za stjecanje prava na stalno naseljenje te stjecanje državljanstva. Savjetovanje o ponudi tečajeva i poticaja za iste dobit ćete od Austrijskog integracijskog fonda (ÖIF) (integrationsfonds.at).

INTEGRACIJSKI ZAKON (INTEGRATIONSGESETZ)

U trenutku izrade ove brošure u planu je stupanje na snagu Integracijskog zakona. U njemu su utemeljene obveze da se proširi ponuda tečajeva njemačkog jezika te o vrijednostima kao i tečajeva za orijentaciju. Osim toga dio Integracijskog zakona bit će i tzv. Ugovor o integraciji (Integrationsvertrag)

te Izjava o vrijednostima (Werteerklärung), uključujući strože sankcije u slučaju kršenja istih. U tom programu vlade uključene su i pravila za obaveznu integracijsku godinu, daljnje informacije o tome naći ćete na ams.at O svemu se možete informirati na Internetu ili ako imate pitanja možete kontaktirati Austrijski integracijski fond Štajerske (ÖIF Steiermark) (integrationsfonds.at).

i Informacija

Odjel za integraciju grada Graza (Integrationsreferat)
Keesgasse 6, 8010 Graz

☎ +43 316 872-7481
@ integrationsreferat@stadt.graz.at
graz.at/integration
graz.at/menschenrechte

ODJEL ZA INTEGRACIJU GRADA GRAZA (INTEGRATIONSREFERAT)

Odjel za integraciju uspostavljeno je 3. studenog 2005. u svrhu koordinacije i provođenja integracijskih mjera te mu je cilj poticanje integracije i sudjelovanje svih ljudi koji žive u Grazu.

Stručno područje integracije aktivno oblikuje raznolikost gradske zajednice i međukulturalnu orijentaciju uprave te pritom djeluje na način da umrežuje i savjetuje sudionike. Integracijska strategija (Integrationsstrategie) koju je 2015. donijelo gradsko vijeće grada Graza predstavlja programsku smjernicu za integracijsko-političke mjere i projekte u Grazu. Odjel za integraciju financira mnoge integracijske projekte.

TEŽIŠTA

Grad Graz vidi integraciju kao čimbenik koji spaja gotovo sva područja uprave te se tiče zajedničkog života svih ljudi u Grazu. Stručno područje integracije partner je kojeg sve uprave mogu kontaktirati, ako imaju pitanja na temu integracije općenito te isto tako pruža podršku i savjetovanje gradskim upravama i ustanovama, ali i drugim institucijama i organizacijama na temu doseljavanja, integracije i međukulturalnog života. Daljnja je dužnost skrenuti pozornost na slabe strane i nedostatke u postojećem sustavu koje prepoznaju dotične osobe.

ZADACI

Zadaci Odjela za integraciju su:

- odgovornost za provođenje Integracijske strategije grada Graza
- podrška međukulturalnoj orijentaciji uprave kroz savjetovanje, manifestacije, usavršavanja i kooperacijske projekte
- funkcija sučelja koje spaja gradsku upravu i organizacije, udruge, grupe koje zastupaju određene tuđe ili vlastite interese, inicijative i grupe te sve građane koji pokazuju interes za dotičnu temu
- umrežavanje postojećih usluga u gradu
- pokretanje projekata i mjera u području migracije i integracije
- aktivni rad s javnošću kroz izdavanje stručnih članaka, sudjelovanje na manifestacijama i pružanje informacijskih materijala
- podrška međureligijskom dijalogu
- pružanje financijskih poticaja za međukulturalne projekte i integracijske mjere

UČENJE NJEMAČKOG JEZIKA U GRAZU

STARTPUNKT DEUTSCH Vam može pomoći naći pravu ponudu. Pritom se nastoji uzeti u obzir Vaše osobne želje pri odabiru tečajeva, poput mjesta stanovanja, radnog vremena ili skrbi za Vašu djecu.

USLUGE USMENOG PREVOĐENJA

Osobe koje tek kratko žive u Austriji te još ne vladaju njemačkim jezikom ponekad trebaju

pomoć u rješavanju obveza u socijalnom, zdravstvenom i terapijskom području ili trebaju nekoga da ih prati kad nešto moraju obaviti u raznim uređima, kako bi mogli prevladati jezične i kulturne barijere. Ovdje je potrebno istaknuti udruge OMEGA i ISOP zbog njihove široke ponude u području jezičnih posrednika. No, postoje i druge organizacije koje za svoje usluge nude interne usmene prevoditelje i/ili višejezični informacijski materijal.

ZASTUPANJE POLITIČKIH INTERESA MIGRANATA

Vijeće migranata (MigrantInnenbeirat) grada Graza je platforma za političko sudjelovanje migranata i migranata. Preko Vijeća migranata migranti mogu sudjelovati u komunalnoj politici zauzimanjem svojeg stajališta i davanjem savjeta. Savjetovanje komunalne politike i uprave jedna je od najvažnijih obaveza Vijeća kao skupine koja zastupa interese migranata. Vijeće migranata ne nudi savjetovanje u pojedinačnim slučajevima. Ono se usredotočuje na obrađivanje slučajeva koji se općenito tiču doseljenika. Vijeće migranata upoznaje politički odgovorne osobe s problemima poput političkog i socijalnog zapostavljanja, stambene situacije i pitanja obrazovanja te daje odgovarajuće prijedloge, kako iste poboljšati. Detaljnije informacije o Vijeću migranata te popis organizacija u Grazu koje vode sami migranti (udruge migranata), naći ćete na internetskoj stranici grada Graza: graz.at/migrantinnenbeirat

i Informacija

Austrijski integracijski fond – Integracijski centar za Štajersku (Österreichischer Integrationsfonds – Integrationszentrum Steiermark)
Reitschulgasse 19, 8010 Graz

☎ +43 316 84 17 20
@ steiermark@integrationsfonds.at
integrationsfonds.at

STARTPUNKT DEUTSCH
Reitschulgasse 19, 8010 Graz

☎ +43 316 84 17 20
@ steiermark@startpunktdeutsch.at
startpunktdeutsch.at

fee – Burza volontera grada Graza (Ehrenamtsbörse der Stadt Graz)
Kaiserfeldgasse 25 | 8011 Graz

☎ +43 664 88 130 888
@ ehrenamt@stadt.graz.at

i Informacija

Organizacije za migrantice i migrante u Grazu su npr.:

Vijeće migranata grada Graza (MigrantInnenbeirat der Stadt Graz)
Keesgasse 6, Parterre rechts, 8010 Graz

☎ +43 316 872-2191
@ mb.graz@stadt.graz.at
graz.at/migrantinnenbeirat

Socijalni centar Caritas Biskupije Graz-Seckau (Sozialzentrum der Caritas der Diözese Graz-Seckau)
Mariengasse 24, 8020 Graz

☎ +43 316 8015-300
@ erstkontakt@caritas-steiermark.at
caritas-steiermark.at

Udruga DANAIDA – obrazovanje i mjesto susreta za žene (Verein DANAI-DA – Bildung und Treffpunkt für Frauen)
Marienplatz 5, 8020 Graz

☎ +43 316 71 06 60
@ danaida@aon.at
danaida.at

Antidiskriminacijska služba Štajerske (Antidiskriminierungsstelle Steiermark)
Andritzer Reichsstraße 38, 8045 Graz

☎ +43 316 71 41 37
@ buero@antidiskriminierungsstelle.steiermark.at
antidiskriminierungsstelle.steiermark.at

Ikemba
Burggasse 4, 8010 Graz

☎ +43 316 22 81 13
@ office@ikemba.at
ikemba.at

ISOP – Inovativni socijalni projekti (ISOP – Innovative Sozialprojekte)
Dreihackengasse 2, 8020 Graz

☎ +43 316 76 46 46
@ isop@isop.at
isop.at

OMEGA – Transkulturalni centar za psihičko i fizičko zdravlje te integraciju (OMEGA – Transkulturelles Zentrum für psychische und physische Gesundheit und Integration)
Albert-Schweitzer-Gasse 22, 8020 Graz

☎ +43 316 77 35 54-10
@ office@omega-graz.at
omega-graz.at

Zebra – Interkulturalni centar za savjetovanje i terapiju (Zebra – Interkulturelles Beratungs- und Therapiezentrum)
Granatengasse 4/3, Stock, 8020 Graz

☎ +43 316 83 56 30-0
@ office@zebra.or.at
zebra.or.at

Afro-azijski institut (Afro-Asiatisches Institut)
(za studente/-ice)
Leechgasse 24, 8010 Graz

☎ +43 316 32 44 34
@ office@aai-graz.at
aai-graz.at

Radna zajednica Mladi protiv nasilja i rasizma (ARGE Jugend gegen Gewalt und Rassismus)
Karmeliterplatz 28, 8010 Graz

☎ +43 316 90 370-101
☎ +43 316 90 370-105
@ graz@argejugend.at
argejugend.at

Foto: iStock | Todor Tsvetkov

DRAGOVOLJNI RAD

DRAGOVOLJNI RAD

Veliki broj ljudi koji žive u Grazu sudjeluje u različitim oblicima dragovoljnog rada i svojim osobnim angažmanom, kako bi zajednički život u našem lijepom gradu bio još bolji.

U Grazu ćete naći širok spektar dragovoljnih aktivnosti u kojima postoji mogućnost da dobrovoljno poklonite svoje vrijeme te tamo gdje je prijeko potrebna osobna podrška.

U područjima kao što su integracija, zdravlje, susjedstvo, zaštita okoliša, sport, kultura, slobodno vrijeme, obrazovanje te u mnogim drugima nećete naći samo velike socijalne organizacije i hitne službe kao što su Caritas, Crveni križ i dragovoljno vatrogastvo (da spomenemo samo neke), već i čitav niz manjih i većih inicijativa u kojima se mogu angažirati i mladi i stari.

MREŽA

Od 2015. godine je i područje dragovoljnog rada u većoj mjeri u žiži interesa grada Graza. Stoga je osnovana mreža pod nazivom "Graz razvija dragovoljni rad", kako bi mnogobrojne različite organizacije i inicijative razmjenjivale iskustva, umrežile se, ali i zajednički promišljale projekte pomaganja i daljnjeg obrazovanja. Ako sa svojom inicijativom ili udrugom volontirate i želite biti dijelom naše mreže, pišite nam, bit će nam drago da postanete dio iste.

ŠKOLOVANJE U OKVIRU DRAGOVOLJNOG RADA

Ured za integraciju nudi po potrebi mogućnost besplatnog sudjelovanja na školovanjima koja se odnose na dragovoljni rad. Pri tome se može steći interesantan uvid u svijet dragovoljnog rada i dobiti uzbudljive poticaje za dragovol-

jni rad. Želite li se još uvijek angažirati kao volonter? Onda dođite!

SAVJETOVANJA U SVEZI S VOLONTIRANJEM

U svezi s pitanjima koja se odnose na porezno pravo i pravo udruga, organiziraju se i dani savjetovanja sa stručnjacima, a nude se i interesantne i uzbudljive radionice za ova specijalna područja.

fee – VOLONTERSKA BURZA I OSIGURANJE

S pomoću volonterske burze i volonterskog osiguranja grad Graz spaja ljude koji se u svoje slobodno vrijeme žele baviti dragovoljnim radom s organizacijama kojima je potrebna podrška. fee je kratica za freiwillig, engagiert und ehrenamtlich, odnosno dobrovoljno, angažirano i volonterski, a radi se o besplatnoj online platformi.

i Informacija

Graz razvija dragovoljni rad
Ured za integraciju grada Graza
GeE – Graz entwickelt Ehrenamt
 Integrationsreferat der Stadt Graz
 Keesgasse 6, 8011 Graz

☎ +43 316 872 7484
 @ engagiert@stadt.graz.at
 graz.at/engagiert

fee – volonterska burza grada Graza
fee – Ehrenamtsbörse der Stadt Graz
 Kaiserfeldgasse 25 | 8011 Graz

☎ +43 664 88 130 888
 @ ehrenamt@stadt.graz.at

Volontersko osiguranje
 Informacije o ponudi grada Graza

@ graz.at/ehrenamt

JEDNAKO POSTUPANJE I SUODLUČIVANJE

Neki ljudi zbog raznih razloga ne mogu sudjelovati u društvenom životu s istim mogućnostima kao drugi. Neke osobe ili skupine se ponekad zapostavljaju odnosno diskriminiraju. Iz tog razloga u Austriji postoje zakoni koji zabranjuju diskriminaciju i organizacije koje se bore za jednaki tretman ugroženih žena i muškaraca.

GRAZ – GRAD LJUDSKIH PRAVA

Graz je 2001. godine proglašen prvim „gradom ljudskih prava“ (Menschenrechtsstadt) u Europi, a od 2006. je član „Europske koalicije gradova protiv rasizma“ (Europäischen Städtekoalition gegen Rassismus). Za sve građane i građanke Graza to znači da imaju veliku odgovornost i obavezu aktivno promicati ljudska prava i aktivno se boriti protiv rasizma. Savjetodavno tijelo za ljudska prava grada Graza svake godine objavljuje izvještaj o ljudskim pravima u svezi s promicanjem i situacijom oko ljudskih prava u Grazu. Potrebno je još mnogo truda za suzbijanje diskriminacije ljudi na temelju njihove etničke pripadnosti, religije ili spola (graz.at/menschenrechte).

RAVNOPRAVNOST I JEDNAKO POSTUPANJE PREMA ŽENAMA I MUŠKARCIMA

U Austriji su žene i muškarci prema zakonu ravnopravni (zakon o jednakom postupanju vrijedi za žene, muškarce i transrodne osobe) i teoretski bi trebali imati iste šanse i prava, npr. kod obrazovanja ili na radnome mjestu. U praksi to, nažalost, često izgleda drugačije:

žene se zbog svog spola još uvijek diskriminiraju. U mnogim poslovima žene dobivaju manju plaću za jednak rad kao muškarci, a često ne postoji ravnoteža kod raspodjele poslova i obaveza u obitelji (djeca, njega) između žena i muškaraca na teret žena. Unatoč svom obrazovanju žene ipak rijetko zauzimaju više ili vodeće poslovne pozicije. Žene su unutar obitelji, na radnome mjestu ili tijekom slobodnih aktivnosti također češće izložene seksualnom nasilju odnosno seksizmu. Graz ima nekoliko organizacija koje djevojkama i ženama daju savjete i podršku u slučaju diskriminacije (svi kontakti bit će navedeni dolje u tekstu). Odjel za žene i ravnopravnost (Referat Frauen & Gleichstellung) aktivno provodi mjere, kako bi se ostvarila ravnopravnost žena i muškaraca u svim životnim područjima. Pučki pravobranitelj za žene i djevojke koje žive u Grazu (Ombudsstelle für Grazer Frauen und Mädch:innen) pruža savjete i podršku na licu mjesta u pojedinim gradskim četvrtima. Povjerenica za ravnopravno postupanje grada Graza (Gleichbehandlungsbeauftragte der Stadt Graz) te Odvjetništvo za ravnopravno postupanje – regionalni ured za Štajersku (Gleichbehandlungsanwaltschaft – Regionalbüro Steiermark) nadležni su za osobe koje se osjećaju diskriminiranim, neovisno o njihovom spolu.

Djevojke se također mogu obratiti Udruzi „MAFALDA“ koja promiče i podržava djevojke i mlade žene („MAFALDA – Verein zur

Foto: iStockphoto © apomares

Förderung und Unterstützung von Mädchen und jungen Frauen“), tamo će naime naći i poseban Centar za djevojke, takozvani JAM. Žene i djevojke u Centru za zdravlje žena (Frauengesundheitszentrum) mogu dobiti savjetovanje o kontracepciji, trudnoći i prekidu trudnoće kao i duševnim problemima i zdravstvenim pravima na više jezika. Žene migrantskog porijekla mogu se sa svojim pitanjima obratiti Udruzi DANAIDA. Ženama koje su doživjele (seksualno) nasilje (i za njihovu djecu) 0-24 sata se nudi zaštita u Sigurnoj kući za žene Graz (Frauenhaus). Pomoć u slučaju seksualnog nasilja i/ili nasilja u obitelji žene i djevojke mogu naći u udruzi TARA te u Centru za zaštitu od nasilja Štajerske (Gewaltschutzzentrum Ste-

iermark). Na području prevencije seksualnog nasilja nad djevojkama i mladima djeluje udruga Hazissa. Istraživački i obrazovni institut PERIPHERIE (Forschungs- und Bildungsinstitut PERIPHERIE) bavi se brojkama i činjenicama o ravnopravnosti žena i muškaraca. Institut PERIPHERIE također nudi trening, savjetovanje i radionice na temu gender mainstreaming. Također i za pitanja koja muče muškarce postoji posebna služba u Grazu. Poziv za pomoć za muškarce Štajerske (Männernotruf Steiermark) te Udruga za muškarce i rodne teme, Savjetovalište za muškarce (Verein für Männer- und Geschlechterthemen, Männerberatung) pomažu muškarcima i mladima koji se nalaze u kriznim situacijama, primjerice ako su zakinuti na neki način ili su pretrpjeli nasilje.

i Informacija

Odjel za žene i ravnopravnost (Referat Frauen & Gleichstellung)

Kaiserfeldgasse 17, 1. kat, 8010 Graz
 ☎ +43 316 872-4671
 @ frauenreferat@stadf.graz.at; graz.at

Pučki pravobranitelj za žene i djevojke koje žive u Grazu (Ombudsstelle für Grazer Frauen und Mädchen)

☎ +43 664 26 20 134
 @ frauenombudsstelle-graz.at

Povjerenica za ravnopravno postupanje grada Graza

Rathaus, 1. Stock, linker Trakt, Zi 145
 Sprechstunden nach Vereinbarung
 ☎ +43 664 60 872-2243
 @ graz.at/gleichstellung

Odvjetništvo za ravnopravno postupanje – regionalni ured za Štajersku (Gleichbehandlungsanwaltschaft – Regionalbüro Steiermark)

Europaplatz 12, 8020 Graz
 ☎ +43 316 72 05 90
 @ gleichbehandlungsanwaltschaft.at

Sigurna kuća za žene Graz (Frauenhaus)

Poziv u pomoć (0 do 24 sata)
 ☎ +43 316 42 99 00
 @ beratung@frauenhaeuser.at
 frauenhaeuser.at

TARA – Savjetovanje, terapija i prevencija u slučaju seksualnog nasilja nad djevojkama i ženama

(TARA – Beratung, Therapie und Prävention bei sexueller Gewalt gegen Mädchen und Frauen)
 Haydngasse 7, EG/1, 8010 Graz
 ☎ +43 316 31 80 77
 @ office@taraweb.at
 taraweb.at

Služba za žene Graz (Frauenservice Graz)

Lendplatz 38, 8020 Graz
 ☎ +43 316 71 60 22
 @ office@frauenservice.at, frauenservice.at

Udruga Mafalda i Centar za djevojke JAM (Mafalda und Mädchenzentrum JAM)

Arche Noah 9–11, 8020 Graz
 ☎ +43 316 33 73 00
 @ office@mafalda.at; mafalda.at

Centar za zdravlje žena (Frauengesundheitszentrum)

Joanneumring 3, 8010 Graz
 ☎ +43 316 83 79 98
 @ frauen.gesundheit@fgz.co.at; fgz.co.at

DANAIDA (Obrazovanje i mjesto susreta za žene)(Bildung und Treffpunkt für Frauen)

Marienbergplatz 5, 8020 Graz
 ☎ +43 316 71 06 60
 @ danaida@aon.at; danaida.at

PERIPHERIE

Schwimmschulkai 6/II, 8010 Graz
 ☎ +43 660 73 16 200
 @ office@peripherie.ac.at; peripherie.ac.at

Savjetovalište za muškarce Udruga za muškarce i rodne teme (Männerberatung, Verein für Männer- und Geschlechterthemen)

Dietrichsteinplatz 15, 8. kat, 8010 Graz
 ☎ +43 316 83 14 14
 @ beratung@maennerberatung.at
 maennerberatung.at

Žurni broj za muškarce Štajerske (Männernotruf Steiermark)

☎ +800 24 62 47
 @ hilfe@maennernotruf.at; maennernotruf.at

POTICANJE PRAVA I SUODLUČIVANJA DJECE I MLADIH

Dječja prava su ljudska prava i djelomično su utvrđena austrijskim Ustavom. Dječjim pravima između ostalog pripadaju pravo na zaštitu od nasilja, pravo na obrazovanje, najbolji mogući razvoj te pravo na informacije. Posebnu zaštitu djeca imaju od nasilja (npr. od tzv. „zdrave pljuske“) te seksualiziranog nasilja. Dječja se čast mora poštovati i poticati. Djeca isto tako mogu postaviti zahtjeve i sudjelovati u oblikovanju svoje životne okolice i javnog prostora (npr. parkova). U Grazu postoji nekoliko organizacija koje pružaju podršku djeci pri provedbi njihovih prava i pri promicanju njihovih interesa.

Jedna od ustanova pokrajine Štajerske „LOGO!“ nudi nekoliko usluga, od savjetovanja o izboru zanimanja (Berufsberatung) do izdavanja takozvane checkit-kartice (besplatna iskaznica sa slikom za učenike i naučnike koju izdaje pokrajina Štajerska). Ustanova ESO. INFO daje mladima informacije o ezoteriji, okultizmu, satanizmu, desničarskom ekstremizmu i vjerskom fundamentalizmu.

i Informacija

Centar za zaštitu od nasilja Štajerske (Gewaltschutzzentrum Steiermark)

Granatengasse 4, 2. kat, 8020 Graz
 ☎ +43 316 77 41 99
 @ office@gewaltschutzzentrum.at
 gewaltschutzzentrum-steiermark.at

Hazissa – Stručna služba za prevenciju (Fachstelle für Prävention)

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz
 ☎ +43 316 90 370 160
 @ office@hazissa.at
 hazissa.at

Državno odvjetništvo za djecu i mlade Štajerske (Kinder- und Jugendanwaltschaft, kija) putem telefona za djecu i mlade daje informacije o njihovim pravima, dijeli savjete i pomoć. Dječji ured Štajerske (Kinderbüro Steiermark) daje djeci podršku u pitanjima vezanim uz njihova prava, obrazovanje i znanost, urbanističko i prometno planiranje, stanovanje i rad.

Graz ima i svoj vlastiti Dječji parlament (KinderParlament) za djecu od 8 do 14 godina s dječjom gradonačelnicom i dječjim gradonačelnikom koji se redovito sastaje i glasuje što bi se u Grazu trebalo promijeniti. Dječji parlament podnosi pismene zahtjeve koje dobivaju nadležni gradski vijećnici ili osobno razgovara s političarima/ političarkama. Već provedene ideje su npr. prijedlozi o planiranju igrališta ili zid za grafite. Mladi već od 16 godina mogu nastupiti kao kandidat/kandidatkinja (iznimka: izbori za predsjednika države). Graz trenutno broji 13 centara za mlade u kojima mladi imaju svoj slobodni prostor te kojima se mogu obratiti ako imaju bilo kakvih brige i pitanja. Za djevojke osim toga postoji Centar za djevojke JAM, a posebno za obožavatelje glazbe kulturni centar za mlade „Explosiv“. Ako ima problema u obitelji (uključujući i nasilje) djeca, mladi i njihove obitelji mogu se obratiti Uredu za skrb o mladima gradske uprave grada Graza (Jugendamt des Magistrat Graz) koji svoje vanjske službe ima na četiri lokacije. U jako hitnim slučajevima mladima od 13 godina nadalje „Tartaruga“ služi kao sklonište i savjetovalište. Tu mogu razgovarati, ali i prenočiti ako trenutačno ne žele ili ne mogu živjeti s obitelji odnosno s jednim od roditelja. Tartarugi se naravno mogu obratiti i

i Informacija

„Logo – Informacije za mlade!“ (Logo – JUGEND.INFO!)

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz

☎ +43 316 90370221
@ info@logo.at; logo.at

Državno odvjetništvo djece i mladih Štajerske (Kinder- und Jugendanwaltschaft, kija)

Paulustorgasse 4, 8010 Graz

☎ +43 316 877-4921
@ kija@stmk.gv.atkija.at

Telefona za prava djece i mladih (Kinder- und Jugendrechttelefon)

☎ +43 316 877-4921

Dječji ured Štajerske – Lobi za osobe do 14 godina (Kinderbüro Steiermark)

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz

☎ +43 316 90 370 180
@ info@kinderbuero.at kinderbuero.at

Dječji parlament (KinderParlament)

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz

☎ +43 650 833 666 3
@ info@kinderparlament.at kinderparlament.at

„Sklonište“ – Caritasovo prenoćište za mlade u hitnim slučajevima (Schlupfhaus) Mühlgangweg 1 (na uglu Fröhlichgasse, autobusna linija 34 stanica Seifenfabrik), 8010 Graz

☎ +43 316 48 29 59
@ schlupfhaus@caritas-steiermark.at caritas-steiermark.at

Centar za skrb o mladima Graz Sjeverozapad (Jugendamt Graz-Nordwest)
(zadužen za Eggenberg, Gösting und Lend)

☎ +43 316 872-4683
@ graz.at

Centar za skrb o mladima Graz Sjeveroistok (Jugendamt Graz-Nordost)

(zadužen za Andritz, Mariatrost, Geidorf, Ries, Innere Stadt, St. Leonhard, Waltendorf)
(Generacije – mladi)

☎ +43 316 872-3098
@ graz.at

Centar za skrb o mladima Graz Jugoistok (Jugendamt Graz-Südost)

(zadužen za Jakomini, St. Peter, Liebenau)
(Generacije – mladi)

☎ +43 316 872-3001
@ graz.at

Centar za skrb o mladima Graz Jugozapad (Jugendamt Graz-Südwest)

(zadužen za Gries, Puntigam, Straßgang, Wetzelsdorf), (Generacije – mladi)

☎ +43 316 872-2031
@ graz.at

Vijeće za migrante (MigrantInnenbeirat)

Keesgasse 6, prizemlje desno, Graz

☎ +43 316 872-2191 soba 68010
@ ab.graz@stadt.graz.at
graz.at/migrantInnenbeirat

Tartaruga – zaštita i pomoć za mlade (Tartaruga – Schutz und Hilfe für Jugendliche)

Unergasse 23, 8020 Graz

☎ +43 50 7900 32 00 (24 sata)
@ tartaruga@jaw.or.at; jaw.or.at

roditelji koji imaju probleme sa svojom djecom. U hitnim slučajevima Caritasovo „Sklonište“ (Schlupfhaus) također nudi prenoćišta za mlade i mlade odrasle osobe.

SUODLUČIVANJE I PRAVA OSOBA KOJE NISU AUSTRIJSKI DRŽAVLJANI

Građani/građanke Europske unije u Grazu imaju više prava od osoba iz takozvanih „trećih zemalja“ (izvan EU). EU-građani/.građanke smiju na primjer sudjelovati na izborima za Općinsko vijeće. Graz nema vlastita savjetovališta za EU-građane/građanke pošto su za njih zadužene iste službe kao i za Austrijance/ Austrijanke. Osobe koje ne dolaze iz zemalja EU-a (već iz „trećih zemalja“) i koje žive u Grazu, imaju vlastito političko predstavništvo – Vijeće za migrante/ migrantice grada Graza (MigrantInnenbeirat der Stadt Graz). Zastupnike/zastupnice Vijeća svakih pet godina – istovremeno s izborima za Općinsko vijeće grada Graza – biraju osobe koje ne dolaze iz zemalja EU-a, a žive u Grazu.

RAVNOPRAVNOST I PRAVO NA JEDNAKO POSTUPANJE PREMA OSOBAMA NEOVISNO O NJIHOVOM PORIJEKLU, BOJI KOŽE, JEZIKU ILI VJERI

U posljednja dva desetljeća mnogo se žena i muškaraca iz drugih zemalja doselilo u Graz i odabralo naš grad kao središte života za sebe i svoje obitelji. Mnogi su u međuvremenu postali austrijski državljani. Graz ima mnogo građana s migracijskom pozadinom koji su rođeni odnosno odrasli kao građani Graza tj. kao Austrijanci/Austrijanke. Iz tih se razloga metropola na Muri promijenila i

postala šarolikija glede dijalekata i jezika, kultura, tradicija i vjera. Graz ima koristi od te nove raznolikosti. No, kod nekih osoba te promjene izazivaju strahove i otpor. Radi toga dolazi do diskriminacije ljudi zbog njihovog jezika, izgleda ili njihove vjere. Zabranjuje im se na primjer ulazak u lokale, zapostavljaju se pri traženju stana ili posla, a njihova prava im se često uskraćuju. To su povrede zakonske zabrane diskriminacije. U slučaju da za to ima povoda, te osobe mogu se obratiti policiji i/ili Antidiskriminacijskoj službi Štajerske (Antidiskriminierungsstelle Steiermark wenden).

Grad Graz sa svojim Odjelom za integraciju (Integrationsreferat) financira mnoge projekte i ustanove koje rade na boljem suživotu u Grazu i na projektima protiv diskriminacije. Te ustanove su između ostalog: radna zajednica *Mladi protiv nasilja i rasizma* (ARGE Jugend gegen Gewalt und Rassismus), ETC Graz, Ured mira Graz (Friedensbüro) ili Omega.

Graz je sveučilišni grad s nekoliko sveučilišta. Mnogi studenti dolaze iz inozemstva. Za njih postoje mnoga mjesta koja im pružaju podršku. Strani studenti mogu se s pitanjima obratiti

i Informacija

Štajerska pokrajinska vlada, Odjel 3 – Ustav i unutarnji poslovi (Steiermärkische Landesregierung, Abteilung 3 – Verfassung und Inneres)

☎ +43 316 877-2089
@ abteilung3@stmk.gv.at
verwaltung.steiermark.at

JEDNAKO POSTUPANJE I SUODLUČIVANJE

Afro-azijskom institutu (Afro-Asiatische Institut). Studenti Sveučilišta Karl-Franzens mogu dobiti podršku u Referadi za strane studente Studentskog zbora Graz (Referat für ausländische Studierende ÖH), a oni koji studiraju na Tehničkom sveučilištu Graz (Technische Universität) u Referadi za socijalnu politiku Tehničkog sveučilišta Graz (Referat für Sozialpolitik). Studenti Umjetničkog sveučilišta mogu se obratiti Referadi za strane studente pri ÖHKUG (Referat für ausländische Studierende). Osobe koje se na bilo koji način osjećaju diskriminirano, neovisno o razlogu ili zakonskoj osnovi, mogu se osobno, telefonski ili e-poštom obratiti Antidiskriminacijskoj službi pokrajine Štajerske (Antidiskriminierungsstelle Steiermark) Tamo će Vam pomoći savjetom što možete učiniti. Obavezno pozovite policiju, ako situacija postane opasna ili ako dođe do tjelesnih napada. Broj telefona 133. Gradonačelnik se s Međureligijskim savjetom grada Graza (Interreligiöser Beirat der Stadt Graz) savjetuje o pitanjima koja se tiču mirnog suživota vjerskih zajednica. Međureligijski savjet čine predstavnici i predstavnice svih državno priznatih vjerskih zajednica.

RAVNOPRAVNOST I PRAVO NA JEDNAKO POSTUPANJE PREMA OSOBAMA S INVALIDITETOM

Nažalost, i dalje postoje barijere koje isključuju žene, muškarce i djecu s invaliditetom. Grad Graz ima nekoliko službi kojima se osobe s invaliditetom mogu obratiti (vidi informacije

i Informacija

Radna zajednica Mladi protiv nasilja i rasizma (ARGE Jugend gegen Gewalt und Rassismus)
Karmeliterplatz 2, 8010 Graz

☎ +43 316 90 370 101
@ argejugend.at

Europski centar za trening i istraživanje ljudskih prava i demokracije ETC Graz (Europäisches Trainings- und Forschungszentrum für Menschenrechte und Demokratie, ETC Graz)
Elisabethstraße 50B, 8010 Graz

☎ +43 316 380
@ office@etc-graz.at ; etc-graz.at

Ured za mir Graz (Friedensbüro)
Keesgasse 6/prizemlje lijevo, 8010 Graz

☎ +43 316 872-2183
@ office@friedensbuero-graz.at
friedensbuero-graz.at

Referada za strane studente ÖH Graz (Referat für ausländische Studierende der ÖH) Schubertstraße 6a, 8010 Graz
☎ +43 316/380-2962
@ foreignstudents@oehunigraz.at

Referada za socijalnu politiku ÖHKUG (Referat für ausländische Studierende an der ÖHKUG)
Brandhofgasse 21, 8010 Graz

☎ +43 316 3891600
@ oeh@kug.ac.at

Foto: iStockphoto © XiXinXing

na str. 84) te poduzima jako puno mjera, kako bi smanjio te barijere, pa tako npr. brine o spuštanju pločnika, postavljanju zvučnih semafora, prilagođavanju javnih WC-a za osobe s invaliditetom i promicanju gradnje ili adaptacije

gradskih zgrada prilagođenih osobama s invaliditetom. Osobama s invaliditetom mnoge organizacije u Grazu pružaju savjetovanje, informacije i podršku. To su na primjer alpha nova, Atempo, udruga „Mladi na djelu“, udruga Lebenshilfe i Odilieninstitut. S Austrijskim savezom gluhih i nagluhih osoba (Österreichischer Gehörlosenbund) te Štajerskim savezom slijepih osoba i osoba oštećenog vida (Steiermärkischen Blinden- und Sehbehindertenverband) postoje zastupničke ustanove koje se posvećuju interesima pogođenih osoba. Više informacija o toj temi nalazi se u poglavlju „Socijalna pitanja“

RAVNOPRAVNOST I PRAVO ZA JEDNAKO POSTUPANJE PREMA OSOBAMA NEOVISNO O NJIHOVOJ SEKSUALNOJ ORIJENTACIJI

Od 1. siječnja 2010. istospolni parovi imaju mogućnost da u gradskoj upravi grada Graza sklope svoju zajednicu kao upisano partnerstvo (vidi i poglavlje „Životne situacije i socijalna pitanja“).

i Informacija

Antidiskriminacijska služba Štajerske (Antidiskriminierungsstelle Steiermark)
Andritzer Reichsstraße 38, 8045 Graz

☎ +43 316 71 41 37
@ buero@antidiskriminierungsstelle.steiermark.at
antidiskriminierungsstelle.steiermark.at

Afro-azijski institut, (Afro-Asiatisches Institut)
Leechgasse 24, 8010 Graz

☎ +43 316 32 44 34
@ office@aai-graz.ataai-graz.at

JEDNAKO POSTUPANJE I SUODLUČIVANJE

Osobama koje se zbog svoje seksualne orijentacije osjećaju diskriminiranim, odnosno osobe koje žele savjetovanje, mogu se između ostalog obratiti udruzi Rosalila PantherInnen, Annenstraße 26, 8020 Graz, tel.: +43 316 36 66 01, e-mail: info@homo.at, homo.at.

INFORMACIJE I SUODLUČIVANJE

Odjel za sudjelovanje građana i građanki (Referat für BürgerInnenbeteiligung) često za grad Graz organizira manifestacije za projekte i planove, ali isto tako i za interesne zajednice (Interessensgemeinschaften) i akcije aktivnih građana (AktivbürgerInnen). Na taj način građani i građanke Graza imaju priliku sudjelovati u planiranju raznih projekta. Ovdje se također mogu dobiti savjeti za inicijative građana u početnoj fazi te se one mogu besplatno prezentirati na vlastitoj web stranici. Informacije o ponudama i uslugama grada Graza naći ćete na web stranici graz.at odnosno u Uredu za informacije građanima i građankama (BürgerInnen-Information, „BIG“).

i Informacija

alpha nova

Idlhofgasse 63, 8020 Graz

☎ +43 316 72 26 22
@ office@alphanova.at
alphanova.at

i Informacija

Odjel za gradnju bez barijera grada Graza (Referat Barrierefreies Bauen)

Europaplatz 20, 8010 Graz,

☎ +43 316 872-3508
@ barrierefrei@stadt.graz.at
barrierefrei.graz.at

Povjerenik grada Graza za osobe s invaliditetom (Beauftragter der Stadt Graz für Menschen mit Behinderungen)

☎ +43 650 66 92 650
@ behindertenbeauftragter.graz@gmx.at

Referada za pomoć osobama s invaliditetom Socijalne službe grada Graza (Referat für Behindertenhilfe des Sozialamtes der Stadt Graz)

Ured gradske uprave, Schmiedgasse 26, 8010 Graz,

☎ +43 316 872-6432
@ behindertenhilfe@stadt.graz.at

WOIST – Informacijska služba za pitanja stanovanja

Ured za pitanja stanovanja (Wohnungsinformationsstelle, Amt für Wohnungsangelegenheiten) Schillerplatz 4, 8010 Graz

☎ +43 316 872-5450

Služba za korisnike Ministarstva za rad, socijalna pitanja i zaštitu potrošača (Hotline des Bundesministeriums für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz)

☎ +43 800 20 16 11 (besplatni telefon)

i Informacija

Socijalna pomoć u životnim situacijama (Lebenshilfen Soziale Dienste GmbH)

Conrad-von-Hötzendorf-Straße 37a, 8010 Graz

☎ +43 316 71 55 06
@ office@lebenshilfe-guv.at
lebenshilfe-guv.at

Odilieninstitut

Leonhardstraße 130, 8010 Graz

☎ +43 316 322 667 0
@ verwaltung@odilien.at
odilien.at

Štajerski pokrajinski savez udruga za gluhe osobe Austrijskog saveza za gluhe osobe (Steirischer Landesverband der Gehörlosenvereine im österreichischen Gehörlosenbund)

Plabutscher Straße 63 (Eingang West) 8051 Graz

☎ +43 316 68 02 71
@ office@stlv.gv.at
stlv.gv.at

Atempo

Heinrichstraße 145, 8010 Graz

☎ +43 316 81 47 16 0
@ atempo.graz@atempo.at
atempo.at

Mladi na djelu (Jugend am Werk)

Lendplatz 35, 8020 Graz

☎ +43 50 79 00 10 00
@ office@jaw.or.at
jaw.or.at

Centar za integrirano studiranje (Zentrum Integriert Studieren (ZIS))

Universitätsplatz 3, prizemlje, 8010 Graz

☎ +43 316 380-2225
@ barbara.levc@uni-graz.at
integriert-studieren.uni-graz.at

Austrijski savez za civilne osobe s invaliditetom (ÖZIV – Österreichischer Zivil-Invalidenverband)

Triester Straße 388-390, 8055 Graz

☎ +43 316 82 33 46
@ oezivstmk@aon.at
oeziv-steiermark.at

Studentski zbor na Tehničkom sveučilištu Graz (HochschülerInnen an der TU Graz)

Rechbauerstrasse 12, 8010 Graz

☎ +43 316 873-5111
@ info@htu.tugraz.at

Referada za sudjelovanje građana i građanki (Referat für BürgerInnenbeteiligung)

Hauptplatz 1, 8011 Graz

☎ +43 316 872-3530
@ buergerinnenbeteiligung@stadt.graz.at

Štajerski savez za slijepe osobe i osobe oštećenog vida (Steiermärkischer Blinden- und Sehbehindertenverband)

Augasse 132, 8051 Graz

☎ Hotline +43 800 20 20 71
„Blindline“ +43 316 68 22 40
@ office@bsvst.at; stbsv.info

UMJETNOST I KULTURA

U kulturnom i umjetničkom aspektu Graz ima mnogo toga za ponuditi (glavni grad kulture 2003, povijesno središte grada i dvorac Eggenberg uvršteni su na UNESCO-vu listu svjetske kulturne baštine). Graz to zahvaljuje mnogim kulturnim i umjetničkim utjecajima te doprinosima brojnih migranata i migrantica koji su dolazili u Graz tijekom prošlih stoljeća, bilo da se radilo o građevinama talijanskih graditelja i majstora ili znanstvenim doprinosima Johanna Keplera ili Nikole Tesle. Informacije o povijesnim znamenitostima i suvremenoj arhitekturi dobit ćete u Uredu za turizam Graz (Graz Tourismus Information) odnosno pod graztourismus.at.

Na kulturnom području postoje velike pozornice kao opera ili kazalište (Schauspielhaus), Univerzalni muzej Joanneum (Universalmuseum Joanneum), kao i vrlo aktivna i raznolika kulturna „slobodna scena“ kultur.graz.at.

KAZALIŠTE, KABARET

Tvrtka Theaterholding Graz/Steiermark GmbH ima u svom sastavu nekoliko pozornica: operu i kazalište, kazalište za djecu i mladež Next Liberty, Orpheum, Dom u brdu (Dom im Berg) i pozornicu na Schloßbergu zvanu Kasematten. Ovome treba pridodati i mnoge profesionalne kazališne skupine tzv. „slobodne scene“ kao na primjer kazalište u kolodvoru (Theater im Bahnhof), TaO! – Kazalište na trgu Ortwein (Theater am Ortweinplatz), TAL – Kazalište na Lendu (Theater am Lend), kazalište

Mezzanin, Kazalište u podrumu (Theater im Keller), THEATERMeRZ, Drama Graz, Theater t'eig, „follow the rabbit“ i drugi. Takozvano „Drugo kazalište“ (Das andere Theater) djeluje kao posrednik, financiran od strane grada, te predstavlja važnu informacijsku platformu za kazališnu scenu i nudi prostore za probe. (dasanderetheater.at)

GLAZBA

Na glazbenom području djeluju tvrtke Theaterholding Graz/Steiermark GmbH (uključuje Operu grada Graza) te Grazer Spielstätten GmbH. Isto tako se i na drugim pozornicama održavaju koncerti s djelima iz svih glazbenih epoha. Zahvaljujući Umjetničkom sveučilištu Graz (Grazer Kunstuniversität) postoje i mnogobrojni naglasci na suvremenoj glazbi. Ovdje se moraju istaknuti festivali kao Styriarte (styriarte.com) ili već desetljećima postojeća ljetna akademija koju organizira American Institute for Musical Studies (AIMS).

Jazz je glazbeno područje koje se ističe zbog internacionalno poznatih umjetnika kao primjerice Jazz BigBand Graz. Lokalni Stockwerk Jazz ili Royal Garden Jazz Club odlična su mjesta za doživljaj jaza.

Jazz scena u Grazu ima i svoju zajedničku stranicu: grazjazz.at. Umjetničko sveučilište Graz (KUG) ima na raspolaganju posebnu pozornicu zvanu MUMUTH. Pozornice za suvremenu i pop glazbu su na primjer Postgarage, ppc, Generalmusikdirektion i međunarodno zapaženi festival: elevate.

Fotografija: Graz Tourismus © Harry Fischer

KNJIŽEVNOST

Grupi književnika koja je desetljećima djelovala u „Forumu Stadtpark“, Graz zahvaljuje pozitivan književni imidž grada. Takozvana „Književna kuća“ (Literaturhaus) nudi suvremenim književnicima mnoge mogućnosti. U Grazu se izdaje veći broj književnih časopisa kao što su „manuskripte“, „Sterz“, „Lichtungen“, „Perspektive“, „Schreibkraft“. Deseci osoba godišnje predaju molbu za dodjelu stipendije za gradskog spisatelja/ gradsku spisateljicu (StadtschreiberIn-Stipendium).

PLES, PLESNO KAZALIŠTE

U Grazu postoje mnoge aktivnosti takve vrste, od opernog baleta pa sve do off-festivala "slobodne scene". Međunarodna kazališna

radionica je primjerice već godinama posvećena suvremenom plesu i plesnom kazalištu. Od 2010. u „Drugom kazalištu“ postoji i plesna scena.

LIKOVNA UMJETNOST, FOTOGRAFIJA DIZAJN, ARHITEKTURA

Osim velikih odjela Univerzalnog muzeja Joanneum (Kunsthau, Alte Galerie, Neue Galerie mit "Bruseum", Künstlerhaus – Halle für Kunst und Medien) postoje i mnoge institucije vizualne i medijske umjetnosti kao Camera Austria, Kuća arhitekture (Haus der Architektur) ili slobodna inicijativa „Kupka“ (Schaumbad). Tome se pridružuju inicijative kao npr. Udruga za umjetnost <rotor>, Werkstatt Graz ili Grazer Kunstverein te mnogobrojne privatne galerije.

FILM, MEDIJSKA UMJETNOST I SLOBODNE RADIO STANICE

Veliko značenje pridaje se festivalu Diagonale, festivalu austrijskog filma (diagonale.at). Umjetnost u svezi s „novim“ tehnologijama i proizvodnjom informacija isto tako ćete naći u „ESC-u“ i mnogim kulturnim centrima. Slobodni radio Helsinki radi važan posao dokumentiranja u području umjetnosti i znanosti.

KINO

Osim kina međunarodnih lanaca u Grazu postoje i kina s određenim programima kao što je to kino KIZ Royal ili filmski centar u kinu Rechbauer. Kino program: uncut.at/graz.

INTERDISCIPLINARNOST I KULTURNI CENTRI

Postoje mnoge organizacije koje rade na interdisciplinarni način. Tu se mogu ubrojiti festivali kao „Štajerska jesen“ (steirischer herbst, steirischerherbst.at), "La Strada" (lastrada.at), novi „mladi“ festivali kao „elevate“ (elevate.at) ili dizajnerski festival „Assembly“ te institucije kao „Forum Stadtpark“. (forum.mur.at).

MUZEJI

Univerzalni muzej Joanneum (museum-joanneum.at) je nakon opsežne renovacije drugi po veličini u Austriji te ispunjava najmodernije zahtjeve. Muzej je dom Novoj galeriji (Neue Galerie) te galeriji posvećenoj Günтеру Brusu nazvanoj "Bruseum" sa suvremenom umjetničkom

proizvodnjom i multimedijalnim zbirka, ali isto tako i pokrajinskoj knjižnici te zbirka prirodnih znanosti. Temama povijesti te povijesti umjetnosti posvećeni su: Gradski muzej Graz (Stadtmuseum Graz), Pokrajinski muzej oružja (Landeszeughaus), dvorac Eggenberg, Etnografski muzej (Volkskundemuseum), Kolekcija Hannsa Schella (muzej brava i ključeva), Kriminalistički muzej Hansa Grossa kao dio novog sveučilišnog muzeja, Kuća znanosti (Haus der Wissenschaft), Muzej biskupije, Arheološki muzej i arheološka zbirka Joanneum. Povijesna blaga naći ćete u gradskom arhivu koji je dio Gradskog muzeja Graz GmbH te u Pokrajinskom arhivu. U Grazu ima više muzeja koji su posvećeni mobilnosti: Muzej tramvaja Graz, Austrijski muzej zračnog prometa i Muzej Johanna Pucha. Isto tako treba istaknuti i dječji muzej FRida & freD te Botanički vrt.

UMJETNOST NA JAVNOM PROSTORU

Izvan raznih galerija i muzeja postoji velika umjetnička proizvodnja na javnom prostoru. Tu se posebno obrađuju društveno-političke i socijalno-povijesne teme. Pregled događanja nudi mrežna stranica kultur.graz.at sa svojim „offsite Graz“ prikazom umjetnosti u javnom prostoru od 1945. godine.

KNJIŽNICE

Samo knjižnica grada Graza (stadtbibliothek.graz.at) uključujući i medijateku i bibliobus

Fotografija: Graz Tourismus

(Bücherbus) nudi više od 275.000 knjiga, časopisa, audio knjiga, CD-ROM-ova, videa i DVD-a, glazbenih CD-a, igara te preuzimanje medija (vidi i poglavlje „Obrazovanje“).

SERVER ZA KULTURU GRADA GRAZA

Termine svih događanja i informacije o institucijama u kulturi i umjetnicima u Grazu naći ćete pod: kultur.graz.at.

KULTURNA PUTOVNICA (KULTURPASS)

Za osobe s niskim primanjima ili one bez primanja se putem akcije „Glad za umjetnošću i kulturom“ uvela takozvana kulturna putovnica. S kulturnom putovnicom besplatan je ulaz u sve kulturne institucije u cijeloj Austriji koje su partneri ove akcije.

„Socijalna kartica“ (SozialCard) grada Graza (vidi poglavlje „Socijalna pitanja“) također omogućava sudjelovanje u akciji „Glad za umjetnošću i kulturom“ hungeraufkunstundkultur.at/steiermark.

i Informacija

Turističke informacije grada Graza (Graz Tourismus Information)

Herrengasse 16, 8010 Graz

☎ +43 316 8075-0
@ info@graztourismus.at
graztourismus.at

Ured za kulturu grada Graza (Kulturamt)

Stiggasse 2, 2. kat (Mariahilfer Platz), 8020 Graz

☎ +43 316 872-4901
@ kulturamt@stadt.graz.at
kultur.graz.at

Pozornice/kazalište Graz (Bühnen Graz/Theater Holding Graz)

Gleisdorfer Gasse 10A, 8010 Graz

☎ +43 316 8008-0
@ buehnen-graz.com
theaterholding.at

Blagajna kazališta (Theaterkasse)

Kaiser-Josef-Platz 10, 8010 Graz

☎ +43 316 8000

Graz direktno u gradu i bližoj okolici nudi veliki broj različitih vrsta sportova, mogućnosti organizacije slobodnog vremena i odmora. Informacije ćete naći na mrežnoj stranici Ureda za sport grada Graza pod graz.at/sportamt.

SPORTSKA IGRALIŠTA GRADSKIH ČETVRTI

Ured za sport grada Graza građanima omogućava korištenje 27 sportskih igrališta u svim gradskim četvrtima. Tu možete besplatno igrati nogomet, tenis, odbojku i druge vrste sportova. Skate parkovi nalaze se na nekoliko lokacija: Eustacchio-Gründen, u parku Volksgarten, Am Grünanger, u St. Veit-Andritz, u Theodor-Körner-Straße te Salfeldstraße.

DJEČJA IGALIIŠTA

Popis igrališta naći ćete pod holding-graz.at/spielplaetze.

BAZENI

Pregled zatvorenih i otvorenih bazena te wellness centara grada Graza naći ćete pod holding-graz.at/freizeit.

PLANINARENJE I BIKIKLIZAM

Vodič za planinarenje, brzo hodanje i vožnju biciklom koji nudi vrijedne informacije dobit ćete kod portira u gradskoj vijećnici i zgradi gradske uprave, u Uredu za turizam Graz (Graz Tourismus u Herrengasse 16) i u Uredu za sport (Stadionplatz 1, prizemlje) ili online na graz.at/sportamt.

FITNES

Fitnes centre za odražavanje odličnog općeg stanja naći ćete u gradskim četvrtima Mariatrost i St. Peter, a fitnes staza nalazi se u južnom djelu parka Augarten. Isto tako postoje različite staze za trčanje s oznakama o kilometraži. graz.at/sportamt – Grazer Sportführer

SPORTOVI S LOPTOM

Graz ima terene za odbojku na pijesku, za mini golf, za igranje skvoša, dvorane za tenis i badminton. Za nogometne utakmice prve lige ili druga nogometna natjecanja na raspolaganju je Merkur-Arena u gradskoj četvrti Liebenau.

ZIMSKI SPORTOVI

U Grazu možete klizati ili se baviti nordijskim skijanjem. Detaljnije informacije o tome nudi Ured za sport graz.at.

PENJANJE

U Grazu se može penjati po zidovima za penjanje između otočića Murinsel i glavnog mosta (Hauptbrücke) na promeni uz Muru, nadalje u SportUNION-u, u BLOC House Graz, u Boulder Club-u, u City Adventure Center-u te parku za penjanje na Hilmteichu.

SPORTSKE UDRUGE, SPORTSKE I GIMNASTIČKE DVORANE

Popis udruga i dvorana nalazi se na Internetu. (Rezervirati ih se može online na venuzle.at). Osim sportskih i gimnastičkih dvorana mnogobrojnih udruga veliku ponudu

Foto: iStockphoto © Steve Debenport

sportskih aktivnosti nudi Pokrajinski sportski centar odn. Sveučilišni sportski centar Rosenhain za studente. Popis svih sportskih igrališta naći ćete na graz.at.

ODMOR U OKOLICI

Parkovi Graza nude mnoge mogućnosti za provođenje slobodnog vremena. Molimo Vas da obratite pažnju da određene vrste sporta odnosno aktivnosti nisu dozvoljene radi zaštite prirode. Informacije o parkovima i zelenim površinama naći ćete pod graz.at – BürgerInnenservice – Verwaltung – Dienststellen – Grünraum und Gewässer.

POSEBNE PONUDE ZA MLADE I OSOBE STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Za mlade stanovnike grada Graza Ured za sport

organizira različite besplatne tečajeve, npr. plivanja, klizanja, skijanja, bordanja i iz drugih sportova za vrijeme školskih praznika (plaća se jednokratna naknada od 10€ po tečaju/po djetetu).

Online prijava: partner.venuzle.at/sportamt-graz. Za osobe starije životne dobi nudi se Trening za kretanje 60+ u Pokrajinskom sportskom centru.

SIQ! SPORT – INTEGRACIJA – KVALIFIKACIJA

Integracija kroz zajednički sport – to nudi i podržava Caritasov projekt „SIQ!“. Nude se redovni sportski moduli, turniri i avanturistički dani (penjanje, rafting, skijanje, itd.), osim toga moguće je obrazovanje u području sporta (za trenere, instruktore, suce, itd.).

i Informacija

Ured za sport, Stadion Graz-Liebenau (Sportamt)

Stadionplatz 1 (prizemlje), 8011 Graz
Rad sa strankama: od ponedjeljka do četvrtka od 8.00 do 14.00 sati, petkom od 8.00 do 12.00 sati

☎ +43 316 872-7878
@ sportamt@stadt.graz.at
graz.at/sportamt

SIQ! Sport – Integracija – Kvalifikacija (Sport – Integration – Qualifikation)

Caritasov kampus (Caritas Campus),
Mariengasse 24, 8020 Graz

☎ +43 676 880 15 345
@ caritas-steiermark.at

Ostati zdrav i aktivan sve do visoke dobi – grad Graz svoje građanke i građane podržava u toj namjeri. Stariji stanovnici Graza mogu koristiti Ured za osobe starije životne dobi (SeniorInnenreferat) – prvi ured takve vrste u Austriji kao mjesto za kontakt. Ako je potrebna pomoć u domaćinstvu ili ako potpuno samostalan život više nije moguć, Gerijatrijski zdravstveni centri grada Graza (Geriatrischen Gesundheitszentren) i mnogobrojne udruge nude gustu mrežu institucija za skrb i njegu. Grad isto tako daje na raspolaganje stanove koji su adekvatno opremljeni za osobe starije životne dobi.

URED ZA OSOBE STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Ured za osobe starije životne dobi je Služba za pružanje usluga za starije osobe i sa starijim osobama. Ponuda uključuje:

- Raznovrsne manifestacije, od „Café Graz“ preko plesa i sporta, okruglog stola za strane jezike i trening pamćenja pa sve do ljetnih programa.
- Izdavanje takozvane „kulturne putovnice“ (Kulturpass)
- Izdavanje „kartice za osobe starije životne dobi“ (SeniorInnenCard) s mnogo popusta.
- Uvjete ćete saznati u Uredu za osobe starije životne dobi grada Graza. Bez ograničenja dohotka; osobe koje dobivaju minimalnu mirovinu u nekim institucijama dobivaju posebne popuste.
- Posredovanje usluge čišćenja stana (Wohnungsreinigungsdienst), „dostave hrane“

(Rollender Essenszustelldienst) i „ručka za starije osobe s minimalnom mirovinom“ (Mittagstisch für Mindestpensionistinnen und -pensionisten)

- Primanje zahtjeva za vožnje taksijem za osobe s invaliditetom

SKRB KOD KUĆE

Osobe koje zbog bolesti ili drugih potreba u svakodnevici trebaju podršku, mogu koristiti kućnu njegu za bolesnike – diplomirano zdravstveno osoblje i osoblje za njegu bolesnika, pomoć oko njege i pomoć oko domaćinstva dolaze k Vama kući. Cilj te usluge je da starije osobe mogu ostati što duže u svojoj poznatoj okolici. Centar za socijalnu skrb grada Graza (Sozialamt) sklopio je ugovor o skrbi s pet organizacija koje su zadužene za različite dijelove grada. Tarife su stupnjevane u ovisnosti o imovinskom stanju, a utvrđuje ih dotična organizacija. Informacije na broj tel.: +43 316 872-6421 ili graz.at/sozialamt

i Informacija

Odjel za osobe starije životne dobi grada Graza (SeniorInnenreferat der Stadt Graz)
Stigergasse 2, 3. kat, 8020 Graz

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do petka od 8 do 12.30 sati,

☎ +43 316 872-6390, 6391, 6392, 6393
@ graz.at/seniorInnen

Foto: iStockphoto © nico_blue

GERIJATRIJSKI ZDRAVSTVENI CENTRI

Gerijatrijski zdravstveni centri grada Graza (GGZ) pružaju odličnu njegu i medicinsku opskrbu: dnevna klinika, akutna gerijatrija/remobilizacija, gerijatrijska ambulanta, Intermediate Care (prijelazna postaja nakon akutnog boravka u bolnici), medicinska gerijatrija, takozvana „Memory“ klinika za osobe oboljele od demencije, stacionarni ili dnevni klinički hospicij, stanovanje uz podršku (Betretetes Wohnen), kratkotrajna ili dugotrajna njega u domovima za njegu Rosenhain i Gedorf/Seniorenzentrum te gerijatrijska služba savjetovanja u domovima za njegu starijih osoba (Pflegeheim). Isto tako su u izgradnji novi domovi za njegu starijih osoba te jedan geronto-psihološki dnevni centar u Rosenhainu. Posljednjih godina sanirani su ili izgrađeni novi domovi za njegu i klinike GGZ-a. Gerijatrijski zdravstveni centri grada Graza primaju sve Austrijanke i Austrijance odnosno

i Informacija

Gerijatrijski zdravstveni centri grada Graza (GGZ)

Albert-Schweitzer-Gasse 36, 8020 Graz

Prijava pacijenata i stanara

☎ +43 316 7060-1111

@ ggz.aufnahme@stadt.graz.at

Informacijska služba o ponudi brige

☎ +43 316 7060-1150

@ ggz.infostelle@stadt.graz.at
ggz.graz.at

Centar za socijalnu skrb grada Graza, Odjela za novčanu pomoć doplate domova (Sozialamt der Stadt Graz, Referat für Heimgeldzahlungen)

Schmiedgasse 26, 2. kat, 8010 Graz

RADNO VRIJEME: 8.00 do 12.30 sati

☎ +43 316 872-6350

osobe iz drugih EU zemalja u pravilu od 60. godine života nadalje, a kojima je potrebna njega srednjeg do visokog stupnja. Interdisciplinarni tim GGZ-a (liječnici, stručni njegovatelji, terapeuti) odlučuje u koju će se njege primiti pacijentice i pacijenti. Troškovi za skrb se razlikuju (na primjer ovisno o visini doplatka za njegu). Za sva pitanja o ponudi gerijatrijske brige molimo Vas da se javite informacijskoj službi (dostupna je na telefon: četvrtkom 14–17 sati, za osobne razgovore molimo da zakažete termin).

NOVČANA POMOĆ

Ako primanja/imovina pacijentice/pacijenta ne pokrivaju troškove boravka u jednom (od pokrajine Štajerske odobrenom) domu za njegu, nositelj socijalne pomoći (Sozialhilfeträger) doplaćuje ostatak.

PREDUVJET

Stalno prebivalište mora biti u Grazu. Informacije o tome dobit ćete u Centru za socijalnu skrb grada Graza. Novčana pomoć može se dobiti i za „stanovanje uz podršku“ – ali samo ako ponuditelji usluge imaju sporazum s gradom Grazom. Troškovi njege kod kuće su stupnjevani ovisno o imovinskim uvjetima.

POPUSTI

KARTICE ZA OSOBE STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Muškarcima i ženama od 60. godine života Graz Linien daje snižene mjesečne, polugodišnje i godišnje vozne karte. Cijene ovise o dotičnoj

bruto mirovini. Kupiti se mogu u Centru mobilnosti (Mobilitäts- und Vertriebscenter) tvrtke Grazer Linien, Jakoministraße 1.

SOCIJALNA KARTICA ZA MOBILNOST

Sa socijalnom karticom SozialCard koju izdaje Centar za socijalnu skrb grada Graza (preduvjeti su navedeni u poglavlju „Socijalna pitanja“) imate pravo na „SozialCard za mobilnost grada Graza“. Tu karticu možete dobiti u Centru mobilnosti tvrtke Grazer Linien, Jakoministraße 1. Karta stoji 50€ (ako je uključena i uspinjača na Schloßberg 60€), vrijedi godinu dana od datuma izdavanja te nije prenosiva. Molimo Vas da ponesete novu sliku. Na dan izdavanja Socijalne kartice za mobilnost, Vaša kartica SozialCard mora biti važeća! Kartica za starije osobe i Socijalna kartica za mobilnost vrijede svaki dan cijeli dan.

ÖBB KARTICA (ÖBB-VORTEILSCARD, ÖSTERREICHCARD)

Austrijske željeznice (Österreichische Bundesbahnen) starijim osobama nude putne karte po povoljnijim cijenama. Kako biste ostvarili ovu pogodnost, potrebna Vam je takozvana ÖBB kartica (ÖBB-VORTEILScard) koju možete zatražiti na svim željezničkim postajama ili u Centru mobilnosti, Jakoministraße 1.

REGIONALNI JAVNI PRIJEVOZ

Osobe starije životne dobi nakon navršene 61. godine života za sve vožnje autobusom, tramvajem ili vlakom dobivaju popust od oko

40 % na vozne karte u trajanju od 1 do 5 sati te za 24-satne karte, a važi za cijelu Štajersku. Kao potvrda da imate pravo na popust vrijedi spomenuta ÖBB kartica (ÖBB-Vorteilscard, ÖSTERREICHcard).

STANOVNI ZA OSOBE STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Centar za socijalnu skrb može dodijeliti oko 370 stanova koji su adekvatno opremljeni za starije osobe. Podnositelj i podnositeljica zahtjeva moraju imati stalno prebivalište u Grazu, biti u mirovini i moraju ispuniti druge preduvjete kao npr. ograničena pokretljivost. Informacije u Odjelu za socijalni rad, Centru za socijalnu skrb (Referat für Sozialarbeit des Sozialamtes), tel.: +43 316 872-6344.

KOMPENZACIJSKO PRIMANJE

Ako imate nisku mirovinu, možete podnijeti zahtjev za takozvano kompenzacijsko primanje (Ausgleichszulage). Detaljnije informacije zatražite kod svog Zavoda za mirovinsko osiguranje. Osobe kojima se odobri kompenzacijsko primanje mogu zatražiti oslobađanje od plaćanja naknade za recepte, radiotelevizijske pristojbe i plaćanja naknade za E-karticu.

DOPLATAK ZA NJEGU

Osobe koje zbog tjelesnog, mentalnog ili psihičkog oštećenja trebaju skrb i pomoć više od 60 sati mjesečno i to najmanje 6 mjeseci bez prekida, u Austriji pod određenim uvjetima imaju pravo na doplatku za njegu (Pflegegeld). Postoji 7 stupnjeva njege (Pflegestufen). Zahtjev morate podnijeti kod svog Zavoda za mirovinsko osiguranje. Ako ne primete mirovinu, zahtjev morate podnijeti odjelu FA 11A, Hofgasse 12, 8010 Graz. Nakon toga Vam doma dolazi

liječnica/ liječnik koji/koja utvrđuje opseg potrebne njege. Vaš obiteljski liječnik može Vas dodatno savjetovati.

SAVJETODAVNA SLUŽBA CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB

Savjetodavna služba Centra za socijalnu skrb stoji na raspolaganju svim starijim osobama od ponedjeljka do petka od 8 do 12.30 sati, Schmiedgasse 26, tel. +43 316 872-6344 za opće informacije o socijalnim pitanjima i pitanjima specifičnima za određenu dob.

SAVJETOVANJE O NJEZI I SMJEŠTAJU U DOMU ZA STARIJE OSOBE

Osobe koje su zainteresirane za temu „njega kod kuće“ i „smještaj u domu za starije osobe“ mogu se profesionalno i opsežno informirati i dobiti savjete svake prve srijede u mjesecu u Uredu gradske uprave (Amtshaus), Schmiedgasse 26, 1. kat, soba 142, između 9 i 16 sati. Prijava: tel. + 43 316 872-6421.

i Informacija

Centar mobilnosti (Mobilitäts- und Vertriebscenter)
Jakoministraße 1, 8010 Graz

☎ +43 316 887-4224
@ linien@holding-graz.at
holding-graz.at/linien

Centar za socijalnu skrb grada Graza, Odjel za socijalni rad, savjetovanje
Schmiedg. 26, ulaz Rauberg, soba 38

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do petka, od 8.00 do 12.30 sati

☎ +43 316 872-6344
@ sozialamt@stadt.graz.at

i Zdravlje

Hitna medicinska služba
(Ärztendienst)

☎ 141

Telefonska dušebrižnička služba
(Telefonseelsorge)

☎ 142

Žurni broj ljekarni
(Apotheken-Notruf)

☎ 14 55

Hitna stomatološka služba
(Zahnärztlicher Notdienst)

☎ +43 316 385 8 32 81 (od 16 sati)

Centrala za trovanja
(Vergiftungs-Zentrale)

☎ +43 1 40 64 343

Pokrajinska bolnica -Sveučilišna
klinika (Landeskrankenhaus-
Universitätsklinikum, LKH)

☎ +43 316 385-0

LKH-Zapad (LKH-West)

☎ +43 316 5466-0

Traumatološka bolnica
(Unfallkrankenhaus)

☎ +43 316 505-0

Crveni križ (Rotes Kreuz)

☎ +43 5 01 44 5 0

Crveni križ – prijevoz bolesnika
(Rotes Kreuz Krankentransport)

☎ 14 8 44

Žurni broj u slučaju trovanja
(Vergiftungs-Notruf)

☎ +43 1 40 64 343

i Zdravlje

Pedijatrijska mobilna hitna služba
(Kinderärztlicher mobiler Notdienst)

☎ +43 316 69 15 12

Baby-Hotline LKH Graz

☎ +43 316 385-7450

SADRŽAJ POZIVA U POMOĆ

Tko zove?

Što se dogodilo?

Gdje se dogodilo?

Koliko je ozlijeđenih?

i Važni brojevi za poziv u pomoć

Europski broj za hitne slučajeve
(Euro-Notruf)

☎ 112

Vatrogasci (Feuerwehr)

☎ 122

Policija (Polizei)

☎ 133

Hitna pomoć (Rettung)

☎ 144

Žurni broj za gluhe osobe
(Gehörlosen-Notruf)

putem SMS-a: +43 800 133 133

@ gehoerlosennotruf@polizei.gv.at

☎ +43 800 133 133

DALJNJI BROJEVI ZA POZIVE U POMOĆ:

Pokrajinska centrala za uzbunjivanje/
Spašavanje na vodi (Landeswarn-
zentrale/Wasserrettung)

☎ 130

Gorska služba spašavanja
(Bergrettung)

☎ 140

i Kućanstvo

Žurni broj u slučaju pojave plina
(Gas-Notruf)

☎ 128

Holding Graz vodoopskrba
(Wasserversorgung)

☎ +43 316 887-0

Energie Graz plin, toplana
(Gas, Fernwärme)

☎ +43 316 8057-0

Električna mreža Graz
Služba za otklanjanje kvarova
(Stromnetz Graz Entstördienst)

☎ +43 316 9395-0

i Sigurnost

Policijska uprava i Zapovjedništvo
gradske policije Graz (Polizeidirekti-
on und Stadtpolizei-Kommando Graz)

☎ +43 5 91 33 65 0

Pokrajinska policijska uprava
(Landespolizeidirektion)

☎ +43 059 133 60 0

Profesionalna vatrogasna služba
Graz (Berufsfeuerwehr Graz)

Opće informacije, centrala

☎ +43 316 872-5858

Telefonska pomoć za žene
(Frauenhelpline)

☎ +43 800 222 555

Žurni broj za djecu „Savjet preko
žice“ (Kinder-Notruf „Rat auf Draht“)

☎ 147

i Sigurnost

Žurni broj za žrtve (Opfer-Notruf)

☎ +43 800 112 112

Služba za održavanja reda u gradu
Grazu (Ordnungswache Graz)

☎ +43 316 872-2266

Žurni broj u slučaju začepjenja kana-
lizacije (Kanalverstopfung-Hotline)

☎ hotline +43 316 887-7272 (24-satni)

i Kvarovi na vozilu

Poziv u slučaju kvara na vozilu
Autoklub ÖAMTC (Pannruf ÖAMTC)

☎ 120

Poziv u slučaju kvara na vozilu,
Autoklub ARBÖ (Pannruf ARBÖ)

☎ 123

i Kućni ljubimci

Poziv za hitnu veterinarsku pomoć
(Tierärzte-Notdienst)

☎ +43 316 68 11 18

Spašavanje životinja – vatrogasna
služba (Tierrettung der Feuerwehr)

☎ +43 316 872-5888,

poziv u pomoć 122

Spašavanje životinja – Noina arka
(Tierrettung der Arche Noah)

☎ +43 316 42 19 42 (preko dana)

+43 676 55 08 943 (od 18 do 8 sati

te vikendom i praznikom 0-24 sata)

@ archenoah.at

i Informacija

Dom za žene grada Graz (Frauenwohnheim der Stadt Graz)

Hüttenbrennergasse 41, 8010
Graz Prijem: od 8 do 18 sati

☎ +43 316 872-6491

Dom za muškarce grada Graz (Männerwohnheim der Stadt Graz)

Rankengasse 24, 8020
Graz Prijem: od 8 do 18 sati

☎ +43 316 872-6481

Arche 38 – Savjetovanje punoljetnih osoba bez stalnog doma, prenočište i briga za muškarce beskućnike (Arche 38 – Beratung für volljährige wohnungslose Personen, Nächtigung und Versorgung für wohnungslose Männer)

Eggenberger Gürtel 38, 8020 Graz

☎ +43 316 80 15 730

@ arche@caritas-steiermark.at
caritas-steiermark.at

Centar za zaštitu od nasilja (Gewaltschutzzentrum)

Granatengasse 4, 2. kat, 8020 Graz

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do četvrtka
8 do 16 sati, petkom od 8 do 13 sati radnim
danom do 22 sata

☎ +43 316 77 41 99

@ office@gewaltschutzzentrum.at
gewaltschutzzentrum-steiermark.at

Pravobranitelj za djecu i mlade (Kinder- und Jugendanwaltschaft)

Paulustorgasse 4, 3. kat, 8010 Graz

RADNO VRIJEME: ponedjeljak, srijeda i petak
9 do 15 sati, utorak od 13 do 15 sati, petak
9 do 12.30 sati

☎ +43 316 877-4921

@ kinderanwalt.at

Daljnje organizacije za pomoć mladim ljudima
naći ćete u poglavlju „Djeca i mladi“ te
„Jednako postupanje i suodlučivanje“.

Prenočište za hitne slučajeve za mlade – Caritasovo „Sklonište“ (Notschlafstelle für Jugendliche – „Schlupfhaus“ der Caritas)

Mühlgangweg 1, 8010 Graz

Prijem: od 18 do 9 sati

Savjetovanje: od utorka do petka od 9 do 11
sati

☎ +43 316 48 29 59

@ caritas-steiermark.at

Sigurna kuća za žene Graz: Ustanova za zaštitu žena i njihove djece u kriznim situacijama (Frauenhaus Graz: Schutzeinrichtung für Frauen und deren Kinder in Krisensituationen)

ŽURNI BROJ

☎ +43 316 42 99 00 (0-24 sata)

Telefonska pomoć za žene (Frauenhelpline)

☎ +43 800 222 555

Ambulanta za žrtve (Opferambulanz)

Žurni broj

☎ +43 664 84 38 241 (0-24 sata)

Fotografija: Jasmin Schuller

POMOĆ OSOBAMA BEZ STANA

Beskućnici mogu naći prenočište, savjetovanje i podršku kod traženja stana i posla te kod osobnih pitanja u domu za žene i domu za muškarce grada Graza, u ustanovi Arche 38 te u hitnom prenoćištu za mlade.

POMOĆ ŽRTVAMA NASILJA

Nasilje u obitelji, nasilje nad ženama i djecom u Austriji je zabranjeno. Policija ima široke mogućnosti poduzimanja koraka u slučaju nasilja u obitelji. Za žene kojima prijete opasnost od nasilja ili su već iskusile nasilje postoje mnogobrojne ustanove koje nude pomoć. Ako ste Vi i Vaše dijete/Vaša djeca u opasnosti ili Vas je nedavno netko ozlijedio ili imate osjećaj da ste ugroženi, nazovite odmah policiju na broj telefona 133! Dok ne stigne policija, sklonite

sebe i svoju djecu – ako je to moguće – na sigurno mjesto, primjerice u sobu u koju se možete zaključati ili k susjedima.

ANONIMAN POROD/ SANDUČIĆ ZA BEBE**MAJKE KOJIMA NIJE MOGUĆ ŽIVOT S DJETETOM, IMAJU DVIJE MOGUĆNOSTI:**

- Anonimni porod u bolnici.
- Žena ne mora reći svoje ime ili dati druge podatke. Nakon poroda Centar za skrb o mladima preuzima starateljstvo nad djetetom i predaje dijete što je prije moguće udomiteljskoj obitelji.
- Predati dijete anonimno na sigurno mjesto: „sandučić za bebu“ nalazi se na vanjskom zidu porodiljnog odjela pokrajinske bolnice u Grazu, Auenbruggerplatz 18. Ostavljena beba odmah dobiva medicinsku skrb i daje se što prije udomiteljskoj obitelji. Info-Hotline: 0800 83 83 83.

i Informacija

Savjetovalište za muškarce Graz
Udruga za muškarce i rodne teme
(Männerberatung Graz Verein für Männer- und Geschlechterthemen)
 Dietrichsteinplatz 15, 8. kat, 8010 Graz

RADNO VRIJEME: ponedjeljak i srijeda
 10.00 do 12.00 sati utorak i četvrtak
 16.00 do 18.00 sati

☎ +43 316 83 14 14
 @ beratung@maennerberatung.at
 maennerberatung.at

i Informacija**Caritas Štajerske (Caritas Steiermark)**

☎ +43 316 8015-0 ili
 +43 316 8015-300
 @ caritas-steiermark.at

SIGURNOSNI PLAN GRADA**I DEFI-APP**

Interaktivni sigurnosni plan grada Graza pokazuje položaj policijskih i vatrogasnih stanica, stanica hitne pomoći, ljekarni, bolnica itd. Daljnje usluge Odjela za upravljanje sigurnošću (Referat Sicherheitsmanagement) su tzv.

Defi aplikacija (Defi-App) koja pokazuje lokacije svih defibrilatora u Grazu te Telefon za pratnju kući (Heimwegtelefon) koju nudi Služba za održavanje reda u gradu (Ordnungswache) +43 316 872-2277; petkom, subotom, prije praznika od 22 do 3 sati). Detalji i sve poveznice nalaze se na sicherheit.graz.at.

i Gubitak stvari**Gubitak kreditnih kartica**

Mastercard ☎ 0800 07 06 138
 Diners Club ☎ +49 (69) 900 150 135, 136
 Visa Card ☎ 0800-200-288
 Gubitak bankomat kartica
 ☎ iz Austrije: 0800 204 8800
 ☎ iz inozemstva: +43 1 204 8800

Ured za izgubljene i nađene stvari
grada Graza (Fundbüro)
 ☎ +43 316 872-2390

VJERE

U Grazu postoje mnoge vjerske skupine, od velikih priznatih svjetskih vjera preko mnogobrojnih manjih vjerskih zajednica sve do vjersko-spiritualnih grupa i zajednica. Gradu Grazu i vjerskim zajednicama važno je da postoji dijalog, susret i suradnja među njima, kako bi bio moguć miran suživot. Svi građani i građanke pozvani su uključiti se u navedeni dijalog religija i kultura.

Međureligijsko vijeće grada Graza (Interreligiöser Beirat) osnovano je 2006. Saziva ga gradonačelnik kao savjetodavno tijelo koje iznosi svoje stajalište o pitanjima dijaloga kada za to ima potrebe. Članovi Međureligijskog vijeća su predstavnici i predstavnice rimokatoličke, starokatoličke, evangeličke, evangeličko-metodističke, grčke ortodoksne i koptske ortodoksne crkve, islamske vjerske zajednice, budističke vjerske zajednice, izraelske kulturne zajednice te crkve svetaca Isusa Krista zadnjih dana (mormoni).

VOJNA OBAVEZA

U Austriji je na snazi vojna obaveza za muške državljane od 17. do 50. godine života. Od 17. rođendana muški austrijski državljani moraju obaviti zdravstveni pregled („novačenje“). Pregledom se utvrđuje zdravstveno i psihološko stanje, kako bi se prema sposobnosti dodijelila odgovarajuća funkcija za temeljnu vojnu obuku. Muškarci koji odbijaju službu s oružjem i koji se odluče za obavljanje civilne službe, isto tako

moraju obaviti zdravstveni pregled. Osobe koje su „zdravstveno sposobne“ (a koje ne želi obavljati civilnu službu), upućuje se na služenje vojnog roka.

„Privremeno nesposobni“ se nakon određenog roka pozivaju ponovno na zdravstveni pregled. „Nesposobni“ se ne upućuju niti na služenje vojnog, niti civilnog roka.

Odsluženje obveznog vojnog roka traje šest mjeseci, a osobe koje su ga dužne odslužiti, mogu biti upućene na odsluženje vojnog roka do 35. godine života. Civilna služba traje devet mjeseci, a može se obaviti u raznim organizacijama. Alternativa civilnoj službi je nadomjesna civilna služba u inozemstvu (12 mjeseci) ili pomoć u razvoju (2 godine). bundesheer.at.

KUĆNI LJUBIMCI/OPASNE ŽIVOTINJE

Zaštita i dobrobit životinja regulira se austrijskim Zakonom o zaštiti životinja. Zabranjeno je zlostavljanje životinja (kao na primjer ogrlice za pse koje nanose bol, korištenje sredstva za dresuru koja uključuju upotrebu električne struje, vezanje na lanac, rezanje repa i ušiju, uklanjanje kandži i zubi), bezrazložno ubijanje i napuštanje životinja.

Tko želi držati životinju, mora osigurati držanje prikladno vrsti i rasi, životinji davati hranu i njegu te također veterinarsko liječenje ako oboli ili se ozlijedi. Prodaja životinja zabranjena je

Fotografija: Graz Tourismus © Harry Schiffer

na javnim prostorima! Ako kupujete novog psa, onda pod određenim uvjetima morate unutar godine dana dokazati potrebno stručno znanje u obliku dokaza stručnosti u poznavanju pasa (Hundekundenachweis) (prijava Odjelu za veterinarstvo).

Za držanje psa plaća se porez: za jednog psa plaća se godišnja pristojba za pse od 60 eura (naknade, stanje 01.01.2017.), a za svaku daljnju životinju 90 eura. Pristojbu za pse propisuje Odjel za općinske poreze (Abteilung für Gemeindeabgaben), a treba je platiti do 15. travnja u godini. Ako pas umre ili ako ga prepustite nekome drugome, morate to u roku

mjesec dana javiti Odjelu za općinske poreze. Kod prepuštanja psa, potrebno je navesti ime i adresu novog vlasnika psa. Tko se ogluši na prijavu i odjavu psa, riskira kaznu!

Privatnim osobama dopušteno je držanje nekih divljih životinja (npr. reptila, amfibija, nekih ptica) koje se mora prijaviti nadležnom Odjelu za veterinarstvo grada Graza (Veterinärreferat der Stadt Graz). Odjel za veterinarstvo mora odobriti držanje opasnih životinja! Onaj tko drži životinju za uzgoj, mora to prije početka uzgoja prijaviti Odjelu za veterinarstvo. Male i neopasne životinje mogu se ponijeti u autobus i tramvaj – u prikladnom prijevoznom

sredstvu. Za pse vrijedi obaveza nošenja brnjice i korištenje vodilice. Informacije o livadama za pse (Hundewiese) i o dispenzerima s vrećicama za izmet (Hundekot-Sackerl-Spendern“) naći ćete na graz.at/haustiere.

Ako pronađete izgubljenog psa s psećom markicom nazovite Odjel za općinske poreze na tel. +43 316 872-3440 ili 3444 od ponedjeljka do petka od 7 do 14 sati, a izvan radnog vremena profesionalne vatrogasce na tel. +43 316 872-5888 tj. na žurni broj 122 (0-24 sata).

Vlasnica/vlasnik psa može se pronaći pomoću broja na psećoj markici U slučaju da je životinja ozlijeđena ili je u nekoj opasnosti, nazovite Hitnu pomoć za životinje vatrogasaca Graza (Tierrettung der Grazer Feuerwehr): tel.: +43 316 872-5888.

Svi psi u Austriji moraju biti označeni mikročipom. Ako želite otputovati sa svojim psom, mačkom ili zamorcom, te životinje isto tako trebaju imati mikročip kojeg veterinar/veterinar može implantirati na lijevoj strani vrata, postupak se zove čipiranje („chippen“). Čip ima brojevi kod koji je registriran u središnjoj bazi podataka tako da se vlasnica/vlasnik životinje može lakše pronaći, ako se životinja izgubi. U slučaju putovanja potrebna Vam je putna isprava odobrena od veterinarskog ovlaštenog tijela, tzv. putovnica za ljubimce (Pet Passport) koju isto tako izdaje veterinar/veterinar. Za neke zemlje (npr. Englesku, Finsku)

potrebni su Vam dodatni pregledi.

Ako Vam kućni ljubimac ugine, njegovo tijelo možete ostaviti kod veterinarke/veterinara, ili pak donesite mrtvu životinju (do maksimalno 30 kila) na mjesto za sakupljanje tijela životinja grada Graza u Lagergasse 158 (ulaz na strani rijeke Mure prema klaonici).

i Informacija

Hitna veterinarska služba (Tierärztenotdienst)

svaki dan od 19-7 sati te vikendom i praznikom

☎ +43 316 68 11 18

Groblje za životinje Pirka (Tierfriedhof)

☎ +43 316 68 31 62
+43 664 20 49 633
@ steirischer-tierfriedhof.at

Krematorij za životinje Štajerske, Landscha (Tierkrematorium Steiermark)

☎ +43 699 10 54 09 11
+43 699 11 62 44 79
@ tierkrematorium.at

Sahrana za životinje Franz von Assisi, Graz (Tierbestattung)

☎ +43 800 22 00 43
@ tierbestattung.at

Fotografija: Joel Kernsenko

i Informacija

Odjel za veterinarstvo grada Graza (Veterinärreferat der Stadt Graz)

Lagergasse 132, 8020 Graz

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do petka od 8.00 do 12.00 sati – Život u Grazu – kućni ljubimci (Leben in Graz – Haustiere)

☎ +43 316 872-3281
@ veterinaerreferat@stadt.graz.at
graz.at

Odjel za općinske poreze (Abteilung für Gemeindeabgaben)

Schmiedgasse 26, 1. kat, 8010 Graz

RADNO VRIJEME: od ponedjeljka do petka od 8.00 do 12.30

☎ +43 316 872-3444
@ gemeindeabgaben@stadt.graz.at

Hitna pomoć za životinje – vatrogasci Graza (Tierrettung der Grazer Feuerwehr)

☎ +43 316 872-5888

u posebno hitnim slučajevima žurni broj 122

Pokrajinska udruga za zaštitu životinja Štajerske (Landestierschutzverein für Steiermark)

Grabenstraße 113, 8010 Graz

☎ +43 316 68 42 12
@ tierheimgraz@aon.at
landestierschutzverein.at

Azil za životinje „Aktivna zaštita životinja Noina Arka“ (Tierheim „Aktiver Tierschutz – Arche Noah“)

Neufeldweg 211, 8041 Graz

☎ +43 316 42 19 42 0
@ office@archenoah.at; archenoah.at

Abfall- und Umweltberatung der Stadt Graz – Savjetovališče za otpad i okoliš grada Graza

Schmiedgasse 26, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-74388
 @ umwelt.graz.at

Abteilung für Bildung und Integration Odjel za obrazovanje i integraciju

Keesgasse 6, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-7474
 +43 664 60 872-7445 HOTLINE
 @ abiservice@stadt.graz.at
 graz.at

Abteilung für Gemeindeabgaben Odjel za općinske poreze

zgrada gradske uprave, Schmiedgasse 26,
 1. kat, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-3402
 @ gemeindeabgaben@stadt.graz.at

Abteilung für Verkehrsplanung Odjel za prometno planiranje

Europaplatz 20, 7. kat, 8020 Graz
 ☎ +43 316 872-2881
 @ verkehrsplanung@stadt.graz.at
 graz.at/verkehrsplanung

Afro-Asiatisches Institut Afro-azijski institut

Leechgasse 24, 8010 Graz
 ☎ +43 316 32 44 34
 @ office@aai-graz.at
 aai-graz.at

alpha nova

Idlhofgasse 63, 8020 Graz
 ☎ +43 316 72 26 22
 @ office@alphanova.at,
 alphanova.at

Amt der Stmk., Landesregierung Ured štajerske pokrajinske vlade

Odjel 3 (Abteilung 3),
 Paulustorgasse 4, 8010 Graz
 ☎ +43 316 877-2084
 @ abteilung3@stmk.gv.at
 verwaltung.steiermark.at

Amt für Jugend und Familie Ured za mladež i obitelj

Kaiserfeldgasse 25, 8011 Graz
 jugendamt@stadt.graz.at
 ☎ +43 316 872-3199
 @ familie.graz.at
 kinder.graz.at

Referat für Offene Kinder- und Jugendarbeit – Odjel za otvoreni rad s djecom i mladima

Kaiserfeldgasse 25, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-3191

Liječnička služba

Keesgasse 6/2. kat, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-4622
 @ aertzl.jugend@stadt.graz.at
 graz.at

Arbeiterkammer Steiermark Radnička komora Štajerske

Hans-Resel-Gasse 8-14, 8020 Graz
 ☎ +43 5 77 99 0
 @ info@akstmk.net
 akstmk.at

ARGE Jugend gegen Gewalt und Rassismus – Radna zajednica Mladi protiv nasilja i rasizma

Karmeliterplatz 28, 8010 Graz
 ☎ +43 316 90 370-101
 ☎ +43 316 90 370-105
 @ graz@argejugend.at
 argejugend.at

Arbeitsmarktservice AMS Zavod za zapošljavanje

AMS Graz zapad i okolica
 Niesenberggasse 67-69,
 8020 Graz
 ☎ +43 316 70 80

AMS Graz istok
 Neutorgasse 46, 8010 Graz
 ☎ +43 316 70 82

Centar za informiranje o zanimanjima (Berufsinformationszentrum – BIZ)

Neutorgasse 46, 8010 Graz
 ☎ +43 316 70 82 803
 @ biz.graz@ams.at / ams.at

Stručni centar za pitanja stranaca AMS-a (AMS AusländerInnenfachzentrum)

Niesenberggasse 67-69, 8020 Graz
 Radno vrijeme: od ponedjeljka do četvrtka
 7.30 do 15.30 sati petak 7.30 do 13 Uhr
 ☎ +43 316 70 80 0
 +43 316 70 80 590
 @ afz.steiermark@ams.at
 ams.at

Antidiskriminierungsstelle Steiermark Antidiskriminacijska služba Štajerske

Andritzer Reichsstraße 38, 8045 Graz,
 ☎ +43 316 71 41 37
 @ buero@antidiskriminierungsstelle.steiermark.at
 antidiskriminierungsstelle.steiermark.at

ARGE Jugend gegen Gewalt und Rassismus

Radna zajednica *Mladi protiv nasilja i rasizma*
 Karmeliterplatz 2, 8010 Graz
 ☎ +43 316 90 370 101
 @ graz@argejugend.at
 argejugend.at

Ärztammer für Steiermark Liječnička komora za Štajersku

Kaiserfeldgasse 29, 8010 Graz
 ☎ +43 316 8044-0
 @ info@aekstmk.or.at
 aekstmk.or.at

Ärztlicher Bereitschaftsdienst/ Ärztendienst

Dežurstvo liječnika/ Dežurna liječnička služba

Marburger Kai 51, 8010 Graz
 ☎ +43 316 71 92 01 oder Notruf: 141

Atempo

Heinrichstraße 145, 8010 Graz
 ☎ +43 316 81 47 16 0
 @ atempo.graz@atempo.at
 atempo.at

bbs – Beschäftigungsbetriebe Stmk. Poduzeća za zapošljavanje Štajerske

Keesgasse 3, 2. kat, 8010 Graz
 @ office@bbsnet.at

Beauftragter der Stadt Graz für Menschen mit Behinderung Povjerenik grada Graza za osobe s teškoćama

Mag. Wolfgang Palle, Herrengasse 3, 8010 Graz
 ☎ +43 650 66 92 650
 @ behindertenbeauftragter.graz@gmx.at

Bestattung Alpha Pogrebi Alpha

Conrad-von-Hötizendorf-Straße 151
 ☎ +43 316 81 94 00 (0–24 sata)
 @ office@alpha-bestattungen.at
 alpha-bestattungen.at

Bestattung PAX Pogrebi PAX

Alte Poststraße 371, 8055 Graz
 ☎ +43 50 19 96 766 (0–24 sata)
 @ pax.at

Bestattung Pius Pogrebi Pius

Petersgasse 49, 8010 Graz
 ☎ +43 316 83 50 00
 @ bestattung.pius@gmx.at; bestattung-pius.at

Bestattung Wolf Pogrebi Wolf

Triester Straße 164, 8055 Graz
 ☎ +43 316 26 66 66
 @ beate.stowasser@bestattung-wolf.com
 bestattung-wolf.com

**Bestattung Holding Graz
Pogrebno poduzeće Graz**

Grazbachgasse 44-48, 8010 Graz
 ☎ +43 316 887-2800 (0 bis 24 Uhr)
 @ bestattung@holding-graz.at
 holding-graz.at/bestattung

**BFI – Berufsförderungsinstitut
Institut za poticanje zanimanja**

Mariengasse 24, Paula-Wallisich-Strasse 8,
 Eggenberger Allee 15
 ☎ +43 316 05 72 70 0
 @ bfi-stmk.at

bit – best in training

Kärntner Straße 311, 8054 Graz
 ☎ +43 316 28 55 50 0
 @ office@bit.at
 bit.at

**Bildungsnetzwerk Steiermark
Obrazovna mreža Štajerske**

Niesenberggasse 59, 8010 Graz
 ☎ +43 316 82 13 73
 @ bildungsinformation@eb-stmk.at

Bühnen Graz/Theater Holding Graz

Gleisdorfer Gasse 10A, 8010 Graz
 ☎ +43 316 8008-0
 @ office@theaterholding.at
 buehnen-graz.com,
 theaterholding.at

Blagajna kazališta (Theaterkasse)

Kaiser-Josef-Platz 10, 8010 Graz
 ☎ +43 316 8000
 @ tickets@ticketzentrum.at; ticketzentrum.at

**Bürgerinnenamt
Ured za građane**

zgrada gradske uprave (Amtshaus),
 Schmiedgasse 26, 3. kat, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-5201

**Caritas Steiermark
Caritas Štajerske**

Grabenstraße 39, 8011 Graz
 ☎ +43 316 8015-0
 @ office@caritas-steiermark.at,
 kontaktstelle@caritas-steiermark.at
 caritas-steiermark.at

Caritas Marienambulanz

Mariengasse 24 / ulaz na
 Kleiststr. 73, 8020 Graz
 ☎ +43 316 8015-351
 @ marienambulanz@caritas-steiermark.at
 marienambulanz.caritas-steiermark.at

Caritasovo „Sklonište“ (Schlupfhaus)

Mühlgangweg 1 (na uglu, autobusna linije 34,
 stanica Seifenfabrik)
 ☎ +43 316 48 29 59
 @ schlupfhaus@caritas-steiermark.at

**DANAIDA – Obrazovanje i mjesto susreta
za žene (Bildung und Treffpunkt für Frauen)**

Marienplatz 5, 8020 Graz
 ☎ +43 316 71 06 60
 @ danaida@aon.at
 danaida.at

ERfA

Exerzierplatzstraße 33, 8051 Graz
 ☎ +43 066 071 007 10
 @ office@erfa-graz.at
 erfa-graz.at

**Energieberatung des
Umweltamtes der Stadt Graz
Energetsko savjetovanje Ureda
za okoliš grada Graza**

Schmiedgasse 26/4, 8010 Graz
 ☎ +43 316 872-4302
 @ umweltamt@stadt.graz.at
 umwelt.graz.at

ETC Graz

Elisabethstraße 50B, 8010 Graz
 ☎ +43 316 380-1533
 @ office@etc-graz.at
 etc-graz.at

**fee – Ehrenamtsbörse der Stadt Graz
Burza za volontere grada Graza**

Kaiserfeldgasse 25 | 8011 Graz
 ☎ +43 664 88 130 888
 @ ehrenamt@stadt.graz.at

**Finanzamt Graz-Stadt
Porezna uprava grada Graza**

Conrad-von-Hötzendorf-Straße 14-18, 8010 Graz
 ☎ +43 316 881-538
 @ bmf.gv.at
 finanonline.bmf.gv.at

**Frauengesundheitszentrum
Centar za zdravlje žena**

Joanneumring 3, 8010 Graz
 ☎ +43 316 83 79 98
 @ frauen.gesundheit@fgz.co.at
 fgz.co.at

**Frauenhaus Graz
Sigurna kuća za žene Graz**

Poziv u pomoć +43 316 42 99 00 (0-24 sata)

**Frauenservice Graz
Služba za žene Graz**

Lendplatz 38, 8020 Graz
 ☎ +43 316 71 60 22
 @ office@frauenservice.at
 frauenservice.at

**Frauenwohnheim der Stadt Graz
Dom za žene grada Graza**

Hüttenbrennergasse 41, 8010 Graz
 ☎ +43 316 872-6491

**Friedensbüro
Ured za mir Graz**

Keesgasse 6 (prizemlje links), 8010 Graz
 ☎ +43 316 872-2180
 @ office@friedensbuero-graz.at
 friedensbuero-graz.at

**Gebäudemanagement
Upravljanje zgradama**

Schillerplatz 4, 1. kat, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-5432, 5489
 @ gebaedemanagement@stadt.graz.at

**Gemeindewohnungen/
Wohnungsmanagement
Općinski stanovi/upravljanje
stanovima**

Schillerplatz 4, 3. kat, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-5413 Gemeindewohnungen
 +43 316 872-5444 barrierefreie
 Gemeindewohnungen
 ☎ +43 316 872-5409
 @ wohnungsmanagement@stadt.graz.at

**Geriatrische Gesundheitszentren
der Stadt Graz, GGZ
Gerijatrijski zdravstveni centri
grada Graza**

Albert-Schweitzer-Gasse 36, 8020 Graz
 ☎ +43 316 7060-0
 @ ggz.office@stadt.graz.at
 ggz.graz.at

**Gesundheitsamt der Stadt Graz
Ured za zdravstvo grada Graza**

zgrada gradske uprave (Amtshaus),
 Schmiedgasse 26, 2. kat, 8010 Graz
 ☎ +43 316 872-3202
 @ gesundheitsamt@stadt.graz.at
 graz.at

**Gewaltschutzzentrum
Centar za zaštitu od nasilja**

Granatengasse 4/2. kat, 8020 Graz
 ☎ +43 316 77 41 99
 @ office@gewaltschutzzentrum.at

**GIS – Gebühren Info Service ORF
pristojba za austrijsku
radioteleviziju (ORF)**

☎ +43 810 00 10 80 (služba za korisnike) od po-
 nedjeljka do petka, 8 do 21 sati subotom 9 do 17
 sati Obrasci za prijavu možete dobiti i u Uredima
 za usluge građanima grada Graza
 @ kundenservice@gis.at,
 gis.at

Gleichbehandlungsanwaltschaft Regionalbüro Steiermark Odvjetništvo za ravnopravno postupanje regionalni ured za Štajersku

Europaplatz 12, 8020 Graz
☎ +43 316 72 05 90
@ graz.gaw@bka.gv.at
gleichbehandlungsanwaltschaft.at

Gleichbehandlungsbeauftragte der Stadt Graz Povjerenica za rav- nopravno postupanje grada Graza

Rathaus, 1. Stock, linker Trakt, Zi 145
Sprechstunden nach Vereinbarung
☎ +43 664 60 872-2243
@ graz.at/gleichstellung

GPS – Grazer Parkraumservice Služba za upravljanje parkiralištima Graza

Jakominigürtel 20/1, 8010 Graz
☎ +43 316 872-7565
@ parkraumservice@stadt.graz.at
ordnungswache@stadt.graz.at
parken.graz.at

Graz Tourismus Information Turističke informacije grada Graza

Herrengasse 16, 8010 Graz
☎ +43 316 80 75-0
@ info@graztourismus.at
graztourismus.at

Hazissa – Fachstelle für Prävention Stručna služba za prevenciju

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz
☎ +43 316 90 370 160
@ office@hazissa.at
hazissa.at

Holding Graz Služba za korisnike Energie Graz (Kundenservice-Center)

Andreas-Hofer-Platz 15, 8010 Graz
☎ +43 316 80 57-1857
@ energiegraz.at

Holding Graz Wasserwirtschaft – vodogospodarstvo

Wasserwerksgasse 9–11, 8045 Graz
☎ +43 316 887-7272
@ wasserwirtschaft@holding-graz.at
holding-graz.at/wasserwirtschaft

Linien Graz javni prijevoz (Holding Graz Linien)

Jakoministraße 1, 8010 Graz
☎ +43 316 887-4224
@ linien@holding-graz.at
holding-graz.at/linien

Holding Graz Abfallwirtschaft Recyclingcenter (Upravljanje otpadom Centar za recikliranje)

Zatražiti/naručiti/promijeniti kante za organski i
ostali otpad; Naknade za odvoz smeća
Sturzgasse 16, 8020 Graz
☎ +43 316 887-7272
☎ +43 316 887-7117
@ holding-graz.at

Radno vrijeme: od ponedjeljka do petka, 7 do 17
sati subotom, nedjeljom i praznikom, 8 do 18 sati

tim-Service-Center

Steyrergasse 116, 8020 Graz (otvoreno od
ponedjeljka do petka od 8 do 18 sati)

☎ +43 316 887-4755
@ office@tim-graz.at
tim-graz.at

IBOBB-Café

Informacije, savjetovanje, orijentacija za obrazovanje i zaposlenje

Keesgasse 6, 8011 Graz
☎ +43 316 872-7445, 7446, 7447
@ ibobb@stadt.graz.at

Ikemba

Burggasse 4, 8010 Graz
☎ +43 316 22 81 13
@ office@ikemba.at
ikemba.at

Integrationsreferat der Stadt Graz Odjel za integraciju grada Graza

Keesgasse 6, 8010 Graz
☎ +43 316 872-7481
@ integrationsreferat@stadt.graz.at
graz.at/integration
graz.at/menschenrechte

ISOP – Schulsozialarbeit

Školski socijalni rad Inovativni socijalni projekti (Innovative Sozialprojekte GmbH)

Dreihackengasse 2, 8020 Graz
☎ +43 316 76 46 46
@ isop@isop.at, isop.at

Jugend am Werk Mladi na djelu

Lendplatz 35, 8020 Graz
☎ +43 50 79 00 10 00
@ office@jaw.or.at, jaw.or.at

Kinderbüro Steiermark

Dječji ured Štajerske

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz
☎ +43 316 90 370 180
@ office@kinderbuero.at
kinderbuero.at

Kinder- und Jugendanwaltschaft Pravobranitelj za djecu i mlade

Paulustorgasse 4, 8010 Graz
☎ +43 316 877-4921
@ kinderanwalt.at

Kindermuseum

„FRida & fred“ – Dječji muzej

Friedrichgasse 34, 8010 Graz
☎ +43 316 872-7700
@ kontakt@fridaundfred.at
fridaundfred.at

KinderParlament Graz

Dječji parlament Graz

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz
☎ +43 650 833 666 3
@ info@kinderparlament.at
kinderparlament.at

Koordinierungsstelle Steiermark AusBildung bis 18 (inkl. Übergang Schule-Beruf

Koordinacijska služba Štajerske za obrazovanje do 18 (uključujući prijelaz iz škole u zanimanje)

Radionice Team Styria (Team Styria Werkstätten
GmbH) Radetzkystraße 31, vrata 1, prizemlje, 8010
Graz
☎ +43 664 80 295-6001
@ kost.steiermark@remove-this.teamstyria.at

Kulturamt

Ured za kulturu

Stigergasse 2, 2. kat, 8020 Graz
☎ +43 316 872-4900
@ kulturamt@stadt.graz.at
kultur.graz.at

Kundenservice-Center Energie Graz Služba za korisnike Energie Graz

Andreas-Hofer-Platz 15, 8010 Graz
Radno vrijeme: ponedjeljak, utorak, srijeda i petak
od 7.30 do 15 sati, četvrtak od 7.30 do 18 sati
☎ +43 316 80 57 18 57
@ energiegraz.at

Landeskrankenhaus- Universitäts-klinik, LKH

Pokrajinska bolnica sveučilišna klinika

Auenbrugger Platz 1, 8036 Graz
☎ +43 316 385-0

Landeskrankenhaus Graz-West Pokrajinska bolnica Graz-Zapad

Göstinger Straße 22, 8020 Graz
☎ +43 316 5466-0

LandesLudothek

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz
☎ +43 316 90 370 251
@ office@ludovico.at
ludovico.at

Landespolizeidirektion Steiermark Pokrajinska policijska uprava za Štajersku

Führerscheinangelegenheiten
Izdavanje vozačkih dozvola
Parkring 4, 8010 Graz
☎ +43 59 133 60 62 11

Landesschulrat für Steiermark Pokrajinsko školsko vijeće za Štajersku

Körblergasse 23, Postfach 663, 8011 Graz
☎ +43 50 24 83 45
@ lsr@lsr-stmk.gv.at
lsr-stmk.gv.at

Landestierschutzverein für Steiermark – Pokrajinska udruga za zaštitu životinja Štajerske

Grabenstraße 113, 8010 Graz
☎ +43 316 68 42 12
@ tierheimgraz@aon.at
landestierschutzverein.at

Lebenshilfen Soziale Dienste GmbH Socijalna pomoć u životnim situaci- jama

Conrad-von Hötzingdorf-Straße 37a, 8010 Graz
☎ +43 316 71 55 06
@ office@lebenshilfe-sd.at
lebenshilfe-sd.at

Lerncafé Don Bosco

Südbahnstraße 100, 8020 Graz

Logo – JUGEND.INFO!

Karmeliterplatz 2, 8010 Graz
☎ +43 316 90 370 90
@ info@logo.at
logo.at

Mafalda

Arche Noah 11, 8020 Graz
☎ +43 316 33 73 00
@ office@mafalda.at
mafalda.at

Centar za djevojke JAM (Mädchenzentrum JAM)

Arche Noah 9-11
☎ +43 316 33 73 00-15
@ office@mafalda.at
mafalda.at/jam

Männerberatung Graz Savjetovanje za muškarce Graza Udruga za muške i spolne teme (Verein für Männer- und Geschlechterthemen)

Dietrichsteinplatz 15, 8. kat, 8010 Graz
☎ +43 316 83 14 14
@ beratung@maennerberatung.at
maennerberatung.at; vmg-steiermark.at

Dom za muškarce grada Graza Männerwohnheim der Stadt Graz

Rankengasse 24, 8020 Graz
☎ +43 316 872-6481

Mieterschutzverband Österreichs Savez za zaštitu najamoprimaca Austrije

Sparbersbachgasse 61/P, 8010 Graz
☎ +43 316 38 48 30
@ office@mieterschutz-steiermark.at
mieterschutzverband.at

Mietervereinigung Steiermark Udruga najamoprimaca/ najmodavaca Štajerske

Feuerbachgasse 1, 8020 Graz
☎ +43 50 195 43 00
@ steiermark@mietervereinigung.at
mietervereinigung.at

Mietzinszahlungreferat Odjel za plaćanje stanarine

Središnja prijemna služba (Zentrale Annahmestelle):
od ponedjeljka do petka, 7 do 15 sati, prizemlje
INFO-Point Odjel za plaćanje stanarine, 4. kat:
utorak i petak, 8 do 12 sati
☎ +43 316 872-5423
☎ +43 316 872-5409
@ Mietzinszahlung@stadt-graz.at

MigrantInnenbeirat der Stadt Graz Vijeće za migrante grada Graza

Keesgasse 6, prizemlje desno, soba 6, 8010 Graz
☎ +43 316 872-2191
@ mb.graz@stadt.graz.at
graz.at/migrantinnenbeirat

Mobilitäts- und Vertriebscenter Centar mobilnosti

Jakoministraße 1, 8010 Graz
☎ +43 316 887-4224
@ linien@holding-graz.at
mobilzentral.at; holding-graz.at

NEUSTART Steiermark

Arche Noah 8-10, 8020 Graz
☎ +43 316 82 02 34
@ office.steiermark@neustart.at
neustart.at

NEXT LIBERTY – Theater für junges Publikum – kazalište za mladu publiku

Kaiser-Josef-Platz 10, 8010 Graz
☎ +43 316 8000
@ nextliberty.com

NIL – Kunstraum + Café, Interkultu- relles Jugend-, Kunst- und Kommunika- tionszentrum (međukulturalni centar za mlade, umjetnost i komunikaciju)

Lazarettgasse 5, 8020 Graz
☎ +43 316 67 10 41

@ nil@mur.at
nil.mur.at

Odilieninstitut

Leonhardstraße 130, 8010 Graz
☎ +43 316 322 667 0
@ verwaltung@odilien.at
odilien.at

ÖGB Region Graz Savez austrijskih sindikata, regija Graz

Karl-Morre-Straße 32, 8020 Graz
☎ +43 316 70 71
@ steiermark@oegb.at
oegb.at

OMEGA – Transkulturelles Zentrum für psychische und physische Gesundheit und Integration – Transkulturalni centar za psihičko i fizičko zdravlje; OMEGA-Dolmets- chpool

Albert-Schweitzer-Gasse 22, 8020 Graz
☎ +43 316 77 35 54 0
@ office@omega-graz.at
omega-graz.at

Österreichischer Integrationsfonds Austrijski integracijski fond Integracijski centar Štajerske (Integrationszentrum Steiermark)

Reitschulgasse 19, 8010 Graz
☎ +43 316 84 17 20
@ steiermark@integrationsfonds.at
integrationsfonds.at

ÖZIV Österreichischer Zivil-Invaliden- verband – Austrijski civilni savez za osobe s invaliditetom

Triester Straße 388-390, 8055 Graz
☎ +43 316 82 33 46
@ oezivstm@aon.at
oeziv-steiermark.org

PERIPHERIE

Schwimmschulkai 6/II, 8010 Graz
☎ +43 660 73 16 200
@ office@peripherie.ac.at
peripherie.ac.at

Recyclingcenter „Sturzplatz“ Reciklažni centar-Holding Graz

Sturgasse 16, 8020 Graz
 ☎ +43 316 887-7272
 @ abfallwirtschaft@holding-graz.at
 holding-graz.at/abfallwirtschaft

Referat Barrierefreies Bauen Odjel za gradnju bez barijera grada Graza

Europaplatz 20, 8011 Gra
 ☎ +43 316 872-3508
 @ barrierefrei@stadt.graz.at
 barrierefrei.graz.at

Referat für BürgerInnenbeteiligung Odjel za sudjelovanje građana

Gradska vijećnica (Rathaus), 1. kat,
 Hauptplatz 1, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-3530
 @ buergerbeteiligung@stadt.graz.at

Referat Frauen & Gleichstellung Odjel za žene i ravnopravnost grada Graza

Kaiserfeldgasse 17, 1. kat, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-4671
 @ frauen.gleichstellung@stadt.graz.at
 graz.at/frauen

Referat für Veterinärangelegenheiten Odjel za veterinarstvo grada Graza

Lagergasse 132, 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-3281
 @ veterinaerreferat@stadt.graz.at

Rosalila PantherInnen

Annenstraße 26, 8020 Graz
 ☎ +43 316 36 66 01
 @ info@homo.at
 homo.at

SAB Schul- und Ausbildungsbe- ratung Savjetovalište za školovanje i obrazovanje

Grillparzerstraße 26, 8010 Graz
 ☎ +43 316 68 93 10
 @ sab@ausbildungsberatung.at
 ausbildungsberatung.at, maturawasnun.at

Schlichtungsstelle Wohnungs- angelegenheiten Služba za rješava- nje razmirica u pitanjima stanovanja

Središnja služba za prijem: od ponedjeljka do petra,
 7 do 15 sati/ prizemlje INFO-Point,
 Schlichtungsstelle/4.kat: utorak i petak, 8 do 12 sati
 ☎ +43 316 872-5424
 ☎ +43 316 872-5409
 @ schlichtungsstelle@stadt.graz.at

Utočište „Schlupfhaus“

Mühlgangweg 1 (na uglu Fröhlichgasse,
 autobusna linija 34 stanica Seifenfabrik),
 8010 Graz
 ☎ +43 316 48 29 59
 @ schlupfhaus@caritas-steiermark.at
 caritas-steiermark.at

Schuldnerberatung Graz Savjetovalište za dužnike

Annenstraße 47, 8020 Graz
 ☎ +43 316 37 25 07
 @ office@sbstmk.at; schuldenberatung.at

Školske zubne ambulante Odjela za obrazovanje i integraciju (Schulzahnambulatorien der Abteilung für Bildung und Integration)

Nibelungengasse 18, Brucknerstr. 51, Keesgasse 6
 ☎ +43 316 872-7025, 7035, 7455

SeniorInnenreferat der Stadt Graz Odjel za osobe starije životne dobi grada Graza

Stigergasse 2, 3. kat (D3), 8020 Graz
 ☎ +43 316 872-6390, 6391, 6392

Servicestellen der Stadt Graz Službe za usluge grada Graza

Servicestelle Andritzer Reichsstraße 38
 Mo-Fr 7-13 Uhr und Mi 13-18 Uhr

Servicestelle Bahnhofgürtel 85, 1. OG
 Mo-Fr 7-13 Uhr und Di 13-18 Uhr

**Servicestelle Conrad-von-Hötzendorf-
Straße 104 (Ostbahnhof)**

Mo-Fr 7-13 Uhr und Do 13-18 Uhr

Servicestelle Kärntner Straße 411

Mo-Fr 7-13 Uhr und Do 13-18 Uhr

Servicestelle Schmiedgasse 26

Haupteingang: Portier im Amtshaus, Parterre
 Mo-Fr 7-13 Uhr und Mo 13-18 Uhr

Servicestelle St. Peter-Hauptstraße 85

Mo-Fr 7-13 Uhr und Di 13-18 Uhr

Servicestelle Stiftingtalstraße 3, 1. OG

Mo-Fr 7-13 Uhr und Mi 13-18 Uhr

Expositor Mariatroster Straße 37

Mi 7-13 Uhr

KONTAKT

☎ +43 316 872-6666
 ☎ +43 316 872-6689
 @ servicestelle@stadt.graz.at
 graz.at/servicestellen

SIQ!

**Sport | Integracija | Kvalifikacija
(Sport | Integration | Qualifikation)**

Caritasov kamput (Caritas Campus),
 Mariengasse 24, 8020 Graz
 ☎ +43 676 880 15-345, 666
 @ m.teichmann@caritas-steiermark.at
 caritas-steiermark.at

Sozialamt der Stadt Graz Centar za socijalnu skrb grada Graza

Schmiedgasse 26, 2. i 3. kat, 8011 Graz

☎ +43 316 872 6402
 @ graz.at/sozialamt

Odjel za pomoć osobama s invaliditetom (Referat für Behindertenhilfe)

☎ +43 316 872-6432
 @ behindertenhilfe@stadt.graz.at

Odjel za novčanu pomoć u plaćanju domova (Referat für Heimzuzahlungen)

☎ +43 316 872-6350
 @ sozialamt@stadt.graz.at

Odjel za temeljno financijsko osiguranje i socijalnu pomoć (Referat für Mindestsicherung und Sozialhilfe)

☎ +43 316 872-6313, 6368
 @ mindestsicherung@stadt.graz.at

Odjel za socijalni rad (Referat für Sozialarbeit)

Schmiedgasse 26, ulaz na Raubergasse,
 8011 Graz
 ☎ +43 316 872-6344, 6349

Služba ministarstva za socijalna pitanja

**Pokrajinski ured za Štajersku (Sozialministe-
riumservice Landesstelle Steiermark)**

Babenbergerstraße 35, 8020 Graz
 ☎ +43 316 70 90
 @ bundessozialamt.gv.at

Služba za socijalne usluge Pokrajine Štajerske (Sozialservicestelle des Landes Steiermark)

Hofgasse 12, 8010 Graz
 ☎ +43 316 877-5454
 +43 800 20 10 10 (Hotline)

Socijalni telefon

**Ministarstva za rad, socijalna pitanja i
zaštitu potrošača (Sozialtelefon des Bun-
desministeriums für Arbeit, Soziales und
Konsumentenschutz)**
 ☎ +43 800 20 16 11

Savjetovalište za dužnike (Schuldnerberatung Graz)

Annenstraße 47, 8020 Graz

☎ +43 316 37 25 07
@ office@schuldnerInnenberatung.at
schuldenberatung.at

Sportamt Ured za sport

Stadion Graz-Liebenau, Stadionplatz 1 (prizemlje),
8011 Graz
☎ +43 316 872-7878
@ sportamt@stadt.graz.at, graz.at/sportamt

Stadtbibliothek (Gradska knjižnica)

Kernstockgasse 28, 8020 Graz
☎ +43 316 872-4970
+43 316 872-800 (Hotline)
☎ +43 316/872 4969
@ stadtbibliothek.zanklhof@stadt.graz.at
stadtbibliothek.graz.at

Standesamt (Matični ured)

Joanneumring 6, 8011 Graz
☎ +43 316 872-5152

Startpunkt Deutsch

Reitschulgasse 19, 8010 Graz
☎ +43 43 316 8417-20
@ steiermark@startpunktdeutsch.at
startpunktdeutsch.at

Steiermärkischer Blinden- und Seh- behindertenverband Štajerski savez za slijepe osobe i osobe oštećenog vida

Augasse 132, 8051 Graz
Hotline „Blindline“ +43 800 20 20 71
☎ +43 316 68 22 40
@ office@BSVst.at
stbsv.info

Steiermärkische Gebietskrankenkasse Zavod za zdravstveno osiguranje pokrajine Štajerske

Josef-Pongratz-Platz 1, 8010 Graz

☎ +43 316 8035-0
@ stgkk.at

Straßenamt Ured za ceste

Zgrada ureda za građevinarstvo, Europaplatz 20,
4. i 5. kat, 8020 Graz
☎ +43 316 872-3601
@ strassenamt@stadt.graz.at
graz.at

Odjel za parkirališne naknade (Parkgebührenreferat)

Keesgasse 6, 8010 Graz
☎ +43 316 872-6565
@ parkgebuehrenreferat@stadt.graz.at
graz.at/parken

Steirischer Landesverband Štajerski pokrajinski savez Steirischer Landesverband der Gehörlo- senvereine im österreichischen Gehörlo- senbund (udruga za gluhe osobe Austrij- skog saveza za gluhe osobe)

Plabutscher Straße 63 (zapadni ulaz), 8051 Graz
☎ +43 316 68 02 71
@ office@stlvgv.at
stlvgv.at

TARA- Savjetovanje, terapija i prevencija u slučaju seksualnog nasilja nad djevojkama i ženama

Haydngasse 7/EG/1, 8010 Graz
☎ +43 316 31 80 77
@ office@taraweb.at
taraweb.at

Tartaruga

Ungergasse 23, 8020 Graz
☎ +43 50 79 00 32 00
@ tartaruga@jw.or.at, jaw.or.at

Azil za životinje „Aktivna zaštitna životinja Noina Arka“

(Tierheim „Aktiver Tierschutz – Arche Noah“)

Neufeldweg 211, 8041 Graz
☎ +43 316 42 19 42 0
@ office@archenoah.at

Tierrettung der Feuerwehr Spašavanje životinja – vatrogasna služba

☎ +43 316 872-5888, poziv u pomoć 122

Unfallkrankenhaus Graz UKH Traumatološka bolnica Graz

Göstinger Straße 24, 8020 Graz
☎ +43 316 505-0

Urania

Burggasse 4/1, 8010 Graz
☎ +43 316 82 56 88 0
@ urania@urania.at
urania.at

Volkshochschule Steiermark – VHS Pučko otvoreno učilište Štajerske

Hans-Resel-Gasse 6, 8020 Graz
☎ +43 5 77 99-0
@ vhsstmk.at

Wirtschaftskammer Steiermark Gospodarska komora Štajerske

Körblergasse 111-113, 8021 Graz
☎ +43 316 601-203
@ wko.at

Služba za osnivanje poduzeća (Gründerservice)

☎ +43 316 601-600
@ gs@wkstmk.at, gruenderservice.at

Weichenstellwerk Graz

Jezična i životna škola (Sprach- und Lebensschule)
Steyrergasse 114, 8010 Graz
☎ +43 677 61 43 92 81

WOIST

Wohnungsinformationsstelle der Stadt Graz (Ured za informacije o stanovima grada Grazia)

Schillerplatz 4, 8011 Graz

☎ +43 316 872-5450
@ wohnungsinformationsstelle@stadt.graz.at
graz.at

INFO TOČKA

Schillerplatz 4, Parterre, 8011 Graz Središnja služba za prijem zahtjeva i dokumenata:

od ponedjeljka do petka, 7 do 15 sati Predaja
ključeva: Izdavanje kartica za razgovor u službi za
upravljanje stanovima:

utorak i petak, od 7 do 9 sati, nisko prizemlje
(najviše 60 kartica na dan)

☎ +43 316 872-5402 oder -5403

☎ +43 316 872

@ wohnungswesen@stadt.graz.at

Zebra

Interkulturalni centar za savjetovanje i tera- piju s informacijskim centrom AST (Interkulturelles Beratungs- und Therapie- zentrum mit Anlaufstelle AST)

Granatengasse 4, 3. kat, 8020 Graz

☎ +43 316 83 56 30

@ office@zebra.or.at, atast.steiermark@zebra.or.at
zebra.or.at

Zentrum Integriert Studieren Centar za integrirano studiranje

Universitätsplatz 3, prizemlje, 8010 Graz

☎ +43 316 380-2225

@ barbara.levc@uni-graz.at

integriert-studieren.uni-graz.at

ZIS – Sprachheilschule

Centar za govorno-jezičnu terapiju

Brockmanngasse 119, 8010 Graz

☎ +43 316 872-6725

+43 664 60 872-6725

@ spz.at

Mesto mojega življenja | Slowenisch

Città della mia vita | Italienisch

Die Stadt meines Lebens | Deutsch

من زندگی شهر | Dari/Farsi

Grad mog života | Bosnisch, Kroatisch, Serbisch

Orasul vietii mele | Rumänisch

Город моей жизни | Russisch

Életem városa | Ungarisch

La ville de ma vie | Französisch

Qyteti i jetës sime | Albanisch

Сан дахаран ГТала | Tschetschenisch

حياتي مدينة | Arabisch

The city of my life | Englisch

Hayatimin Sehri | Türkisch

Градът на моя живот | Bulgarisch

